Londyn, środa dnia 1 grudnia 1943 r. Kom. poranny.
franc. Serwis [illegible] / skrót/

[illegible] wydany wczoraj wieczór przez kwaterę gł. sojuszników w Algerze kom. [illegible], [illegible] linię [illegible] nad [illegible] doliny rzeki [illegible] przyczyniły [illegible] i obecnie [illegible] jednolity front [illegible] Adriatyckiego [illegible] na 15 mil [illegible]. [illegible] trzeba było [illegible] każdy dom [illegible] posterunek [illegible] bryt. [illegible] wzgórz i [illegible] 2-ch mil ang. od [illegible] Lenciano.-

[illegible]

[illegible]

Francja: Po raz pierwszy wczoraj odbyło się zebranie międzysojuszniczej komisji śródz., przewodniczył franc. komisarz dla spraw zagr. René Massigli.-

Rosja: Wczorajszy wieczorny kom. sowiec. donosi o ewakuacji Korostenia.- Oddz. ros. zajęły miejscowość, położoną na 12 mil ang. na połudn. wschód od Mozyrza. Miejscowość Kalinkowicze, położona w pobliżu Mozyrza jest zagrożona przez oddziały ros., znajdujące się w odległ. 12-stu mil ang. na połud. wsch. Formacje pancer. ros. przekraczają rzekę Berezynę. Węzeł kolej. Żłobin jest faktycznie otoczony. Trójkąt między Prypecią a Dnieprem został w znacznej części oczyszczony od nieprzyjaciela.- Pod Czerkasami na połud. zach. od Krzemieńczuga dalsze postępy ros. Rosjanie znajdują się w odległ. 12-stu mil ang. na płn. wsch. od Znamienki.- Przemawiając wczoraj wieczór niem. wojskowy komentator radiowy gen. Dittmar oświadczył, że losy bitwy w łuku Dniepru wciąż jeszcze nie są rozstrzygnięte.-

Wczoraj w ciągu dnia ameryk. "latające fortece" pod eskortą myśliwców atakowały ważny ośrodek niem. produkcji metalurgicznej w Solingen. Są tam wyrabiane obecnie części składowe sprzętu wojennego. Bombowce zestrzeliły 6 myśliwców npl., myśliwce 1. Straty własne 2 bombowce i 5 myśliwców.-

W nocy z poniedziałku na wtorek lekkie bombowce "Mosquito" atakowały cele w zach. Niemczech.-

Niemcy: Szwedzki dziennik "Svenska Dagbladet" donosi, że niem. min. spraw zagr., którego gmach został silnie uszkodzony w czasie nalotu na Berlin, ma przenieść swą siedzibę do [illegible].-

Szwajcarska "Gazette de Lausanne" donosi o wzrastającym zaniepokojeniu wśród społeczeństwa niem. z powodu wielkiej ilości robotników cudzoziemskich. W Palatynacie i Bawarii słyszy się na ulicach więcej języka franc. niż niem. W szeregu innych ośrodków

natychmiast po nastaniu zmierzchu, gdy Niemcy zamykają się w swych mieszkaniach, ulice są zapełnione prawie wyłącznie przez robotników włoskich i słowiańskich.-

USA.: Min. mar. Knox oznajmił, że z ub. czwartkiem zostały kompletnie wyrównane wszelkie straty aljanckie w tonażu handl., poniesione z jakichkolwiek powodów od samego początku wojny. W chwili wybuchu wojny cała żegluga sojusz. liczyła 20.000 statków łącznej pojemn. 50.000.000 ton.-

Ocean Spokojny : Na Nowej Gwinei oddz. sojusz. dotarły do najbliższej bazy japon. za zdobytą ostatnio miejscowością Sattelberg, Bonga.-

Chiny : Japończycy wdarli się w dwóch miejscach na przedmieścia Czang-Te, położonego na połud.-zach. od jeziora Tung-Ting. Zacięty opór chiński, walki uliczne trwają.-

Norwegia : Wszyscy studenci w liczbie 1200 na ogólną liczbę 1500, oraz profesorowie uniwersytetu w Oslo zostali zaaresztowani i zesłani do obozów koncentracyjnych. Kontrolowana przez Niemców radiostacja Oslo doniosła, że powodem była opozycja w stosunku do Niemców i zwolenników Quislinga. Wg. doniesień prasy szwedzkiej zaaresztowani studenci demonstrowali przeciwko uczestnikom ochotniczego legionu norweskiego, walczącego w Rosji, oraz podpalili uniwersytet.-

[illegible] <u>[illegible]</u>
<u>Serwis kraj.</u>

<u>Front śródz.</u>: Gen. Montgomery udając się wczoraj rano na inspekcję na pierwszą linję bojową oświadczył przedstawicielom prasy: "Wkroczyliśmy w niem. linję zimową i przedarliśmy się przez nią. Nasze oddz. spisały się świetnie i pokazały co umieją".-
Koresp. radia bryt. donosi, że generał był w świetnym nastroju.- Wg. doniesień koresp. w początkowej fazie ofensywy Niemcom udało się kontratakami częściowo wyprzeć sojuszników z szeregu pozycyj, ale niebawem sami zostali z kolei dalej odrzuceni.- Wczorajszy kom. [illegible] donosi, że postępy trwają i nieprzyjaciel ponosi ciężkie straty.-
Koresp. radia bryt. donosi, że aczkolwiek niem. kontrataki były gwałtowne, to jednak w odniesieniu do całokształtu operacji były podjęte raczej na średnią skalę i nie osiągają jeszcze rozmiarów wielkiej kontrofensywy, o niem. stylu, której niejako należy oczekiwać.-
Z postępów VIII-ej armii nie można sobie jeszcze odtworzyć dokładnego obrazu.-
Lotnictwo Płn.Zach.Afryki intensywnie popiera akcję lądową, bombardując zarówno bezpośrednio za frontem znajdujące się objekty, jak też położone dalej za linją bojową. Ameryk. "Liberator"y wykonały nalot na Rumę. Ogółem w ciągu wczorajszego dnia Niemcy stracili 5 samolotów, sojusznicy 3.-
<u>Rosja</u> : Znamiennym jest milczenie zarówno niem., jak i ros. źródeł w sprawie walk w odcinku Klina kijowskiego. Odnosi się wrażenie, jak gdyby kontrofenzywa niem. zesłabła. W ciągu całego czasu jej trwania, t.zn. ub. 3-ch tygodni jedyny niem. sukces, to odzyskanie Żytomierza i Korostenia i uzyskanie kontroli nad połączeniem kolej. między tymi obu miastami, jak również częściowe odrzucenie Rosjan na połud. skrzydle kijowskiego odcinka.
Za te sukcesy musieli jednak Niemcy zapłacić olbrzymimi ofiarami.-

Dalej ku północy Rosjanie prawie, że już ukończyli proces spychanie Niemców na bagna Prypeci i znajdują się już w odległ.12-stu mil ang. od Mozyrza. Po obu stronach górnego Dniepru Rosjanie kontynuują swe postępy, aczkolwiek sprzęt woj. grzęźnie w głębokich błotach.- Na połud. wzmożone walki w kolanie Dniepru.-

Birma : W ciągu ub. kilku dni naloty sojusz. w nie spotykanych dotąd rozmiarach. Głównym celem był Rangun. Samoloty ameryk. atakują w porze dziennej, RAF. w nocy. Straty npl.13 samolot., straty własne 8.-

Front zach.: Ub.nocy naloty "Moskit'ów" na Niemcy, oraz zakładanie min na wodach npl.Wszystkie samoloty powróciły.-

Londyn, czwartek,dnia 2 grudnia 43r.Kom.ang.poranny Serwis zamorski / skrót/ i franc. europ.

Konferencja trzech : Wczoraj zakończyła się pięciodniowa konferencja, którą odbyli w Kairze Roosevelt Churchill i Cziang-Kai-Czek. Wydany kom. urzęd. stwierdza, że opracowano plany strategiczne, przewidujące pełną i nieustającą presję na Japonię na ziemi, morzu i w powietrzu, która już obecnie wzrasta i będzie wzmacniana, dopóki Japonia nie skapituluje bezwarunkowo. Japoński napastnik zostanie ukarany i pozbawiony swych bezprawnych nabytków. Trzej sojusznicy stwierdzają, że nie dążą do żadnych korzyści, ani też nie pragną powiększenia terytorialnego. Japonia będzie musiała zwrócić wszystkie posiadłości na Pacyfiku, zagrabione nietylko w toku obecnej wojny, ale począwszy od r.1914, jak również tereny, nad którymi Liga Narodów powierzyła Japonii mandat w r.1919, które to tereny Japonia następnie bezprawnie sobie przywłaszczyła. Chinom Japonia zwróci nietylko Mandżurię, ale również wyspy Formozę i Peskadory, zagarnięte jeszcze przed wojną światową. Korei Japonia zwróci

mieli ku północy Księżnia prawie, że już ukończyli
proces wypchnięcia Niemców na bagna Prypeci i znajdu-
ją się już w odległ. 12-stu mil ang. od Łączyna.
Po obu stronach górnego Dniepru Rosjanie kontynuują
swe postępy, aczkolwiek sprzęt woj. grzęźnie w głę-
bokich błotach. Na płd. wzmożone walki w kolanie
Dniepru.-

Birma.: W ciągu ub. kilku dni naloty aljtes, w nie
spotykanych dotąd rozmiarach. Głównym celem był
Rangun. Samoloty amerykańskie atakują w porze dziennej,
R.A.F. w nocy. Straty npl. 19 samolot., straty własne
0.-

Front zach.: Ubiegłej nocy naloty "Mosquito'ów" na Niemcy,
oraz zakładanie min na wodach npl. Wszystkie samoloty
powróciły.-

Londyn, czwartek, dnia 2 grudnia 43r. Kom. ang. poranny
Serwis zamorski /Europ./ i franc.-centr.

Konferencja trzech: Wczoraj zakończyła się pięcio-
dniowa konferencja, którą odbyli w Kairze Roosevelt,
Churchill i Czang-Kai-Szek. Wydany kom. zaznacza i
stwierdza, że opracowano plany strategiczne, prze-
widujące pełną i nieustającą presję na Japonię na
lądzie, morzu i w powietrzu, która już obecnie
wzrasta i będzie wzmacniana, dopóki Japonia nie
skapituluje bezwarunkowo. Japoński napastnik zosta-
nie ukarany i pozbawiony swych zagrabionych zdoby-
czy. Trzej sojusznicy stwierdzają, że nie dążą do
żadnych korzyści, ani też nie pragną powiększenia
terytorialnego. Japonia będzie musiała zwrócić
wszystkie zdobycze na Pacyfiku, zagrabione nie-
tylko w czasie obecnej wojny, ale począwszy od
r.1914, jak również tereny, nad którymi Liga Naro-
dów przyznała Japonii mandat w r.1919, które to
tereny Japonia następnie bezprawnie sobie przywłaszczyła.
Chinom Japonia zwróci nietylko Mandżurię,
ale również wyspy Formozę i Peskadory, zagarnięte
jeszcze przed wojną światową. Korei Japonia zwróci

pełną niezależność i wolność.-
W ciągu ostat. dnia konferencji gen. Eisenhower przedstawił sytuację strategiczną w rej. Morza Śródz.- Konferencji towarzyszył sztab expertów liczniejszy, niż w poprzednich tego rodzaju spotkaniach. Składał się on z 320 osób, w tym 200 Anglików, 90 Amerykanów i 20 Chińczyków. Ze strony ang. uczestniczyli w konferencji szef sztabu general., głównodowdzący mar. woj. i lotnictwa, Pierwszy Lord Admiralicji Alexander, lord Mountbatten, min. Eden, i amb. ang. w Moskwie. Ze strony ameryk. wzięli udział szefofie wszystkich trzech gatunków broni, ponadto ambasadorowie w Londynie, w Moskwie i Ankarze, oraz administrator wykonania ustawy o sprzedaży i dzierżawie sprzętu woj. Harry Hipkins. Ze strony Chin uczestniczyli również dowódcy wszystkich rodzai sił zbrojnych. Marszałek Czang-Kai-Czek przybył na miejsce pierwszy po 4-dniowej podróży samolotem z Czung-Kingu. Zaraz ze nim przybył okrętem z Anglii prem. Churchill, który po drodze odwiedził Gibralter i Maltę, gdzie ludność powitała gow entuzjastycznie.
Całe zebranie było zachowane w najściślejszej tajemnicy do ostat. chwili. Obecnie wszyscy trzej główni uczestnicy opuścili Kair w niewiadomym kierunku.-
Cała dzisiejsza prasa londyńska poświęca swe główne szpalty konferencji, stwierdzając, że otwiera ona nowy rozdział w historii. W Waszyngtonie stwierdzają że ponieważ Japonia okazała się niezdatna do zarządzania wielkim imperium, przeto należy ją sprowadzić zpowrotem do właściwych jej granic i nie krępując jej egzystencji narodowej zapobiec jednak raz nazawsze zagrażaniu pokoju z tej strony. Stosunek do Japonii stanowi ważną zapowiedź potraktowania Niemiec po zwycięstwie.-
Komentator radia bryt. stwierdza spontaniczną i entuzjastyczną reakcję całej opinii bryt.

na pierwszą wiadomość o konferencji.
Operacje na Dalekim Wschodzie toczą się zasadniczo
w rejonach, podzielonych między cztery dztwa :-
admirał USA. Nimitz na Pacyfiku zachod., generał
Mac Arthur na Pacyfiku połud. zachod., admirał
Mountbatten nad Azią połud. wsch. / Indje, Birma
i Cejlon/, wreszcie marszałek Cziang-Kai-Czek
w Chinach. Zagadnienie sprowadza się do czasowej
i przestrzennej koordynacji działań na wszystkich
tych czterech terenach, oraz odpowiedniej dystry-
bucji wspólnych zasobów narodów zjednoczonych.-
Front Śródz.: Wczoraj wieczorem VIII-ma armia
zajęła Lansiano. Postępy wzdłuż frontu dług.40 km
od Adriatyku wgłąb lądu, przyczym najsilniejsze
natarcie sojuszników zmierza w kier.Pescara.
Niemcy bronią zacięcie każdej piedzi ziemi.
Nader intensywne poparcie lotnictwa.-
Na odcinku V-tej armii poprawa pozycyj na wsch.
od głównej drogi,prowadzącej do Rzymu.-
Wczoraj silne formacje lotnictwa sojusz. atakowa-
ły Serajewo, lotniska w Mostar, oraz lokomotywy
i komunikacje w Dubrowniku.-
Bułgaria : Prem.bułgarski odbył 6-godzinną kon-
ferencję z premierem rumuńskim po ostat. posie-
dzeniu parlamentu bułgarskiego.-
Węgry : Radiostacja w Budapeszcie przytoczyła
szczegółowo przebieg ostat. wypadków w parlamencie
węgierskim, m.in.cytowała długo przemówienie
hr. Apponyi, który zażądał wycofania wszystkich
oddz. węgierskich z frontu wschod., podkreślając
ciężkie ofiary, jakie dotychczas Węgry poniosły.-
Front zached.: Ciężkie bombowce ameryk. atakowały
wczoraj drugi dzień z rzędu Solingen. Ponadto
śred. bombowce i myśliwce bombardujące RAF. i
ameryk. atakowały objekty w Francji płn., Belgii,
i Holandii. W ciągu wszystkich tych operacyj dzien
nych sojusznicy stracili 28 bombowców i 13 myśliw-
ców.Niemcy stracili 33 myśliwce, w tym 23 nad
Solingen.-

min.lotnictwa Sinclair oznajmił, że w listopadzie b.r. formacje bombardujące RAF. zrzuciły na Niemcy 13.000 ton bomb. Cyfra ta jest mniejsza, niż w październiku, gdy zrzucono 17.000 ton. Powód tkwi w pogorszeniu się warunków atmosferycznych. Należy pamiętać, że powyższe cyfry obejmują wyłącznie działalność ciężkich bombowców i dotyczą jedynie terytorium samej Rzeszy. W listopadzie b.r. Niemcy zrzucili na Anglię 120 ton bomb. W r.1940 RAF. zrzucała na Niemcy 800-900 ton miesięcznie.-

Rosja : Największe postępy osiągnęli Rosjanie w łuku Dniepru, gdzie trzy kolumny ros. nacierają na Znamienkę. Jedna z nich znajduje się już w odległ. tylko 10-ciu mil ang. od tej miejscowości.- Dalsze postępy na połud. wsch. od Żłobina. Została zdobyta miejscowość na 18 mil ang. na połud. wsch. od Mozyrza.-

Szwecja : Rząd szwedzki wręczył posłowi niem. w Sztokholmie protest z powodu zaaresztowania i zesłania do obozu koncentracyjnego profesorów i 1200 studentów uniwersytetu w Oslo. W proteście rząd zaznacza, że jeśli władze niem. natychmiast nie zrewidują swego postępowania, to mogą stąd wyniknąć b.ujemne następstwa w stosunkach między obu krajami.-

Hiszpania : W dniach 19 i 20 października młodzież, należąca do organizacji "Falanga" wdarła się do gmachu konsulatu ang. w Saragossie i obraziła vicekonsula ang. W Londynie nie ukrywają powagi incydentu. Rząd ang. zażądał urzęd. wyjaśnień i przeproszenia.-

Ocean Spokojny : Okręty sojusz. przy współudziale lotnictwa bombardowały w ciągu nocy Madang na Nowej Gwinei, oraz Gasmata na Nowej Brytanii.- Z Waszyngtonu donoszą, że wszystkie straty w zabitych i rannych, poniesione przez USA. w toku operacyj na archipelagu Gilberta wynoszą 3400 osób.-

[illegible] 1.XII.42 [illegible]

[illegible] 27.XI.42 [illegible]

[illegible] na [illegible] wypadki

[illegible] przez [illegible]

[illegible] powietrze [illegible] Berlin [illegible] w napi[illegible]

[illegible] bryt. opinii publicznej. [illegible] sobie

[illegible] jest [illegible]

największego z historii wojny [illegible] ofensywy

[illegible] W [illegible] tym [illegible] jednak szcze-

gólnej [illegible] liczne [illegible], które [illegible]

[illegible] najbardziej [illegible]

[illegible] niektó-

[illegible]

[illegible] domów

[illegible] itp.

[illegible] mieszka-

[illegible] mieszkań [illegible]

[illegible]

[illegible] trudność [illegible] wyd-

[illegible] zasobó[w]

[illegible] tle-

[illegible]

[illegible] bez-

[illegible] wypadku,

[illegible] któ-

[illegible] już

[illegible]

[illegible] pewny

[illegible] warunkach

[illegible] że

[illegible] lotn.

[illegible] większym

[illegible] [Niem]ców

[illegible]

[illegible] atmosfer.,

[illegible] zmian-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Niektóre z głównych ośrodków produkcyjnych poniosły wprawdzie ciężkie szkody, z drugiej strony jednak powstały liczne nowe, położone poza zasięgiem naszych bombowców, bądź też rzadko rozrzucone, trudne do odszukania i trafienia. Uparcie się u nas mówi o tym, że całe Niemcy, to jeden wielki objekt dla nalotów, ale właśnie ta wielka rozległość jest niem. atutem.
Ostrzeżenia padły ostatnio ze strony czterech osobistości. [illegible] minister Lord Cramborne, Lord Normandie, gen. major USA. Strong, kierownik ameryk. służby wywiad. VIII-ej armii lotn. U.A. w W. Brytanii, oraz zastępca ang. min. wojny gosp. Minister Cramborne oświadczył, że Niemcy wciąż jeszcze przedstawiają olbrzymią potęgę na polach walki i nic nie wskazuje na to, by miały się niebawem załamać. Musimy być na to przygotowani, że przed naszymi armiami czekają jeszcze długie miesiące ciężkich walk. Lord Normandie powrócił w tych dniach z obozu jeńców w Niemczech w związku z wymianą jeńców między obu stronami. Oświadczył on w Izbie Lordów, że przeważająca większość Niemców wierzy jeszcze w potęgę swej armii. W Anglii panuje zupełnie nieuzasadnione zainteresowanie nastrojami ludności niem. Trzeba pamiętać o tym, że niem. mentalność jest wytrenowana w posłuchu.
Gen. major Strong oświadczył, że propaganda o słabości niem. frontu wewn. rz. sprawiła, iż w większym stopniu padli jej ofiarą sprzymierzeńcy, niż Niemcy sami. Zastępca min. wojny gosp. oświadczył, że aczkolwiek duch w Niemczech znacznie zelżał, to jednak niema tam defetyzmu, a sabotaż jest dotychczas b. nieznaczny. Produkcja wprawdzie spadła, ale nie w stopniu, któryby był decydującym. Wytwórczość węgla utrzymuje się na niezmiennym poziomie, a niem. górnicy węglowi są najlepiej żywionymi górnikami na świecie.-

Londyn, dnia 2.XII.43r., czwartek, kom. ang. wieczorny. Serwis kraj.

Front śródz. : g. ostat. doniesień Niemcy wycofują się w kier. rzeki Pescara wzdłuż frontu dług. 15-tu mil ang. Kom. z południa stwierdza, że łańcuch wzgórz, panujących nad płn. wybrzeżem rzeki Sangro został kompletnie opanowany. Wzięto dotychczas ponad 1000 jeńców. Pochód jest kontynuowany.- Zajęta została miejscowość Rocca San Giovani. Pod Castel Trentano walki trwają.- Korespondenci donoszą, że aczkolwiek umocnienia nad rzeką Sangro nie były rozbudowane szczególnie daleko wgłąb frontu, to jednak były niewątpliwie silne. Niemcy ściągają obecnie znaczne posiłki z płn. Włoch. Ich odwrót odbywa się gładko, powoli, dezorganizacja ujawnia się tylko wyjątkowo.- Wspaniała współpraca lotnictwa sojusz. Wczoraj jednak główne siły lotn. zostały skierowane w kier. Casino na odcinku V-tej armii, gdzie w ciągu trzech godzin bombardowały bez przerwy tamt. odcinek niem. linii zimowej.- W nocy z wtorku na środę kontrtorpedowce bryt. ostrzeliwały przez 20 min. port w Durazzo, obrony npl. prawie że nie było.-

Rosja : W miarę wyczerpywania się ofenzywy niem. na połud. odcinku frontu białoruskiego punkt ciężkości walk przesuwa się na odcinek Krzemieńczuka, gdzie słoneczna i jasna pogoda ułatwia operacje. Głównym objektem natarcia pozostaje w dalszym ciągu węzeł kolej. Znamienka.- Na Białej Rusi coraz trudniejsze warunki terenowe z powodu błota.-

Anglia : Jeden z posłów w Izbie Gmin zainterpelował min. informacji, dlaczego kom. o konferencji w Kairze został wydany w europ. serwisie radia bryt. wcześniej, niż w serwisie kraj., a nawet przed zakomunikowaniem w prasie. Przedstawiciel minister. informacji oświadczył, że te wcześniejsze informacje były oparte na doniesieniach z Lizbony, w których z kolei przytoczono korespondencje z Ameryki.

Ani min. infor., ani też ośrodki ameryk. nie ponoszą w tym przypadku żadnej winy.-
Konferencja trzech : Marszałek Cziang-Kai-Czek powrócił już do Czungkingu. Obecne miejsce pobytu prez. Roosevelta i prem. Churchilla w dalszym ciągu nieznane.-

Londyn, piatek, dnia 3.XII.43r. Kom.ang.poranny. Serwis europ.

Front zach.: Ub.nocy nalot RAF. na Berlin. Źródła niem. donoszą, że nalot był ciężki, a nad miastem rozegrały się straszliwe walki powietrz. Połączenia telefonicz. z Budapesztem i Sztokholmem przerwane.-
Koresp. jednego ze szwedzkich dzienników doniósł wczoraj, że pożary, wzniecone po ostat. nalocie sześć dni temu, nadal płoną.- Ze źródeł neutral. wymieniają tylko dworzec anhalski, jako funkcjonujące. O dworcach w Poczdamie i Friedrichstrasse brak wzmianki. Rozkłady pociągów nie wymieniają zupełnie połączeń między Berlinem a zachod.Niemcami. W mieście pojawiły się czerwone plakaty, grożące, że ktokolwiek zostanie ujęty na grabieży, zostanie w ciągu trzech godz. rozstrzelany.-
Front śródz.: Z frontu nic nowego.-
Głównodowodzący wojsk włoskich, gen. Messe, zamianował dowódcę patriotów włoskich, walczących we Włoszech płn., z którymi już obecnie została nawiązana dobra łączność.-
Rosja : Rosjanie zajęli miejscowość Dymitrowka, położoną na 10 km. na płn. od Znamienki.
Z Moskwy donoszą, że przed. formacje ros. znajdują się już w odległ. 5-ciu km. od wspomnianego węzła kolej.-
W sprawie walk pod Kijowem drugi dzień z rzędu obie strony zachowują milczenie.-

korespondenci z Moskwy donoszą jednak, że Niemcy przygotowują się do wznowienia przeciwnatarcia między Korosteniem a Brusiłowem, gdzie skoncentrowali 2000 czołgów.-
Na Białej Rusi ~~Mxxmmxxmmzyxkx~~ Rosjanie odzyskali między Sożą a górnym Dnieprem dalszych 80 miejscowości.-
Anglia : Gen. Smuts wygłosił ważne przemówienie programowe na temat zagr.polityki powojennej Anglii. Tekst zostanie podany jutro.-
Konferencja trzech : Komentator radia turec. oświadczył wczoraj, że Niemcy pozorują wprawdzie obojętność w stosunku do konferencji, mimo tego jednak nastrój nerwowości w Berlinie jest oczywisty.-
Szwecja : Niemcy nie udzielili jeszcze odpowiedzi na protest rządu w sprawie represji na uniwersytecie w Oslo. Oburzenie w Szwecji wzrasta. Radio szwedzkie oświadczyło, że ostatnie posunięcie Niemców stanowi punkt kulminacyjny w próbach rozciągnięcia totalnej kontroli nad wewnętrz. życiem Norwegii.-
"Stockholm Tidnengen" donosi o demonstracjach studentów w Kopenhadze z powodu wypadków w Oslo. Jedno z pism finlandzkich twierdza, że nie należy porzucać nadziei, iż zostanie jeszcze coś podjęte, by zapobiec tragedii, której następstwa odczuwają wszystkie narody północne.-
Francja : Władze franc. w Algerze zaaresztowały przebywających tam trzech wybitnych poprzednich współpracowników rządu w Vichy, m.in. b. premiera Flandina, oraz admirała Peyrutona. W Francji został zastrzelony redaktor naczel. pisma "Depech de Touluse".-
Patrioci francuscy zastrzelili dwóch wyższych

urzędników administrac., którzy współpracowali z Lavalem.-

Londyn, dnia 3.XII.43r. Kom. ang. połud. Serwis zamorski, / Skrót/.-

Front zach.: Nalot na Berlin ub.nocy został wykonany przez silną formację ciężkich bombowców RAF. Wywołano b. wielkie pożary. Równocześnie "Moskity" bombardowały zach. Niemcy. Ze wszystkich tych operacyj nie powróciło 41 samolotów.-
Konferencja trzech : Przewodniczący senackiej komisji dla spraw zagr. USA., O'Conolly oświadczył w przemówieniu radiowym nad ranem, że Churchill, Roosevelt i Stalin spotkali się gdzieś na Bliskim Wschodzie.-
Koresp. radia bryt. w Waszyngtonie donosi, że wg. opinii wielu Amerykanów trzej mężowie Stanu spotkali się w Persji. Wg. licznych przypuszczeń przygotowywane są zasady nowych decyzyj, dotyczących losu Niemiec po wojnie.-
Front śródz.: VIII-ma armia zdobyła Castel-Trento "Latające fortece" bombardowały w dzień Marsylię. Zdjęcia wywiad. wykazują, że w czasie dziennego nalotu na Tulon z dn.24.ub.m., gdzie Niemcy ostat. założyli bazę łodzi podwod., "latające fortece" zatopiły cztery okręty woj., w tym jeden krążownik, pięć łodzi motor., ponadto silnie uszkodziły dwa statki handl. i suche doki.-

Londyn, piątek, dnia 3.XII.43r. Kom. ang. wieczorny.
Serwis kraj.

Front zach.: Nalot na Berlin, wykonany ub. nocy z udziałem najcięższych bombowców "Lancester" i "Halifax" rozpoczął się o godz. 20-tej i trwał przeszło pół-godz. czasu. zrzucono 1500 ton bomb. Niemcy rzucili do walki masę myśliwców, które już na 50 mil od stolicy zaczęły zrzucać race świetlne ponad nadlatującymi eskadrami RAF. i wytyczały w ten sposób ścieżki na niebie, oświetlane ponadto z dołu setkami reflektorów. Ogień artylerii p.lotn. b. gwałtowny. Mimo tych wszystkich przeszkód RAF. wykonała swe zadania wg. planu, postępując za samolotami wywiad., których zadaniem było, jak zwykle zidentyfikowania celu. W czasie nalotu zestrzelono conajmniej 3 myśliwce npl. Atakowano tymrazem nowe okręgi Berlina, nieobjęte dotychczasowymi nalotami, koncentrując się na połud. wsch. części miasta.-
Min. lotnictwa podało, że w ciągu ub. 14-stu dni RAF. zrzuciła na Berlin taką samą ilość bomb, co niem. lotnictwo na W.Brytanię w ciągu całych 11-tu miesięcy najgwałtowniejszych nalotów.-
Minister lotnictwa Sinclair, zapytany co do celowości nalotów na Berlin oświadczył, że przez miasto przebiega 12 ważnych strategicznie linij kolej., że Berlin jest drugim z rzędu portem rzecznym Rzeszy i że stanowi najważniejszy ośrodek przemysł. w którym mieszczą się tego rodzaju zakłady wytwórcze, jak "AEG" i "Siemens" w dziedzinie elektrotechniki " Daimler-Benz" w dziedzinie produkcji silników, "Foke-Vulf i Heinschel" w dziedzinie produkcji lotniczej. Gdyby mnie spytano, jaki pojedyńczy objekt wybrałbym w Niemczech do ataków lotniczych, odpowiedziałbym bez wahania : Berlin.-
O rozmiarach Berlina świadczy najlepiej, że pominąwszy przedmieścia, miasto obejmuje powierzchnię 18.000 akrów.-

Front Śródz.: Korespondenci woj. donoszą, że ub.nocy oddz. VIII-ej armii dotarły do przedmieści miasteczka San Vito, położonego przy wybrzeżu adriatyckim, na 7 mil ang. na płn.od ujścia rzeki Sangro. Niemcy nadal ściągają posiłki z północy. Ulewy i błota sprzyjają niem. taktyce opóźniającej. Niemcy przyznają utratę Lanciano, miejscowości panującej nad drogą, przebiegającą w kier. z płn.wsch. na połud. zach.- Odzz.V-tej armii posunęły się nieco nad górnym biegiem rzeki Garigliano, zdobywając kilka wiosek. Walki na niewielką skalę.-
Wczoraj drugi dzień zrzędu intensywne naloty lotnictwa sojusz. na przed. pozycje niem. Koresp. radia bryt. opisuje, że nigdy jeszcze nie widział takich ilości lotnictwa rzucanych do akcji. Bombowce nurkowe bezustannie atakowały w grupach po 12-cie, a równocześnie operowało po 300 samolotów. Korespondent osobiście nie zauważył ani jednego myśliwca npl.-
Wczoraj w dzień naloty ciężkich bombowców na Bolcano, węzeł kolej. Arezzo, położony na połud. wsch.od Florencji, oraz objekty na wybrzeżu jugosłowiańskim, jak również na Marsylię.
Ze wszystkich tych operacyj nie powróciło 8 samolotów. Straty npl. 17 samolotów.-
Jugosławia : Dztwo jugosłowiańskie donosi, że cały batalion bułgarski, wysłany do walki w rej. między Sandżakiem a Serbią odmówił Niemcom posłuszeństwa, tak, iż w następstwie Niemcy musieli go rozbroić. Akcja wojsk powstańczych w rej.Sandżaku zmusiła Niemców do przejścia do defenzywy.-
Rosja : Punkt ciężkości walk przesunął się z występu kijowskiego ku Czerkasom. Rosjanie posuwają się z pod Krzemieńczuka ku Czerkasom wzdłuż frontu dług.15-tu mil ang.

Zajęto miejscowości Korystowka / na 25 mil ang, na wschód od Znamienki/, oraz Gieorgiewsk/ na 20 mil ang. na zachód od Krzemieńczuka/.-
Na Białej Rusi oddz. ros. znajdują się w odległ. 3-ch mil ang. od węzła drogowego Dowsk, położonego na 15 mil ang. na płn. wsch. od Rogaczewa.-
Radio Moskawa przytoczyło w całości tekst deklaracji przedstawicieli trzech mocarstw, uchwalonej w Kairze dotyczącej zredukowania Japonii do stanowiska trzeciorzędnej potęgi militarnej.-
Ambasador ros. w Tokio odbył konferencję z japon. min. spraw zagr., z którym następnie odbył konferencję ambasador niem.-
Anglia : Do Londynu przybyli z rewizytą parlamentarzyści chińscy z dyrektorem urzędu informacji na sześciotygodniowy pobyt.-
Chiny : Trwają dalej zacięte walki wewnątrz miasta Czang-The, położonego na połud. zach. od jeziora Tung-Ting, jak również na przedmieściach. Samoloty ameryk. zrzucają obrońcom amunicję i żywność. Inna formacja samolotów USA. wykonała nalot na Swatał.-
Ocean Spokojny : Lotnictwo sojusz. zatopiło japon. transportowiec pojemn.10.000 ton, wyładowany żołnierzami. Conajmniej 300 żołnierzy utonęło. Ponadto trafiono dwa kontrtorpedowce i jeden wielki statekm cysterna.-
Premier Australii Curtin odbył ważną konferencję z gen. Mac Arthurem.-
USA.: Po wybróbowaniu oddano do służby transportowej w wojsku ameryk. najpotężniejszy hydroplan świata. Waga własna 70 ton, rozpiętość skrzydeł 200 stóp, długość 117 stóp, dwa pokłady, pomieszczenia na ładunek 15-20 ton, oraz dla 32-ch ludzi 4 silniki mocy po 2200 KM. Samolot odbył lot próbny, trwający bez przerwy 32 godz. i 17 min. z obsadą 22 ludzi. Przebył w tym czasie przestrzeń równoznaczną z trasą od Nowego Jorku po Berlin i Londyn.-

Między miejscowością [illegible] / na 25 mil ang.
na wschód od Smoleńska/, oraz Gieorgiewsk/ na
24 mil ang. na zachód od Krzemieńczuka/.-
Na Białej Rusi [illegible] toczą się w odległo-
3-ch mil ang. od węzła kolejowego Dowsk, położo-
nego na 15 mil ang. na płn.-wsch. od Homla.-
Radio Moskwa przytoczyło w całości tekst dekla-
racji przedstawicieli ruchu oporu, w [illegible]
[illegible] ze [illegible]
do [illegible] mil [illegible].-
ambasador ros. w Tokio odbył konferencję z japoń-
skim min. spraw zagr., z którym następnie odbył kon-
ferencję ambasador niem.-
Anglia: Do Londynu przybyli z [illegible] parla-
mentarzyści chińscy z dyrektorem urzędu informacji
na kilkutygodniowy pobyt.-
Chiny: Trwają dalej ciężkie walki [illegible]
miasta Czang-Sza, położonego na połud. zachód od
jeziora Tung-Ting. [illegible] na przedmieściach
[illegible] ataków [illegible]
wymodła, [illegible] samolotów [illegible]
[illegible].-
Ocean Spokojny: [illegible] zatopiono
[illegible] transportowiec [illegible] 10.000 ton, wyrządzo-
[illegible] 300 żołnierzy uto-
nęło. Ponadto trafiono dwa kontrtorpedowce i
jeden mniejszy statek wojenny.-
Premier Australii Curtin odbył ważną konferencję
z gen. Mac Arthurem.-
USA: Po wypróbowaniu oddano do służby transpor-
towej w wojsku amerykańskim największy hydroplan
świata. Jego waga wynosi 70 ton, rozpiętość skrzydeł
200 stóp, długość 117 stóp, dwa pokłady, pomieś-
ci może ładunek 15-20 ton, oraz dla 52-ch ludzi
4 silniki mocy po 2200 KM. Samolot odbył lot
próbny, trwający bez przerwy 32 godz. i 17 min.
z ładunkiem 22 ludzi. Przebył w tym czasie przestrzeń
równoznaczną z trasą od Nowego Jorku do Berlina
i Londynu.-

Federalne biuro śledcze donosi o udaremnieniu spisku, zmierzającego do zamordowania prezydenta Roosevelta. Jedna osoba została skierowana w celu zbadania dla zakładu umysłowo chorych.-

Londyn, sobota, dnia 4.XII.43r. Kom. ang. zamorski i franc. europ.

Rosja : Radio Moskwa ogłosiło ub.nocy, że kilka dni temu odbyła się w Teheranie konferencja między Stalinem, Rooseveltem i Churchillem, z udziałem doradców wojskowych i dyplomatycz. Omówiono sprawy wojny z Niemcami, jak również szereg spraw politycznych.i osiągnięto decyzje. Wyniki zostaną ogłoszone.-
Prez.Roosevelt spotkał się ze Stalinem poraz pierwszy. Dla prem.Churchilla było to drugie spotkanie, poprzednio spotkał się z Stalinem w sierpniu 1942 r. Jak wiadomo prem.Churchill oświadczył w Izbie Gmin po powrocie z konferencji w Ottawie we wrześniu, że żywi niepłonną nadzieję, iż dojdzie do spotkania ze Stalinem przed zakończeniem b.r. Premier oświadczył również wtedy, że żadne spotkanie nie przedstawia tak wielkiej doniosłości dla przyszłości świata.-
Stalin poraz pierwszy od wybuchu wojny opuścił Moskwę, poraz pierwszy zaś od czasów rewolucji opuścił Rosję. W poprzed. konferencjach sojuszników nie mógł uczestniczyć ze względu na obowiązki, jakie spoczywały na nim, jako głównodowodzącym. Spotkanie odbyło się w Teheranie, zwanym połud. Włochami w Rosji, którędy przedostają się ameryk. i ang. dostawy woj. dla Sowietów.-

Na froncie główne walki rozgrywają się pod Krzemieńczukiem, gdzie poraz pierwszy kom. ros.donosi o większych postępach w kier. zach., jak również pod Czerkasami i na Białej Rusi. Wg. ostat. wiadomości Rosjanie są już tak blisko Znamienki, że ich artyleria wspomniany węzeł kolej. zdążyła już zupełnie unieruchomić. Postępy z pod Krzemieńczuka ku Czerkasom trwają nadal i wg. doniesień koresp. radia bryt. walki na obu tych odcinkach pozostają z sobą w zupełnej łączności, zespalając się w jedną wielką operację woj. u połud. boku występu kijowskiego.-

Na Białej Rusi oddz. ros. znajdują się w odległ. 10 mil ang. na połud. wsch. od Żłobina i 10-ciu mil ang. na wschód od Rogaczewa. Wyswobodzono na tym odcinku przeszło 100 miejscowości, oraz wyratowano dziesiątki tysięcy ludności przed branką na roboty przymusowe na rzecz Niemców.-

Front zach.: Ub.nocy ponowny nalot RAF. na Niemcy.- Naoczni świadkowie z pośród podróżnych szwedzkich donoszą, że w niektórych okręgach Berlina ani jeden budynek nie zachował się cało. W całym mieście wodociągi, gaz i elektryka nie funkcjonują.- Min. lotnictwa donosi, że w ciągu ub.miesiąca wykonano na Niemcy cztery naloty, z których na każdy przypada ponad 2000 ton bomb.-

Niemcy : Od dwóch dni propaganda niem. ujawnia silne zaniepokojenie w związku z naradami wśród sojuszników. Stara się ona przewidzieć bieg wypadków i zgóry odrzuca ewent. apele sojuszników do Niemiec.-

USA.: Z Waszyngtonu donoszą, że w ub.miesiącu został pobity rekord w dziedzinie produkcji samolotów. Wybudowano ich 8789, w tym 1000 bombowców 4-motorowych. Szef produkcji woj. Nelson oświadczył, że obecne tempo produkcji ujawnia się w wykańczaniu co pięć minut w ciągu doby jednego samolotu.-

Front środz. : Bez zmian.
Ocean Spokojny : Min.mar.Knox oświadczył, że w czasie desantu na wyspę Tarawa w archipelagu Gilberta okręty woj. rzuciły 2200 ton pocisków, samoloty zaś 700 ton bomb, co oznacza przeciętną 20 funtów mater. wybuchowych na yard kwadrat. Minister nie ujawnił liczebności ameryk. formacji morskiej, która uczestniczyła w akcji, zaznaczył jedynie, że dztwo byłoby bardo rade, gdyby było mogło spotkać się z całą flotą japon. Nad wysp. Bougainville od 14-tu dni niezauważono ani jednego samolotu japon., a jedyne cztery samoloty ameryk., które nad wyspę zostały strącone, padły ofiarą artylerii p.lotn. Jest rzeczą widoczną, że samoloty przybywają jedynie z Rabaul.-
Norwegia : W związku z represjami niem.wobec uniwersytetu w Oslo studenci uniwersytetu w Aarhus w Danii złożyli protest wobec władz niem.-
Dania : Radio szwedzkie donosi, że w ub.miesiącu wykonano w Danii 300 aktów sabotażowych.-
Francja : Cały personel poselstwa franc.w Bernie szwajcarskim z wyjątkiem samego posła ustąpił na znak protestu przeciw polityce rządu w Vichy.-

M.p.4.XII.43r.

Przemówienie prem.Unii Połud. Afryk., gen.Smutsa, wygłoszone w dniu 25.XI.43r. na zebraniu parlamentarzystów Imperium Bryt./ tekst został podany do wiadomości dopiero w dn.2.XII.43r./.

Sytuacja, przed jaką dzisiaj się znajdujemy, jest najbardziej skomplikowana ze wszystkich, z jakimi świat miał kiedykolwiek doczynienie od szeregu pokoleń. Ktokolwiek twierdzi, że jest w posiadaniu panaceum na wszystkie bolączki świata współczesnego jest albo nadczłowiekiem, albo " podczłowiekiem". Grożą nam dwa niebezpieczeństwa : 1/ Upraszczanie zagadnień i w następstwie błędna ocena rzeczywistości. Stąd jedynym wyjściem jest rozwiązywanie nastręczających się zagadnień krok za krokiem, zgodnie z dawną tradycją ang. 2/ Utarte hasła i zawołania, które zasłaniają przed nami konkretną treść pojęć, jakimi w danym przypadku operujemy.-
Dwadzieścipięć lat temu podjęliśmy próbę uporządkowabia świata za jednym zamachem. Cała konferencja pokojowa 1919 r. trwała od stycznia do maja włącznie. Przez symplifikację zagadnień przegraliśmy wówczas pokój. Postępując w ten sposób bezpośrednio przed zakończeniem obecnej wojny, stanęlibyśmy przed jeszcze większymi trudnościami. Wątpię, czy wogóle jest do pomyślenia rozwiązanie zagadnień, które powstaną po obecnej wojnie w drodze jakiejś poszczególnej konferencji bez równoczesnego, nadmiernego upraszczania sobie czekających nas zadań.
Będziemy przypuszczalnie musieli zadowolnić się wyczerpująco opracowanym rozejmem, a być może, że wogóle nie dojdzie do jakiejkolwiek konferencji pokojowej, a rozejm, poświęcony sprawom

związanym bezpośrednio z ukończeniem wojny rozpocznie długą serię konferencyj, poświęconych normowaniu poszczególnych zagadnień.
Niepodobna znaleźć jednego prostego rozwiązania, chociażby dla zagadnień tego rodzaju, jak traktowania różnych ras ludzkich, zamieszkujących nasze imperium. By te sprawy rozwiązać, musimy się oprzeć na doświadczeniu i stosować najróżnorodniejsze metody, stosownie do każdego, indywidualnego przypadku. Stosowanie prostych formuł byłoby znowu równoznaczne z nadmiernym uproszczaniem.
Drugie niebezpieczeństwo, to agitacyjne hasła, "Schlagworte". Mówimy, że walczymy o demokrację i wolność. Są to tylko stereotypowe frazesy.
Nasi przeciwnicy powiadają : walczymy o zasadę wodzostwa. To także ogólniki bez treści. Musimy sobie zdać sprawę z jednego : dojdziemy do konstruktywnych rozwiązań tylko drogą twórczej syntezy tych haseł : demokracja i wolność z jednej, świadome kierownictwo z drugiej strony.
Wolność, podobnie, jak patriotyzm, to jeszcze nie wszystko / aluzja do słów, jakie bezpośrednio przed egzekucją wypowiedziała ang. siostra Czerwonego Krzyża, miss Cavell, rozstrzelana w czasie pierwszej wojny światowej w Belgii przez Niemców za dopomaganie ang. więźniom do ucieczki - " patriotyzm to jeszcze nie wszystko" - uwaga słuch./. Potrzebujemy i jednego i drugiego : wolności i dyscypliny. W czasie ub. wojny i bezpośrednio po niej byliśmy zdecydowani zerwać z tradycyjną zasadą polityki międzynarodowej, z zasadą równowagi sił. Pragnęliśmy ją zastąpić uniwersalnym systemem bezpieczeństwa. Uniwersalizm i idealizm, to były zasady, którymi wówczas się kierowaliśmy. Ich uzewnętrznieniem miała być Liga Narodów.

W naszej reakcji w stosunku do zasady równowagi sił poszliśmy jednak zbyt daleko.
Okazało się, że idealizm i uniwersalizm nie uchroniły nas samoprzez się przed ponowną wojną światową. Wszystkie te idee nanic się nie zdadzą jeśli nie zostaną poparte siłą. Organizacja tej siły, to sprawa fundamentalnego znaczenia.
Pokój bez siły, to tylko marzenie. Tak więc, stając obecnie przed nowym okresem potrzebujemy nietylko wolności i demokracji, lecz również świadomego kierownictwa i potęgi.
Liga Narodów byłaby więcej osiągnęła, gdyby była dała odpowiednią siłę trzem głównym mocarstwom.
Ta trójca mocarstw kroczy obecnie na czele walczących o wolność narodów. Tak, jak sprawują one rolę kierowniczą w czasie wojny, tak też będą musiały ją sprawować w okresie pokoju.
Główny ciężar odpowiedzialności za utrzymanie bezpieczeństwa i zachowania pokoju będzie na nich spoczywał. Liga Narodów zawiodła, gdyż tą zasada odpowiedzialności głównych mocarstw i ich przywództwa nie była uznawana.
Ponieważ wszystkie sprawy teoretycznie wszystkich narównie obchodziły, więc w praktyce nikt się o żadne sprawy nie troszczył. W ten sposób doszło bezkarnej agresji, gdyż nikogo nie obchodziło, co się działo poza zakresem jego najbardziej bezpośrednich interesów. Dopóki nie chodziło o przeciwstawienie się agresji, Liga Narodów działała sprawnie. Dokonała wielu ważnych i pożytecznych rzeczy na polu działalności socjalnej, poprawy warunków pracy, służby zdrowia. We wszystkich tych, tak ważnych dziedzinach należy jej pracę kontynuować.
Z chwilą jednak, gdy chodzi o organizację prawdziwego bezpieczeństwa, musimy tą działalność wzmocnić przez zapewnienie poparcia realną siłą.-

Dalszy ciąg w poniedziałek 6.XII.

Po ub.wojnie zbyt dużo uwagi poświęcaliśmy sprawom polityczn., za mało zaś gospodarczym. Teraz będzie trzeba ten błąd naprawić, pamiętając o tym, że bez rozwiązania zagadnień ekonomicznych niema trwałego pokoju.-
Teraz pragnę przejść do znacznie niebezpieczniejszych, powiedziałbym wybuchowych zagadnień. Pragnę ze swej strony wskazać pewne nowe koncepcje. Mogę one wydać się prowokujące, ale musimy pamiętać o tym, że cały świat dzisiejszy jest pełen napięcia, że z niego się wyłania nowy, zupełnie odmienny i dla wielu z nas obcy świat, że rodzi się nowa Europa. Roztacza się przed nami nowa mapa świąta. Jak będą wyglądały państwa po wojnie ? Trzy mocarstwa znikną. Pierwsze z nich to Francja. Możemy dużo o niej mówić, jako o mocarstwie, ale samym mówieniem niewiele jej dopomożemy. W naszej dobie Francja zniknęła jako mocarstwo, zniknęła na długi okres czasu, a jeśli będzie chciała odzyskać utraconą pozycję, czeka ją długa, uciążliwa i stroma droga. Włochy straciły swą pozycję całkowicie, nawiasem mówiąc, nigdy zresztą wielkim państwem nie były. wreszcie Niemcy nigdy już może nie odrodzą się w swej pierwotnej formie. Stare państwo Bismarcka już się nie odrodzi. Niemcy posiadają wrodzone wielkie siły, jest to wielki kraj i wielki naród, ale po miażdżącej klęsce zostaną wymazane z mapy Europy na długie, długie lata.
Co będzie potym, jaką postać nowe Niemcy przybiorą, tego nikt nie jest w stanie przewidzieć.-
Rosja będzie nowym kolosem Europy. Jej droga wzwyż w ub. 25 latach, to jeden z największych fenomenów w historii. Nikt nie jest w stanie obliczyć wynikających stąd następstw. Nasza rzecz, to stwierdzić ten fakt i uwzględnić go w chłodnej kalkulacji. Potęga Rosji będzie tym większa, że upadnie Japonia

i tymsamym przeciwwaga Rosji od wschodu.Rosja zdobędzie sobie w rezultacie w Europie pozycję, jakiej żaden inny naród jeszcze w dziejach Europy nie zajmował.-
W.Brytania wyjdzie z tej wojny w świetle takiej sławy i prestiżu, jakiej jeszcze żaden kraj w Europie nie posiadał. W.Brytania po wojnie będzie jednak krajem biednym. Niczego ona przezornie nie ukrywa do skarbczyka. wszystkie swe zasoby rzuciła na szalę, by wygrać wojnę o cywilizację. W.Brytania tę wojnę też wygra, ale wyjdzie z niej biedniejsza. Imperium Bryt. nadal pozostanie jedną z największych rzeczy w historii. W.Brytania jest jednak mocarstwem przedewszystkiem pozaeuropejskim. To, co z jej terytoriów przypada na Europę, to będzie stosunkowo niewiele i biedne. Tak więc po wojnie będziemy mieli do czynienia z trzema wielkimi mocarstwami : z kolosem ros., z Imperium Bryt., rozrzuconym na wszystkich kontynentach świata, ale w Europie samej silnie nadwyrężonym i wreszcie z USA., których zasoby i możliwości są niezrównane. Wielu ludzi popiera koncepcję unii między USA. a Imperium Bryt. Osobiście w nią nie wierzę. Współpraca obu mocarstw anglosaskich jest sprawą największej doniosłości, ale polityczny ekces Imperium Bryt. do USA. nie rozwiąże sprawy organizacji powojennego świata. Byłaby to afera jednostronna, gdyby USA. i W.Brytania połączyły się z sobą przeciw reszci świata. Następstwem byłoby jeszcze większe współzawodnictwo o panowanie nad światem, niż kiedykolwiek w dziejach ludzkości.
Unia anglo.-ameryk. nie jest zbawieniem świata Tak więc powracamy do punktu wyjścia : trójcy wielkich mocarstw. Dwaj jej partnerzy, Rosja i Ameryka będą zajmowali pozycję olbrzymiego zna

czenia, trzeci partner,W.Brytania, to w wersji europ. tylko niewielka wysepka, czyli partner zupełnie nierówny. Czy wobec tego W.Brytania nie powinnaby wzmocnić swej pozycji europ. przez najściślejszą łączność z małymi demokracjami Europy zachodniej ?
Hołudją one tym samym zasadom politycznym, kierują się tymi samymi ideałami duchowymi, co my. Czyż zatym W.Brytania nie pówinna skończyć ze swą odrębnością wyspiasrką i ściśle współpracować z tymi licznymi państwami, które bez jej pomocy utraciły dziś swą wolność i mogą ją kiedyć ponownie utracić ?
Neutralność przeżyła się i jest martwym przeżytkiem. Jeśli demokracje zachod. będą w dalszym ciągu żyły każda dla siebie, jeśli znowu dostaną się pod panowanie jednego wielkiego mocarstwa, czeka ich ponowna zguba. Natchnienie dla swej przyszłości mogą one znaleźć w jednym z największych tworów w historii, jakim jest Imperium Brytyjskie. Stanowi ono dzisiaj zespół państw suwerennych, które dobrowolnie biorą udział w wielkiej wojnie ramię przy ramieniu. Wszystkie te państwa są wyposażone we wszystkie atrybuty suwerenności. Inne państwa mogą sobie również powiedzieć : oto nasz zespół, my chcemy również do tej wielkiej społeczności należeć. Rzecz prosta, że do nich samych tylko należy decyzja, czy wolą nadal pozostawać w izolacjoniźmie, czy też tworzyć wielkie państwo europejskie - wielkie nietylko samoprzez się, dzięki swej pozycji w Europie, ale również, jako mocarstwo, równorzędne w stosunku do USA. i Rosji.
Tak więc, czynnikiem decydującym pozostanie trójca wielkich mocarstw, ale trójca partnerów równych, nie zaś nierównych.

Wspomniałem na wstępie, że mam zamiar poruszyć b.niebezpieczne sprawy. Musimy się z tym pogodzić, że cały świat, w którym żyjemy, jest światem niebezpiecznym, a stary świat przepadł i nigdy się już nie odrodzi. Czyż nie powinniśmy zatym przyczynić się do budowy nowego świata, lep-szego i opartego zarazem na realniejszych przesłankach? Sądzę, że wielu ludzi w Europie, zwłaszcza zaś na zachodzie myśli w ten sam sposób.-

Londyn, dnia 4.XII.43r. Z komentarza do komunikatu.

W swoim przemówieniu gen. Smuts nie zapowiedział bynajmniej rozczłonkowania Rzeszy niem., stwierdził jedynie, że zostanie ona zepchnięta na drugi plan w obliczu przygniatającej przewagi Rosji. Rozpatrując wzrost potęgi ros., należy sobie uświadomić, że nie jest on następstwem wojny, lecz podobnie, jak to miało miejsce z W.Brytanią i USA., skutkiem rewolucji przemysłowej. Olbrzymi rozwój przemysłowy Rosji w ub. ćwierczwieczu, to główna podstawa jej przyszłej potęgi. Ten sam problem zresztą nasuwa się w odniesieniu do Dalekiego Wschodu, Z chwilą, gdy przebędą rewolucję przemysł. Indje ze swymi 300.000.000 i Chiny ze swymi 400.000.000 ludności powstaną nowe potęgi i następstwa stąd wynikające wymykają się dzisiaj z pod naszej oceny.-
Nasuwa się przedewszystkiem pytanie dlaczego prem. Smuts mówił tylko o trójcy trzech mocarstw, a nie wspomniał zupełnie o Chinach ?
Odpowiedź jest prosta. Prem. Smuts mówił o tych mocarstwach, które będą rozporządzać potęgą bezpośrednio po wojnie. Jako realista nie wymienił zatym Chin, które znajdują się dopiero na drodze do stania się mocarstwem w przyszłości.-

Londyn, niedziela dnia 5.XII.43r. Kom. ang. popołud.
Serwis europ.

Front śródz.: Na obu odcinkach gwałtowne walki. V-ta armia ameryk. konsoliduje swe pozycje w pobliżu Monte Camino.
VIII-ma armia bryt. wysunęła się wzdłuż wybrzeża na płn. od San Vito i zbliża się obecnie do rzeki Moro. 20 km. wgłąb lądu sojuszniczy walczą o odzyskanie miejscowości Orsogna, położonej na południe od górnego biegu rzeki Moro, którą to miejscowość Niemcy odebrali kontratakiem.-
Konferencja trzech: W naradzie między Churchillem, Rooseveltem i Stalinem w Teheranie uczestniczyli szefowie ang. i ameryk. misji wojsk. w Moskwie, jak również ambasadorowie obu mocarstw. Ogłoszenie komunikatu z wyniku narad jest oczekiwane każdej chwili.- Londyński tygodnik "Observer" stwierdza, że konferencja jest zwiastunem wielkich i decydujących wydarzeń.- Radio Ankara, komentując wspominaną konferencję zaznacza, że obecnie ci, którzy chcieliby innymi narodami zawładnąć, ograbić je i ujarzmić zostaną powstrzymani przez zjednoczenie największych wolnych narodów.-
Front zach.: Ub. nocy naloty "Moskit`ów" na Niemcy oraz zakładanie min na wodach npl. Jeden samolot nie powrócił.- Wczoraj w ciągu dnia zestrzelono nad Holandią 11 z pośród 14-tu bombowców niem. "Dornier", zaatakowanych przez myśliwce sojusz. Naloty na lotniska w Belgii i Holandii. Dodatkowo zestrzelono 3 dalsze samoloty niem., straty własne 1 samolot.- W nocy z piątku na sobotę ciężki nalot na Lipsk, w czasie którego RAF. zrzuciła 1500 ton bomb. Nie powróciły 23 samoloty. Samoloty wywiad. stwierdziły wczoraj, że pożary jeszcze płonęły i były widoczne na 400 km., a kłęby dymu sięgały wysok. 6000 mtr.-

Rosja : Na Białej Rusi oddz. ros. znajdują się w odległ. 35-ciu km. od Mohylewa. Między Mohylewem, a Prypecią odzyskano szereg miejscowości, ciężkie straty Niemców. Wzrastający nacisk ros. na Złobin i Rogaczew.- W łuku Dniepru wzmożony opór npl. pod Czerkasami, gdzie Niemcy przypuścili w ciągu jednego dnia pięć kontratakó. W jednym tylko kontrataku Niemcy rzucili do walki 70 czołgów, co najlepiej ilustruje determinację, z jaką walczą o utrzymanie Czerkas. 24 z pośród tych czołgów unieruchomiono.- Na połud. od Krzemieńczuka lokalne postępy w kier. Znamienki.-

Jugosławia : Oddz. powstańcze zadały Niemcom poważne straty w Chorwacji i Środkowej Bośni.-
Został utworzony narodowy komitet jugosłowiański z przedstawicieli różnych kierunków, który w oswobodzonych terytoriach w Jugosławii ma działać, jako rząd tymczasowy.-

Węgry : Premier Kallay wystąpił z gwałtownym przemówieniem przeciwko Rumunii z powodu traktowania mniejszości węgierskiej w Siedmiogrodzie. Premier oznajmił również, że oddz. węgierskie na froncie ros. zostaną zluzowane przez świeże formacje, oraz że zostanie wysłana na front ciepła odzież zimowa. To oświadczenie pozostaje w oczywistej sprzeczności z poprzednimi, usiłującymi wywołać wrażenie, jakoby Węgrzy nie brali już czynnego udziału w walkach na froncie wschodnim.-

Przemówienie gen. Smutsa :

Komisarz informacji w franc. Komitecie Wyswobodzenia Narodowego Bonnet wystąpił z krytyką koncepcji gen. Smutsa, co do dyrektoriatu trzech mocarstw, oraz opinii, jakoby Francja utraciła pozycję wielkiego mocarstwa. Koncepcja dyrektoriatu jest nierealna, gdyż świat musi być zorganizowany na zasadzie kolektywnej współpracy wszystkich narodów, gdyż wszystkie są zainteresowane w wspólnym bezpieczeństwie i współzależne. Francja była przez długi okres

czasu wielkim mocarstwem i jest narodem o wielkim doświadczeniu politycznym. Pozostaje pytaniem, czy jest rzeczą trafną zapuszczać się w przepowiednie na temat przyszłego losu poszczególnych narodów ? Historia uczy, że często narody, które wydawały się pogrążone bezpowrotnie w upadku, wbrew przewidywaniom powracały do znaczenia. Czyż wszystkie ofiary Francji mają pójść na marne. Nie jest jej winą, że została zalana powodzią miażdżących sił przeciwnika. Nie godzimy się na przypisywanie nam podrzędnego znaczenia i domagamy się z powrotem tej samej pozycji, którą zajmowaliśmy w przeszłości i do której posiadamy prawo.-
Londyński "Daily Mail" stwierdza, że słowa gen. Smutsa w odniesieniu do Francji są bolesne, ale prawdziwe. Nieulega wątpliwości, że z natury rzeczy główna rola musi przypaść w udziale Anglii,USA. i Rosji.- Londyński "Times" stwierdza, że przemówienie generała odznacza się śmiałością i polotem koncepcyj, pobudzających do myślenia i że tylko nowe formy życia politycz., gosp. i społecznego potrafią zaspokoić potrzeby nowego świata.-

Londyn, niedziela, dnia 5.XII.43r. kom.ang.wieczor. Serwis zamorski.

Rosja : Walki w łuku Dniepru są utrudniane przez gwałtowne deszcze.-
Dwa dni temu wylądowały oddz. niem. w liczbie około 1000 ludzi na wschód od ujścia Dniepru. Rosjanie w kontratakach całą grupę zlikwidowali, zabierając 500 do niewoli, a 400 zabijając.-
Front zach.: Wczoraj w ciągu dnia ciężkie bombowce ameryk., oraz śred.i lekkie bombowce RAF. atakowały objekty npl. w płn. Francji. Zestrzelono 11 niem. myśliwców z pośród licznej formacji, która stawiała gwałtowny opór ameryk. ciężkim bombowcom. Straty własne 11 ciężkich bombowców i 1 myśliwiec.-

szeny wielkim mocarstwem i jest narodem o wielkim
doświadczeniu politycznym. Pozostaje pytaniem,czy
jest rzeczą trudną dla Anglii się w przestawienie
na teren przyszłego jest posiadających metodów i
Historia uczy, że często narody, które wydawały
się pozornie bezpowrotnie w upadku, wróciły przeisz-
tworzone powracały do znaczenia. Chyba wszystkie
narody przeżyły ten okres na ziemi. Nie jest ja-
sne, by musiała Anglia powodzić, zachodzących w niej
przemianie. Nie pragniemy się tu przypisywanie nam
podkreślając zaznaczenia o odrzuceniu się z powrotem
defensywnej postawy, która zajmowała Anglia w przedwojen-
nej i do której powracamy pierwsze.-
Londyński "Daily Mail" spostrzega, że zdanie prasy
angielskiej o odniesieniu do tendencji w polityce, ale
prawdziwe. Niedługo wystąpienia że z natury rzeczy
ich główne role miast przypadną nowym siłom,
w Europie. Zauważyć należy, że Anglia jest narodem
wielkich zmian, stanowiących się obecnie w polityce
koncepcji, podnoszących do myślenia i że byłe
nowe formy życia politycznego, grupy i społecznego
potrafią zaspokoić potrzeby nowego świata.-

Londyn,niedziela,dnia 5.XII.43r.Kom.nasz.własnego
serwisu prasowego.

Rosja i Włochy w walce z Niemcami na froncie
wschodnim dalszym.-
Na dni tego bitwy oddz. niem. w Kijowie Ukr.
około 1000 ludzi od wschodu ataku. Rosja-
nie w kontrataku ...
rejonie 500 do ... 400 ...
Front zach. i Włochy ... dni ...
... Armii ... oddz. ...
... obiekty ... Niemcy ... zestrzelono 11 niem.
myśliwców a pośród ... formacji, ... ataku
na ... bombowców ...
strat ... i ... myśliwców.-

Front śródz. : Oddz.V-tej armii spychają w dalszym ciągu nieprzyjaciela ze wzgórz, panujących nad drogą do Rzymu. Ich zadanie należy do jednego z najtrudniejszych w toku całej kampanii włoskie
Jest rzeczą widoczną, że nieprzyjaciel stara się utrzymać przełęcz Mignano za wszelką cenę.
Pozycje zdobyte przez sojuszników dominują nad płaszczyzną, przylegającą bezpośrednio od południa do Monte Casino.-
Na odcinku VIII-ej armii bez zmiany.-
Oddz. V-tej armii były wspomagane przez trzy kontrtorpedowce bryt., które bombardowały okolice Minturno.- Lotnictwo sojusz.atakowało npl. lotniska i objekty komunikac. przy linii frontowej, jak również cele w Jugosławii i Albanii.
Zniszczono 8 samolot., strat własnych nie było.-
Do Włoch przybył nowy silny kontygent oddz. kanadyjskich.-

Boliwia : Po długim tajnym posiedzeniu parlamen rząd wypowiedział wojnę państwom osi.-

Szwecja : Wzrastające oburzenie opinii z powodu odrzucenia protestu szwedzkiego w sprawie zajść na uniwersytecie w Oslo.-
" Svenska Dagbladet" podkreśla, że ani naród, an rząd szwedzki nie mogą zrezygnować z protestu w sprawie postępowania Niemców w Norwegii.-
" Social Democraten" oświadcza, że jeśli rząd szwedzki uzna za stosowne przejść do energiczniejszej reakcji, to będzie mógł liczyć na poparcie całego społeczeństwa.-Rząd ang. odpowiedział na notę szwedzką w sprawie bomb, zrzuconych przez samolot ang. w dn.18 ub.m. na Szwecję i wyjaśnił że chodzi przypuszczalnie o jeden z samolotów, które nie powróciły z nalotów na teren npl.
Rząd wyraził ubolewanie i gotowość zadośćuczynienia.-

5 XII 43

Mowa gen. Smutsa : Jeden z posłów w Izbie Gmin zgłosiły interpelację z powodu przemówienia generała, zwłaszcza zaś jego uwag w odniesieniu do Francji.

Londyn, poniedziałek, dnia 6.XII.43r. Kom. franc. poranny. Serwis europ.

Rosja :
Dalsze zagrożenie pozycyj niem. garnizonu w Czerkasach. Na zach. i połud. zach. od Krzemieńczuka lokalne postępy.- Na Białej Rusi postępy na płn. zach. od Propojska, gdzie zdobyto trzy umoc. pozycje niem. Pod Homlem wzięto dwie umoc. pozycje.-
"Czerwona Gwiazda" zapowiada, że decyzje, które zapadły w Teheranie powiększą jeszcze zamieszanie w szeregach npl.- Radio Moskwa zaznacza, iż cały świat jest przekonany o doniosłości decyzji, które dotyczą zarówno prowadzenia wojny, jak i organizacji pokoju.
Atlantyk : Ang. i ameryk. bombowce stoczyły 8-dniową bitwę z niem. łodziami podwod., które zaatakowały trzy konwoje sojusz. na połud. od Islandii. Łodziom nie udało się jednak ani razu zbliżyć się do eskortowanych statków handl. Z pośród 15-tu zaatakowanych łodzi podwod. conajmniej 6 zostało zatopionych. Gdyby nie niesprzyjająca pogoda, rezultaty byłyby jeszcze lepsze. Konwoje dotarły do miejsca przeznaczenia nietknięte, sojusznicy stracili jedynie jeden samolot.-
Ocean Spokojny : Samoloty ameryk. zaatakowały bazy japon. w archipelagu Marschalla, oraz wyspę Nauru, na której wzniecono pożar zbiorników benzyny.
Ponadto naloty na pozycje japon. na wyspach Salomona, Nowej Brytanii i Nowej Gwinei.-
Japon. nalot na Tarawa w archipelagu Gilberta spowodował tylko nieznaczne szkody.- Wczoraj w dzień nalot japon. w dwóch falach na Kalkutę. Dwa samoloty zestrzelone, 4 uszkodzone, szkody nieznaczne, pewne ofiary w ludziach.-

Londyn, poniedziałek, dnia 6.XII.43r. Kom. ang. popołud.
Serwis zamorski, i franc. europ.

Konferencja w Teheranie : Dziś po połud. ogłoszono równocześnie w Waszyngtonie, Londynie i Moskwie tekst deklaracji, ogłoszonej przez Churchilla, Roosevelta i Stalina po zakończeniu konferencji. Oto główne punkty deklaracji : my, prezydent Stanów Zjedn., premier W.Brytanii i prezes rady ministrów Związku Sowiec. w ciągu tych ostat. 4-ch dni, spędzonych w stolicy sprzymierzonego Iranu, określiliśmy i potwierdzili naszą wspólną politykę, xxzzx zydmmalx będąc zdecydowani na współpracę naszych narodów zarówno w toku wojny, jak i w pokoju, który po niej nastąpi. Nasze sztaby general. doszły do zupełnego porozumienia w sprawie rozmiarów i czasu operacyj, zwróconych przeciw Niemcom od zachodu, południa i wschodu. Nasza zgoda gwarantuje nam zwycięstwo. Co się tyczy pokoju, jesteśmy przekonani, że nasze porozumienie zapewni trwały pokój. Jesteśmy świadomi wielkiej odpowiedzialności, jaka spoczywa na nas i na naszych sojusznikach i opracowaliśmy plany, które zapewnią nam pełne ufności poparcie narodów świata i zaoszczędzą szeregowi pokoleń klęski wojny, jak również tyranii, niewolnictwa i nietolerancji. Z naszymi doradcami dyplomatycznymi dokonaliśmy przeglądu problemów przyszłości. Pragniemy czynnej współpracy wszystkich narodów bez różnicy, czy wielki, czy mały, które podobnie, jak i nasze narody są duszą i ciałem oddane sprawie wolności. Powitamy z uznaniem każdy naród z chwilą, gdy zdecyduje się przystąpić do wielkiej rodziny demokratycznej świata.
Żadna siła nie powstrzyma nas od tego, by zniszczyć niem. armię na lądzie, jej łodzie podwod., na morzu i centra zbrojeniowe z powietrza. To zadanie będziemy wykonywali bez wytchnienia i ze wzmagającą się siłą. Opuszczając konferencję, żywimy wiarę w przyszłość, w której każdy naród będzie zabezpieczony przed tyranią i będzie mógł żyć sto-

sownie do swych pragnień i zgodnie z własnym sumieniem. Zeszliśmy się, żywiąc nadzieję wykonania naszych zadań i zdecydowani na ich wykonanie. Opuszczamy konferencję, jak przyjaciela w działaniu i duchu, zjednoczeni w naszych celach.-
Oprócz deklaracji ogłoszono aneks w sprawie Iranu. Brzmi on, jak następuje: W.Brytania, USA. i Rosja stwierdzają z uznaniem pomoc, udzieloną przez Iran przez ułatwienie transportów dostaw dla Rosji - pomoc udzieloną w ten sposób sprawie narodów zjednoczonych.Wymienione trzy mocarstwa będą w dalszym ciągu udzielać Iranowi wszelkiej możliwej pomocy gospodarczej. Organizacja międzynarodowa, która zostanie stworzona po wojnie zajmie się gosp.problemami Iranu i innych narodów zjedn. Wymienione trzy mocarstwa są zgodne z Iranem co do zachowania jego suwerenności, niezawisłości i terytorialnej integralności. Liczą one na to, że Iran weźmie czynny udział w pracy nad utrwaleniem pokoju zgodnie z zasadami Karty Atlantyckiej, którą wymienione trzy mocarstwa wraz z Iranem podpisały.-
Konferencja trwała od poniedziałku do środy włącznie. Delegacja ros. przybyła na nią w pięciu samolotach transport., eskortowanych przez myśliwce. Ze strony ros. wzięli udział Stalin wraz z Mołotowym i Woroszyłowym, a od czasu do uczestniczyli również w naradach marszałkowie Timoszenko i Żukow. Prem. Churchillowi towarzyszyli min. spraw zagr. Eden, pierwszy lord morski Cunningham, szef sztabu imperialnego, przebywający obecnie stale w Waszyngtonie, gen.Sir John Dill, szef sztabu general.Sir Allan Brook, wreszcie szef lotnictwa marszałek Portall.
Prez.Rooseveltowi towarzyszył jego osobisty doradca Harry Hopkins, szef sztabu general.USA. gen.Marschall, szef lotnictwa lądowego generał Arnold i głównodowodzący floty adm.King.-

Komentator radia ang. podkreśla zupełną zgodność między trzema sojusznikami, zarówno jeśli chodzi o wygranie wojny, jak i politykę w okresie powojennym. Poraz pierwszy odbyły się rozmowy wspólne wszystkich trzech sztabów generalnych. Tymrazem niema już mowy o ogolnym uzgodnieniu, lecz o przepracowaniu planów aż do uzgodnienia szczegółów. Stylizacja deklaracji jest bardzo ścisła i na pierwszy rzut oja wstrzemięźliwa. W pierwszym rzędzie zwracają uwagę słowa o zupełnym porozumieniu co do rozmiarów i terminów operacyj wojennych przeciw Niemcom na południu, zachodzie i wschodzie. Co do Niemiec jest rzeczą jasną, iż celem jest zmiażdżenie obecnego reżimu, oraz zniszczenie ich potęgi militarnej we wszelkich postaciach na lądzie, morzu i powietrzu. Co się tyczy celów pokojowych, jak również sprawy bezpieczeństwa, to deklaracja jest właściwie tylko powtórzeniem dawniejszych zasad. Dwa punkty zasługują na podkreślenie : 1/ wyraźne wymienienie nietolerancji, jako zła którego zwalczenie stanowi jeden z głównych celów sojuszników. Stąd wniosek, że jednym z głównych celów sojuszników jest zapewnienie także i religijnej tolerancji, 2/ podkreślenie prawa każdego narodu do życia zgodnie z własnymi pragnieniami i według własnego sumienia. Jest rzeczą zrozumiałą, że trzy główne mocarstwa podkreślają wielką odpowiedzialność, jaka na nich ciąży, gdyż one tylko rozporządzają gospodarczą i militarną potęgą, umożliwiającą spełnienie obowiązków wobec innych narodów.- Koresp. radia bryt. w Kairze opisuje przebieg konferencji. Cechowała ją prostota, brak wszelkiego zbędnego wystawnego ceremoniału. Przywódcy trzech zjedn. narodów współptacowali przez cztery dni nietylko jak równi z równymi lecz jak starzy przyjaciele.-

Prez.Roosevelt zamieszkał w ambasadzie sowiec., jako gość ros. rządu. Prem.Churchill zajął apartamenty w przeciwległym budynku ambasady bryt. Pierwszy przybył do sowiec. ambasady prezydent Roosevelt po krótkim pobycie w amb.ameryk., w kilka minut później przybył Stalin. Pierwsza konferencja odbyła się tylko między trzema mężami stanu z udziałem tłumacza. Korespondent wraz z innymi był świadkiem powitania ze Stalinem, który przybył w wspaniałym mundurze marszałka. Narady odbywały się codziennie od godz.16.30 do 19.30, oraz później wieczorem. W czasie narad odbyły się tylko dwie imprezy reprezentacyjne. W poniedziałek po połud. prem.Churchill wręczył w imieniu króla Jerzego VI Stalinowi miecz honorowy. Stalin ucałowawszy rękojeść miecza wręczył go Woroszyłowowi. Uroczystość, która trwała 20 min. odbyła się w obecności wszystkich trzech delegacyj w pełnym składzie. Drugą był bankiet, wydany przez Churchilla w dzień 69 rocznicy jego urodzin. Na bankiecie Stalin wzniósł toasty na cześć przyjaciela Wallace Churchilla, oraz drugiego przyjaciela Wallace Roosevelta. Churchill ze swej strony wzniósł zdrowie Stalina wielkiego. Stalin był w świetnym humorze i szereg razy opuszczał swe miejsce po lewej stronie Churchilla przypijać z uczestnikami bankietu. Podobno miał się wyrazić, że bez ameryk. przemysłu narody zjedn. nigdy nie byłyby wygrały wojny.-

Tekst kom. raznazawsze przesądza sprawę drugiego frontu,wmkmmxmmxgmdmxmmxm t.zn. czas i miejsce jego powstania. Kom.w sprawie Iranu uspokoi wiele małych narodów. Należy pamiętać, że sprawa Iranu była przez mniejsze narody uważana za rodzaj probierza polityki wielkich mocarstw w stosunku do mniejszych narodów. Niem. złudzenia co do rozdźwięków między sojusznikami została raz na zawsze rozwiane.-

Front środz.: Naloty sojusz. na Ancona, San Benedetto i przybrzeżną kolej adriatycką.-
Na Morzu Egejskim bryt. łodzie podwod.zatopiły dwa śred. niem. statki zaopatrz. 14 mniejszych oraz dokmpływający dług.100 mtr.-
Grecja : Mar. bryt. przekazała mar. grec. kontrtorpedowiec i cztery korwety. Otrzymają one czysto grec. załogę.-
Arabia : Przebywający w Londynie dwaj synowie Króla Iben Sauda wręczyli prem.Churchillowi na ręce jego małżonki drogocenny miecz w dowód uznania dla jego roli w walce narodów zjedn.-

Londyn, wtorek,dnia 7.XII.43r.Kom.ang.poranny. Serwis zamorski i franc. europ.

Konferencja trzech : W drodze powrot. z Teheranu prez.Roosevelt i prem.Churchill odbyli dalszą konferencję w Kairze. Wg. niepotwierdzonych wiadomości spotkali się tam z prez.Turcji. W konferencji mieli wziąć udział min.Eden i turec. min. spraw zagr., ponadto dowódca ang. armii Bliskiego Wschodu gen. Maytlend Wilson, dowódca lotnictwa ang. na Bliskim Wschodzie gen. Douglas, oraz kierownik operacyj amfibijnych. Przed opuszczeniem Teheranu Churchill i Roosevelt wysłali do szacha depeszę z podziękowaniem za gościnność. Prez.Roosevelt zaprosił szacha i jego małżonkę do USA.-
W Waszyngtonie stwierdzają, iż fakt, że Stalin poraz pierwszy opuścił Rosję i udał się do Teheranu jest wymownym wyrazem położenia kresu ros. izolacjonizmowi.-
Dzisiejsza prasa londyńska stwierdza jednomyślnie, że konferencja stanowi punkt zwrotny na drodze do zwycięstwa.- "News Chronicle" stwierdza, że oddawna ujawniane życzenia stworzenia

wspólnej strategii aljanckiej o światowym zasięgu doczekały się w końcu realizacji.-
"Daily Express" zaznacza, że wojna będzie przybierała na gwałtowności, nie będzie się wlekła nieskończenie do zupełnego wyczerpania ludzkości.-
"Daily Telegraph" zaznacza, że nikt nie oczekiwał ogłoszenia przez konferencję szczegółów w sprawie granic, czy też losów pobitych narodów. Najważniejsze , że doszło do stworzenie zupełnej jedności.-
Radio Ankara, komentując komunikat, stwierdza, że podczas, gdy Niemcy starają się wojnę przedłużyć, to celem sojuszników jest jej skrócenie. Niemcy porzuciły już wszelką nadzieję ofenzywy i liczą jedynie na przewlokę. Konferencje w Kairze i Teheranie obaliły do reszty niem. rachuby na zwycięstwo.-
Kom.radia bryt. przypomina, że w dniu 10 listopada 1942 r. prem.Churchill wyraził się, że stoimy może w obliczu końca początku wojny. Przyszły historyk może stwierdzi, że grudzień 1943 r. stanowi początek końca. Wyniki konferencji dadzą się się określić jednym słowem :działanie.
Zwięzłość kom.dodaje mu wymowy. Niemcy liczyli się z wystosowaniem apelu do narodu niem. przez konferencję sojuszników i cała ich propaganda zgóry już odrzucała tego rodzaju apel, stwierdzając, że stare wilsonowskie tricki propagandowe żadnego Niemca nie będą już w stanie omamić. W rzeczywistości żaden tego rodzaju apel nie został wydany i propaganda niem. raz jeszcze się skompromitowała. Rzuca się w oczy kontrast między komunikatem obecnym a poprzed. kom. z podobnych spotkań. Gdy tam była mowa o konsultacjach i wymianach informacji, tymrazem jest kategoryczne stwierdzenie zupełnej jedności. Liczyć na szybkie załamanie Niemiec byłoby oczywiście równoznaczne z dobrowolnym wystawianiem się na złudzenia.-

Wojna z Japonią będzie zapewne długa, zacięta i krwawa. W każdym razie pozostaje faktem, że konferencja w Teheranie jest największym wydarzeniem w przebiegu całej obec. wojny.-
Koresp. radia bryt. z Moskwy donosi, że wyniki konferencji przewyższy oczekiwania narodu ros.-
Prem. Polski powitał z gorącym uznaniem deklarację trzech mocarstw.-Prasa perska wita oświadczenie poszanowania niezależności Persjii.-
USA.: Min.mar. Knox wskazał na stosunki między Anglią i Ameryką, jako na przykład konstruktywnego współżycia od 130 lat W.Brytania i USA. nie uciekały się w swych stosunkach wzajemnych nigdy do przemocy.-
Ocean Spokojny : Depart.mar.USA.donosi, że potężna formacja ameryk. z udziałem lotników zaatakowała pozycje japon. w archipelagu Marschall'a. Brak jeszcze szczegółów.- Ameryk. łodzie podwodne zatopiły na wodach Dalekiego Wschodu 11 npl. statków zaopatrz.- Na Nowej Gwinei dalsze postępy odd. sojusz. wzdłuż wybrzeża Zatoki Huon.-
Na wyspie Bougainville ameryk. patrole, posuwając się naprzód zniszczyły skład amunicji. Oddz.japon. walczącym po drugiej stronie wyspy przybyły z pomocą posiłki japon. Są one stale atakowane przez lotnictwo sojusz.-
Indje : W czasie dziennego nalotu japon. wykonanego w niedzielę na Kalkutę blisko 500 osób padło ofiarą bomb, w tym trzecia część zabitych. Szkody w objektach wojsk. nieznaczne.-
Rosja : Oddz. ros.przecięły połączenie między węzłami kolej.Smila i Znamienka. Znamienka jest do połowy otoczona i jej upadek wydaje się przesądzony. Oddz. ros. znajdują się w odległ. 7 mil na wsch. od Znamienki. Również od zachodu nacisk ros. wzrasta.- Na płn. zach. od Homla kontrataki niem. odparte, zdobyto kilka pozycyj.-

[illegible] w Japonii [illegible]
[illegible] faktem, że [illegible]
[illegible] w Japonii jest największym wydarzeniem
w przeciągu całej ostatniej wojny.-
[illegible] donosi, że wyniki
konferencji [illegible] narodu ros-
syjsk. Polacy powinni [illegible]
[illegible]
[illegible] niezależności Persji.-
USA. [illegible] stosunki między
Anglią i Ameryką, jako na przykład [illegible]
[illegible] od 150 lat [illegible] Brytania i USA. [illegible]
[illegible]
przeszkody.-
[illegible] Dep. [illegible] USA. donosi, że [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Nowej [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Japonii [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] kilka [illegible].-

Na płn. od Żytomierza wznowione kontrataki niem. W ciągu ub. 2-ch tygodni szereg razy dało się zauważyć wzmożoną działalność niem. i finlandzkiej artylerii na odcinku Leningradu.-

Front śródz.: Mimo oporu niem. oraz zabagnienia terenu stałe, choć powolne postępy sojusz. Opanowano szereg pozycyj na połud. i wsch. od Casino na odcinku V-tej armii po obu stronach drogi, prowadzącej do Rzymu. Grzbiety górskie przedstawiają tutaj nietyle szczyty, co wielkie bloki, nadające się do szerokiego rozbudowywania umocnień i dlatego zdobywanie ich jest szczególnie utrudnione. Opanowano kilka wzgórz, panujących nad doliną rzeki Liri.-

Na odcinku VIII-ej armii oddz. sojusz. walczą w odległ. 1 2-stu mil ang. od Pescara. Dalej wgłąb o 15 mil ang. walki na płn. i zach. od Orsognia.-

Front zach.: Ang. min. mar. ogłosiło dane w sprawie wyników zwalczania niem. środków transportowych. W ciągu listopada same tylko myśliwce RAF. zniszczyły 150 lokomotyw. W pierwszej połowie miesiąca zniszczono ich więcej niż przez cały wrzesień. Bombowce sojusz. w tym samym czasie zniszczyły w czasie nalotów na Zagłębie Ruhry 200 lokomotyw, a conajmniej drugie tyle uszkodziły. Ponadto zniszczono 7000 wagonów towar., a 9000 uszkodzono. Między lipcem a wrześniem b.r. Rosjanie 400 lokomotyw zdobyli a 300 zniszczyli. Wszystko to wskazuje na wzrastający nacisk na niem. obsługę transportową.-

Norwegia: Rząd fiński zwrócił uwagę rządowi niem. na protest studentów finlandzkich z powodu represji na uniwersytecie w Oslo.-

Na pocz. [illegible] kontraktury [illegible].
W ciągu [illegible] wszystkich [illegible]
[illegible] i [illegible]-
[illegible]
Front [illegible]. [illegible] 1.48. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
nie w tandemie. [illegible]
[illegible]
Na [illegible] VIII-ej [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] lokomotyw. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
pary 200 lokomotyw, a [illegible]
[illegible] 7.000 wagonów
[illegible], a 3000 [illegible]
[illegible] traktory [illegible]
500 [illegible]
[illegible] transportowego.-
Kultura i nauka. [illegible]
[illegible]
[illegible] na uniwersytecie w Oslo.-

Londyn, Środa, dnia 8.XII.43r. Kom. ang. poranny. Serwis kraj. i franc. europ.

Konferencja w Kairze : Dziś rano został ogłoszony kom. urzęd. donoszący, że w Kairze odbyła się konferencja między prez. Rooseveltem, prem. Churchillem i prez. Turcji Ismet Inönü z udziałem ministrów Edena min. spraw zagr. Turcji i Harry Hopkinsa. Konferencja trwała przez sobotę, niedzielę i poniedziałek. Prezydent Turcji wziął w niej udział na serdeczne zaproszenie rządów W. Brytanii, USA. i Rosji. Konferencja stanowi dobitne świadectwo mocy sojuszu Turcji z W. Brytanią, oraz jej przyjaźni z USA. i Rosją. Dokonano przeglądu ogólnej sytuacji światowej, oraz w świetle polityki, którą wymienione państwa będą prowadzić w przyszłości. Zbadanie wszystkich problemów wykazało najściślejszą jedność W. Brytanii, USA. i Turcji w ich postawie wobec sytuacji światowej. Wyniki są nader pożyteczne i owocne dla przyszłości i wykazały identyczność poglądów. Prezydentowi Turcji, który przybył z Adany na samolocie sojusz. towarzyszyli ambasadorowie W. Brytanii, USA. i Rosji w Ankarze. We wszystkich ważniejszych naradach uczestniczyli delegaci sowieccy.-
Prem. Churchill odbył długą konferencję z dowódcą wojsk ang. na Bliskim Wschodzie, gen. Wilsonem.
Rzecznik turec. oświadczył na konferencji pras., że Turcja jest bezpośrednio zainteresowana sytuacją na Bałkanach i że w gruncie rzeczy sama jest państwem bałkańskim. Turcja zawsze postępowała zgodnie z zasadami Karty Atlantyckiej.-
Dzisiejsza prasa londyńska wstrzymuje się nagół od szczegółowych komentarzy i domysłów na temat przebiegu konferencji. "Times" podkreśla w artykule wstępnym że Turcja zawsze pozostawała wierna przymierzu i dzięki trwałemu trzymaniu się neutralności w najcięższych dla Anglii chwilach oddała jej b. wielkie usługi.-

" Daily Telegraph" stwierdza, że Turcja jest zainteresowana w tym, by zachować wpływowy głos w uregulowaniu spraw bałkańskich po wojnie i nie może również pozostał obojętną w sprawach świata arabskiego.-
Do Kairu przybył gen.Smuts, który odbył xx konferencję z prez.Rooseveltem i prem.Churchillem. Komentator radia bryt. przypomina, że po konferencji w Casablance prem.Churchill udał się w lutym do Adana, gdzie odbył z prez.Turcji konferencję przy udziale szefów sztabów obu państw. Już wówczas wszyscy komentatorzy zgodnie stwierdzali, że zarówno W.Brytania, jak i Turcja posiadają wspólne interesy tak w odniesieniu do Europy połud.wsch., jak i do Rosji. Nie ulega również wątpliwości, że min.Eden miał dużo do powiedzenia swemu turec.koledze po ostat. konferencji trzech ministrów spraw zagranicz. w Moskwie. Dzisiejszy artykuł "Times'a" odznacza się raczej niedomówieniem, jeśli ogranicza się do stwierdzenia, że ostatnia konferencja w Kairze nastręcza nową i wielką sposobność dla kontynuowania współpracy między przyjaciółmi.
Na uwagę zasługuje fakt, że aczkolwiek oficjalnie konferencja odbyła się między Turcją,W.Brytanią i USA., to jednak zaproszenie na konferencję również wyszło od rządu ros. Kom.stwierdza, że narady okazały się bardzo owocne dla przyszłych stosunków wszystkich czterech mocarstw, oraz wiadomo, że delegaci ros. w szeregu narad byli obecni. Dzisiejszy "Times" zaznacza, że Turcja była elementem stabilizacji na Bliskim Wschodzie i potrafiła utrzymać się dzięki swej polityce, aczkolwiek niejednokrotnie zagrażało jej wielkie niebezpieczeństwo zarówno ze strony Niemiec, jak i Japonii właśnie ze względu na jej kluczowe położenie. Komentator zaznacza, że deklaracja trzech mocarstw w sprawie Teheranu wixxx raz na zawsze kładzie kres jakimkolwiek wątpliwościom, któreby można żywić na temat postawy Rosji w stosunku do Turcji.-

"Times", że Turcja, jeśli zain-
teresowana będzie, by zachować względny głos w urzą-
dzeniu spraw na Bliskim Wschodzie po wojnie i ...
... ostatnią w sprawach ... ...
...-
Do Kairu przybył generał ..., który odbył tam kon-
ferencje z prezydentem Rooseveltem i prem. Churchillem.-
Komentator radia ..., przypomina, że po konfe-
rencji w Casablance prem. Churchill udał się ...
do Adany, gdzie odbył z prez. Turcji konferencję,
udział wzięli szefowie sztabów obu państw. Już wówczas
niejeden komentator zwrócił uwagę, że ...
... Teraz Turcja ... jedyne
interesy jak w odniesieniu do ... ...
jak i do Rosji. Nie ulega żadnej wątpliwości, że
... do ... ...
... po ... konferencji trzech ministrów spraw
zagranicznych w Moskwie. Dzisiejszy artykuł "Times"a
odnosząc się ... ...
... do ..., że ... Konferencja
w Kairze ... nową i wielką sposobność dla
kontynuowania współpracy między przyjaciółmi.
Na uwagę zasługuje fakt, że dotychczas oficjalnie
konferencje odbyły się między Turcją, W. Brytanią
i USA., że jednak zaproszenie na konferencję ...
od szeregu ... Komentator zaznacza, że ... ...
bardzo pomocne dla przyjaznych stosunków między
czterech mocarstw, oraz wiadomo, że delegaci ...
w Kairze ... byli obecni. Dzisiejszy "Times"
zaznacza, że Turcja była elementem stabilizacji na
Bliskim Wschodzie i ... utrzymywała ... ...
swej polityce, aczkolwiek niejednokrotnie zagraża-
ło jej wielkie niebezpieczeństwo zarówno ze strony
Niemiec, jak i ..., zwłaszcza ze względu na jej
... położenie. Komentator zaznacza, że de-
klaracja trzech mocarstw w sprawie ... ...
... ...
..., które ... ... na temat postawy Rosji
w stosunku do Turcji.-

Turcja : W poniedziałek amb.niem.odbył jednogodz. konferencję z premierem tureckim.-
Bułgaria :- Premier bułgarski odbył konferencję z posłem tureckim. Rząd bułgarski zamianował nowego atache wojsk. w Moskwie i podobnie rząd ros. nowego atache w Sofii.-
Rosja : Walki na wielką skalę rozgrywają w kolanie Dniepru na zach.i połud. zach. od Krzemieńczuka, oraz na zach. od Kijowa. Rosjanom udało się wbić klin między Krzemieńczukiem a Czerkasami i sokrzydlić Znamienkę od północy. Odzysano 16 dalszych miejscowości. O gwałtowności walk świadczy, że na jednym tylko odcinku zginęło 600 Niemców.-
Na zach. od Kijowa Rosjanie musieli się częściowo wycofać pod Czerniachowem pod przewagą Niemców, którzy rzucają do walki liczne formacje czołgów i artylerii, nie bacząc na ciężkie straty.
Na tym odcinku Niemcy stracili w ciągu jednego dni 1500 zabitych, a 60 czołgów zostało unieruchomionych. O wzmożeniu się walk wzdłuż całego frontu świadczy fakt unieruchomienia przez Rosjan w ciągu poniedziałku 128 czołgów niem.-
Nad Kerczem ożywienie walk powietrznych. 22 niem. samoloty zostały zestrzelone.-
Front śródz.: Na odcinku VIII-ej armii walki toczą się wzdłuż linii, ciągnącej się od wybrzeża adriatyckiego po Orsogna i Guariagrela. Gwałtowne kontrataki niem.zostały tu odparte. Sojusznicy utworzyli już przyczółek na płn. wybrzeżu rzeki Moro i posuwają się w kier. Pescara.-
Na odcinku V-tej armii najgwałtowniejsze walki rozgrywają się dokoła Monte Camino i Monte Maggiore W obu tych masywach sojusznicy opanowali większość szczytów, dominujących nad drogą do Rzymu od zachodu.-

Złe warunki atmosfer. uniemożliwiły działalność lotnictwa sojuszniczego.-

Jugosławia : Oddz.powstańcze zadały ciężkie straty Niemcom w pobliżu Lublany.-

Ocean Spokojny : Na Nowej Gwinei b.zacięty opór oddz. japon.- Bardzo gwałtowny nalot lotnictwa sojusz. na Cap Gloucester na Nowej Brytanii, gdzie zrzucono 150 ton bomb.- Na wyspie Bougainville na odcinku przyczółka ameryk. na wybrzeżu zach. zastój w walkach lądowych.-

USA.: Kierownik urzędu mobilizacji woj.oznajmił wczotaj, że fabryki lotnicze wypuściły wczoraj 150.000-czny samolot, wybudowany od przystąpienia USA. do wojny. Kierownik zwrócił się zarazem z apelem do robotników, zatrudnionych w stalowniach o wzmożenie produkcji. Produkcja stali jest dziś najniezbędniejsza, gdyż stanowi podstawę budowy barek inwazyjnych, przy pomocy których zostanie wykonana inwazja przeciw Niemcom i Japonii. Budowa barek zajmuje obecnie pierwsze miejsce. w programie produkcyjnym, wyprzedzając pod względem pilności nawet produkcję samolotów i benzyny do samolotów. Blisko 20.000 zakład. przemysł. produkuje tego rodzaju jednostki morskie bądź też ich części składowe. Kierownicy stoczni otrzymali polecenie wykonanie zamówień o dwa i pół miesiąca wcześniej, niż to było pierwotnie przewidziane.-

Wczoraj w Filadalfii został spuszczony na wodę pancernik " Wisconsin", pojemn.45.000 ton.-

Narody zjednoczone : Stalin oświadczył w Teheranie, że narody zjedn. produkują obecnie łącznie 16.500 samolotów miesięcznie, t.zn. w ptzybliżeniu połowę tego, co Niemcy produkują w ciągu jednego roku.-

Konferencja w Teheranie : Prasa ros. poświęca w dalszym ciągu trzecią część swych szpalt omówieniu wyników konferencji. Miejscowi korespondenci stwierdzają, że nawet zwycięstwo pod Stalingradem nie było tak szeroko omawiane.-

" Prawda " stwierdza, że konferencja w Teherani jest zapowiedzią bliskiego zwycięstwa i trwałeg pokoju.-
Stalin został powitany po powrocie do Moskwy z niebywałym entuzjazmem. W całej Rosji uchwalano na zebraniach rezolucje.-
Przemówienie Smutsa : W odpowiedzi na interpelację w Izbie Gmin w sprawie uwag gen. Smutsa na temat roli Francji po wojnie wicepremier Attlee oświadczył, że gen.Smuts przemawiał przed zebraniem, nie mającym charakteru urzęd., ponadto sam podkreślił, że pragnie wyrazić pewne poglądy,niezależnie od polityki rządu. Na dalszą prośbę ze strony interpelantów, by rząd bez ogródek stwierdził swe stanowisko wobec Francji wicepremier oświadczył, że pod tym względem pozostają miarodajne słowa mowy tronowej, stwierdzające, że Anglia oczekuje z niecierpliwością chwili, w której Francja zostanie wyswobodzona i powróci do rzędu wielkich mocarstw.-
Anglia : Wczoraj odbył się bankiet, wydany prze przedstawicieli rządów Norwegii, Danii, Holandii i Belgii z udziałem króla Haakona, ks. Bernarda holend. i premiera Belgii. Na bankiecie tym ang. wiceminister spraw zagr. Law oświadczył, że wielkie mocarstwa nietylko pragną współpracować z mniejszymi narodami, ale wprost uważają tę współpracę mniejszych narodów za niezbędną.-
Norwegia : Niemcy donieśli o deportowaniu do obozów koncentrac. 1566 studentów uniwersytetu w Oslo.- W Budapeszcie odbyły się manifestacje studentów z powodu wypadków w Oslo. Policja nie interwenjowała.-

Londyn, czwartek, dnia 9.XII.43r. Kom. ang. poranny.
Serwis zamorski i franc. europ.

Rosja : Na zachód od Kijowa Rosjanie zostali zmuszeni do opuszczenia niektórych miejscowości pod przeważającym naporem niem.- W kolanie Dniepru Rosjanie osiągnęli nowy sukces, przecinając ważną linję kolej., prowadzącą ze Znamienki do Nikołajewa, a to przez zajęcie miejscowości, położonej o 15 mil ang. na połud. od Znamienki. Ponieważ połączenia z zachodem, którymi dostarczano przez Znamienkę dostawy dla wojsk niem. w łuku Dniepru zostały przecięte wskutek przerwania linii Smila-Znamienka, a obecnie uległo przecięciu bezpośrednie połączenie Znamienka-Nikopol, przeto Niemcom pozostaje dla zaopatrywania ich wojsk w łuku Dniepru jedna tylko linja okrężna Krzywy Róg-Apostołowo-Nikopol. Pozatym Niemcy są zdani na drogi kołowe. Ten sukces był następstwem rozszerzenia wyłomu, który pewien czas temu został przez Rosjan dokonany na połud.-zach. od Kremieńczuka.
Stacja kolej. w Znamience jest ostrzeliwana z odległ. 3-ch mil ang. Między Krzemieńczukiem a Czerkasami wciąż jeszcze zacięty opór potężnych sił niem., są one jednak coraz bardziej przyciskane w kier. Dniepru.- Pod Czerniachowem, gdzie jak wspomniano, Rosjanie musieli częściowo się wycofać. Niemcy rzucają wciąż wielkie ilości czołgów i piechoty. Wg. doniesień pras. walczy tam po stronie niem. około tysiąca czołgów. W dniu wczorajszym na tym odcinku unieruchomiono 84 czołgi, czyli w ciągu ostat. 2-ch dni 150 czołgów.-
Na Dalekiej Północy sowiec. lotnictwo morskie z dobrym skutkiem atakowało lotniska npl.-
Ocean Spokojny : Na Nowej Gwinei oddz. austral. dotarły na odległość 2-ch mil ang. na płn. od Finschhaven.- Wg. danych ameryk. straty ameryk. na wyspie Bougainville w ciągu listopada wyniosły 250 zabitych, 952 rannych i 73 zaginionych.
Straty japon. są oceniane na 2500, do czego należy

doliczyć straty, poniesione przez Japończyków wskutek bombardowania przez lotnictwo i flotę. Na Cap Gloucester na Nowej Brytanii lotnictwo sojusz. zrzuciło w ciągu ub.7-miu dni 1000 ton bomb.- Głównodowodzący floty ameryk. na Pacyfiku, adm. Nimitz ogłosił kom. w sprawie akcji na wyspach Marschall`a,przeprowadzonej w sobotę. Została ona wykonana przez potężną formację floty ameryk. z udziałem lotniskowców. Lotnictwo ameryk. startujące z lotniskowców zatopiło 6 okrętów japon., mianowicie dwa lekkie krążowniki, oraz 4 statki zaopatrz. Ponadto zestrzelono 72 samoloty japon. w powietrzu, a na lotnisku zniszczono znaczną ich ilość, której jednak nie dało się ustalić. Straty własne w samolotach b.nieznaczne, a z okrętów woj. tylko jeden poniósł nieznaczne szkody. Lotniskowce ameryk. były przedmiotem nieustających ataków ze strony japon. bombowców, jednak ogień artylerii p.lotn. był tak skuteczny, iż w czasie jednego z nalotów 6 z pośród 7-miu samolot. japon. zostało zestrzelonych.-

Chiny : Miasto Czang-Tse na połud.zach. od jeziora Tung-Ting w Chinach Środkowych zostało odzyskane przez Japończyków, jednak walki na zewnątrz miasta trwają nadal. Japończycy ściągają świeże posiłki.-

USA.: Program konstrukcyjny na rok 1944 przewiduje budowę 80.000 bark inwazyjnych wszelkiego typu. Z tej cyfry 25.000 już zostało wyprodukowanych. Pozostała ilość będzie wyprodukowana przez 67 stoczni i fabryk.-

Front śródz.: Na odcinku V-tej armii wszystkie wierchołki w masywach górskich Camino i Maggiore zostały opanowane przez sojuszników. Korespondenci donoszą, że obecnie czekają sojuszników najtrudniejsze walki. Dzięki zdobyciu wspomnianych pozycyj sojusznicy panują nad dolinami rzek

Garigliano i Liri.-Na odcinku VIII-ej armii sojusznicy utworzyli drugi przyczółek na płn. wybrzeżu rzeki Moro. Kontrataki niem. odparte. Niemcy donoszą, że sojusznicy dotarli do przedmieści przybrzeżnego miasta Ortona, stanowiącego ostatni etap przed Pescara. Straty niem. są tak znaczne, że ostatnio jednym z batalionów dowodził sierżant. Dztwo sojusz. komunikuje, że całe straty imperialne bryt. od desantu we Włoszech w dniu 3 września, aż do dn.23 listopada wynoszą 16.074 ludzi. Na tę cyfrę składa się 3212 zabitych,9709 rannych i 3153 zaginionych. Front zach. Zastępca dowódcy bombardującego lotnictwa RAF. oznajmił, że w ciągu listopada RAF. zrzuciła przeciętnie 120 ton bomb na milę kwadrat. bombardowanego okręgu w ciągu jednej godziny. Jest to gęstość 80 razy większa, niż osiągnięta przez lotnictwo niem. w ciągu nalotów na Londyn. Czwarta część miast, bombardowanych ostatnio w Niemczech uległa zupełnemu zniszczeniu. Na 17 miast w Niemczech płn.zach., które były objektami nalotów, dziewięć zostało do tego stopnia zniszczonych, iż wskutek wynikających stąd prac rekonstrukcyjnych stanowią one niedodatnią, lecz ujemną pozycję w potencjale produkcyjnym Niemiec. Sześć dalszych miast zostało tak uszkodzonych, iż wystarczy jeszcze jeden nalot, by je zupełnie unieruchomić. Miasta tego rodzaju jak : Barenhelm, Elberfeld i Akwizgran zostały zniszczone jednym nalotem. Straty w budynkach na terenie Rzeszy liczą się w miljony. W Hamburgu normalny tok życia jest niemożliwy. Postępy Rosjan są w znacznej mierze następstwem osłabienia lotnictwa niem. w Rosji. Niemcy trzy czwarte swych myśliwców musiały przerzucić z frontów walki do kraju, by chronić swe centra produkcyjne przed losem Hamburga. Naloty zredukowały znacznie działalność ośrodków produkcji łodzi podwodnych.-

Jugosławia : Kwatera gł.wojsk powstańczych donosi o rozpoczęciu przez Niemców potężnej ofenzywy w Chorwacji i Słowenii z udziałem oddz. chorwackich i bułgarskich. Zacięte walki toczą się na granicy Bośni i Hercegowiny, najgwałtowniejsze zaś w pobliżu Serajewa.-

Turcja : Dziś odbędzie się nadzwyczajne posiedzenie parlamentu, na którym prezydent republiki złoży sprawozdanie z wyniku ostat. narad w Kairze. Radio Ankara cytuje artykuł półurzęd. dziennika "Ulus", stwierdzający, że Niemcy znajdują się dziś w obliczu koalicji, która osiągnęła jedność w stopniu, dotychczas nieznanym.-

Węgry : Radiostacja węgierska ponownie przypomina w jednej ze swych audycyj, że oddz. węgierskie zostały z Rosji odwołane i że reżim węgierski nie ma nic wspólnego z hitleryzmem.-

Norwegia : Szwedzka akademia literatury wysłała do 50-ciu akademij niem. protest w sprawie traktowania przez władze niem. uniwersytetu w Oslo.-

Londyn, dnia 10.XII.43. piątek, Kom.Nag.popołud.
Serwis zamorski.

Rosja.- wydany [illegible] spec. rozkaz Stalina mówiącego o zdobyciu Znamienki, podkreślając, że stacja ta leży na drodze do Kirowogradu. Od tej ostatniej miejscowości Rosjanie są już oddaleni tylko o 15 mil ang. Zdobycie Znamienki zwiększa zagrożenie odcinkom niem. w Krzywym Rogu i Nikopolu.-
Wszystko wskazuje na to, że na odcinku na zachód od Kijowa obie walczące strony ściągają coraz to więcej sprzętów. Rosjanie donoszą, że pochód niem. został zatrzymany, Niem. zaś kom. ze swej strony donosi o wzrastającym oporze ros.-
Front włoski.- Oddz. kanad. VIII-ej armii, wspomagane przez [illegible] i myśliwce bombardujące odrzuciły Niemców wzdłuż frontu dług. 7-o mil ang. na płn. od rzeki Moro, i posuwają się obecnie wzdłuż wybrzeża adriatyckiego w kier. Pescara. Niem. umocnienia zostały silnie rozbudowane, mimo tego jednak Niemcy są zmuszani do wycofywania się.-
Na odcinku V-tej armii sojusznicy posuwają się po obu stronach drogi, wiodącej w kier. Rzymu i z obu stron przybliżyły się już na odległość 7-miu mil ang. do Cassino. Oddz. ameryk., działające na płn. od Venafro uderzają w kier. zachod. W ten sposób po 9-ciu dniach walk sojusznicy mają już za sobą przełęcz Mignano, stanowiącą najważniejszą przeszkodę na drodze do Rzymu.- W dniu wczorajszym pogoda nie sprzyjała działalności lotnictwa, mimo tego jednak atakowało ono npl. linje łączności.-
Na Morzu Egejskim atakowano żeglugę npl., służącą do zaopatrywania baz na wyspach. W nocy z środy na czwartek ciężkie bombowce atakowały Heraklion na Krecie.-
Jugosławia.- Oddz. powstańcze zajęły na wybrzeżu dalmatyńskim Białgorod na Moru / wsgl. Bijograd - miasto między Zaro a Szebenikiem/. Na granicy między Bośnią a Serbią Niemcy zostali odrzuceni pod miejscowością Priboj / nad rzeką Lim, dopływem Dryny/.-

Dania : W coraz większej mierze Niemcy są zdani na domysły co do punktu przyszłej inwazji sojusz. Obecnie marszałek Rommel udał się z rozkazu Hitlera do Jutlandii, w celu przeprowadzenia inspekcji tamt. umocnień. Towarzyszy mu sztab expertów.- W Danii została utworzona rada polityczna, reprezentująca wszystkie odcienie opinii politycznej. Jej celem jest w pierwszym rzędzie kierowanie ruchem podziemnym, w drugi przygotowywanie terenu dla przyszłego ustroju demokratycznego po odzyskaniu wolności, oraz pociągnięcie do odpowiedzialności tych, którzy współpracują z Niemcami. Rada polityczna utrzymuje ściską łączność z Londynem.-

Ocean Spokojny : Naczelny redaktor jednego z najpoważniejszych pism austral., miesięcznika "Pacific Monthly" charakteryzuje przebieg obecnych walk na Pacyfiku. Na podkreślenie zasługuje przedewszystkiem coraz większa rola, jaka przypada w udziale japon. barkom. Wskutek ograniczonych ilości samolotów i statków transport. te niewielkie stateczki spełniają w coraz większej mierze zadanie zaopatrywania garnizonów japon. na poszczególnych wyspach. Zadanie to jest jednak niezmiernie trudne. Barki muszą przekradać się nocami wzdłuż wybrzeży i bezustannie są topione przez samoloty sojusz., wskutek czego straty Japończyków są niewątpliwie olbrzymie. Obok tego pojedynku między barkami a lotnictwem rozgrywa się drugi między sojusz. lotniskowcami a npl. lotniskami na wyspach. Wyspy te odgrywają wprawdzie rolę nietonących lotniskowców, ale z drugiej strony są to bazy nieruchome, podczas, gdy posiadanie lotniskowców zapewnia sojusznikom olbrzymie korzyści operac dzięki możliwości przerzucania baz.-

Chiny : Bawiąca w Anglii misja chińska przywiozła pozdrowienie chińskiego zebrania narodowego z wyrazami najwyższego uznania dla Anglii z powodu je

wspaniałej postawy w r.1940. Oba kraje będą w przyszłości również współpracować nad organizacją pokoju. W najbliższym miesiącu przewodniczący misji wygłosi przemówienie przed zebraniem parlamentarzystów obu Izb.-

Londyn, sobota, dnia 11.XII.43 r. Kom. ang. poranny Serwis zamorski i franc. europ.

Rosja : Po zajęciu Znamienki Rosjanie opanowali z koleł. stację kolej. Kirowka, położoną o 16 mil ang. dalej na zachód. W ten sposób Rosjanie opanowali wyloty obu linij kolej., prowadzących z Nikołajewa na północ. Kirowograd jest obecnie celem koncentrycznego natarcia trzech kolumn. Niemcy bronili zacięcie do ostatniej chwili Znamienki i Kirowki, chociaż sami nie mogli już z nich korzystać, by uniemożliwić wykorzystywanie tych węzłów kolej. przez Rosjan. Znamienka została zdobyta po trzech dniach zaciętych walk w równoczesnym uderzeniem od frontu i od tyłu. Upływa miesiąc czasu od odzyskania przez Niemców Korostenia. Przez cały ten okres udało im się odrzucić Rosjan wszystkiego na 30 mil ang. Walki toczą się obecnie na połud. od stacji kolej. Malin, położonej przy linii Korosteń-Kijów. Niemcy nie osiągnęli wczoraj żadnych postępów na tym odcinku mimo gwałtownych ataków. W dniu wczorajszym Rosjanie unieruchomili 122 czołgi, w tym 72 na odcinku kijowskim.-
Eskadra ochotnicza franc. "Normandie" zestrzeliła setny aparat npl.-Przedstawiciel Rosji w komisji śródz. Wyszyński został za swe wielkie zasługi odznaczony orderem Lenina.-

Front śródz. : Na odcinku VIII-ej armii odd. lądowe wspomagane są przez flotę ang., która ostrzeliwuje przybrzeżne pozycje niem.-
Na odcinku V-tej armii cały lewy brzeg rzeki Garigliano na 15 mil ang. wgłąb lądu został opanowany przez sojuszników.-

Zachod. część drogi do Rzymu została już zupeł-
nie oczyszczona przez nieprzyjaciela, strona
zaś wschod. jest już wykańczana.
Na odcinku central. Niemcy palą wsie w odległ.
5-ciu mil na płn. od pozycyj sojusz., co wskazy-
wałoby na to, że mają zamiar przeprowadzić od-
wrót.- Radiostacja bułgarska donosi, że wczo-
raj w ciągu dnia został wykonany nalot na Sofię.
Posiedzenie parlamentu zostało przerwane, a po
jego wznowieniu premier doniósł o znacznych szko
dach z powodu nalotu. Ze źródeł sojusz. brak jesz
cze potwierdzenia.- Władze sojusz. we Włoszech
odwołały faszystowskich przywódców syndykatów
robotniczych, pozostawiając robotnikom swobodę
wyboru nowych przedstawicieli.-

<u>Jugosławia :</u> Na stronę powstańców przeszło 36
lotników chorwackich wraz z samolotami.-
Na zach. od Tirany powstańcy albańscy zadali
Niemcom znaczne straty.-

<u>Bułgaria :</u> Korespondenci szwajcarscy i szwedzc
donoszą, że poseł niem. wręczył jakoby premiero
notę z groźbą represji na wypadek, gdyby rząd
ustąpił przed żądaniami opinii publicznej, doma
jącej się wycofania się Bułgarii z wojny.
W czasie ostat. posiedzenia parlamentu liczni p
łowie partii rządowej głosowali jakoby po stroni
opozycji.-

<u>Węgry :</u> Omawiając konferencję w Teheranie, rad
stacja budapeszteńska stwierdziła, że wyniki ko
ferencji uspokoiły kraje bałkańskie, co do rzek
mych zamiarów ros. na Bałkanach. Również zostało
definitywnie stwierdzone, że Rosja nie podnosi
wobec Turcji żadnych pretensyj do Cieśniny Dard
nelskiej.- Węgierskie towarzystwo geograficzne
ufundowało tablicę na cześć będącego członkiem
towarzystwa uczonego ang., który zmarł miesiąc t

<u>Malta :</u> W drodze powrot. z konferencji w Teheru
prez. Roosevelt w towarzystwie gen. Eisenhovera
odwiedził Maltę i wyraził najwyższe uznanie boh

terskim obrońcom wyspy.-

Front zach.: Ub.nocy pierwszy alarm lotniczy w Londynie w ciągu b.m. Zestrzelono 4 samoloty npl. Trzy z pośród nich zestrzelił lotnik kanad. Tego rodzaju rekord indywidualny został dotychczas raz jeden tylko osiągnięty, mianowicie w r.1941 przez pilota czeskiego.-

Wczoraj w ciągu dnia naloty lekkich bombowców "Moskito" na koncentracje oddz. npl. i linje łączności w płn. Francji. Dwa samoloty nie powróciły. Dztwo komendy bombowców RAF.donosi, że straty lotnictwa poniesione w listopadzie były najniższe w całym okresie, liczonym od lutego b.r. Jest to rezultat tym znamienniejszy, że na listopad przypadły cztery naloty na Berlin, będący najsilniej bronionym miastem Rzeszy, a ponadto obrona p.lotn. Niemiec została wogóle wzmocniona przez skupienie większej ilości myśliwców. Odsetek strat był również niższy, niż w analogicznym okresie r.ub.-

Ocean Spokojny: Na Nowej Gwinei oddz. austral. w dalszym ciągu spychają Japończyków w kier. półwyspu Huon.- Na zach. wybrzeżu wyspy Bougainville sojusznicy uruchomili już lotnisko pod Tarakino. Lotnisko japon. na płn. wyspy jest nieczynne wskutek nalotów sojusz.-

Anglia: Ang. min. spraw zagr. ogłasza, że od maja 1940 r. schroniło się do Anglii 60.000 uchodźców, w tym 40.000 Polaków. Są oni obecnie rozmieszczani w Afryce Połud. i Wschod. w Indjach i Meksyku. Miesięczny napływ uchodźców wynosi obecnie 800 ludzi. Do Ameryki schroniło 195.000, t.zn. do USA. W Palestynie brak pomieszczenia dla uchodźców żydowskich z Węgier i Rumunii.-

Indje: Sekretarz Stanu dla Indyj donosi, o dalszej poprawie sytuacji żywnościowej. W samej Kalkucie 2.250.000 ludzi otrzymuje trzy posiłki dziennie.-

Jedynie sytuacja bardziej odległych okręgów wiejskiej jest jeszcze krytyczna.-

<u>Francja</u> - Przemawiając wczoraj w Londynie b.gubernator generał. Kanady [illegible] złożył hołd Francji i dał wyraz przekonaniu, że dzięki zjednoczonym wysiłkom wszystkich Francuzów Francja odzyska swą tradycyjną pozycję wielkiego mocarstwa co będzie leżało nietylko w jej własnym interesie, ale również W.Brytanii, całej cywilizacji i pokoju świata.-

<u>Szwecja</u> - Referując w parlamencie sprawę interwencji Szwecji u rządu niem. z powodu niem. zarządzeń wobec uniwersytetu w Oslo, min.spraw zagr. oświadczył, że postępowanie Niemiec nie może pozostać bez poważnych następstw dla stosunków między Szwecją a Niemcami. Prasa szwedzka domaga się zerwania stosunków dyplomatycz. i handl. z Rzeszą.-

K.p.dnia 10.XII.43r.

Londyn, dnia ..XII.43r. Major Lewis Hastings : przegląd wojskowy.

Henryk Ford wyraził się kiedyś, że cała historia, to zawracanie głowy. Wydaje się, że jest to może zbyt śmiała opinia. Możnaby jej jednak nadać bardziej przekonywującą formę, stwierdzając, że nikt jeszcze z hostorii niczego się nie nauczył. W każdym razie niczego z niej się nie nauczyli Niemcy. W 1915 r. gł.kwatera niem. była terenem zaciekłej walki dwoch obozów. Pierwszy z nich, reprezentowany przez Hinderburga i Ludendorffa, opracował po bitwie pod Tanenbergiem bardzo ambitny plan strategiczny, przewidujący pochód daleko wgłąb Rosji z celem zupełnego otoczenia i zniszczenia armii ros. Druga szkoła przysięgała jak na Ewangelię na plan Schliffena, oparty na założeniu dopuszczenia Rosjan aż na zachód Berezyny i Prypeci i zadania im tutaj decydującej klęski. W październiku 1942 r. powtórzyło się dokładnie to samo. Można przyjąć ze znacznym prawdopodobieństwem, że w końcu wzięła górę ostrożniejsza koncepcja. Stało się to jednak zapóźno.-

Teraz, gdy ofenzywa niem. pod Kurskiem się załamała, dztwo naczelne ostatecznie zupełnie zrewidywało swoje koncepcje i zdecydowało się na odwrót. Powodem była konieczność przygotowania rezerw wobec perspektywy inwazji sojusz. na zachodzie. Zwykły odwrót nie może jednak zapewnić zgromadzenia takich rezerw, nawet, gdyby od zachodu żadne niebezpieczeństwo nie groziło. Front ros. wciąż jest jeszcze rozciągnięty na tysiące km. Jedyna droga odsadzenia się od przeciwnika i zorganizowania skutecznej defenzywy, to zadanie Rosjanom potężnego ciosu w drodze

kontrofenzywy. Środkiem były skupienie potężnych sił na jednym, ale decydującym odcinku. Wszystko wskazuje na to, że ten cel właśnie przyświecał niem. kontrofenzywie, podjętej niedawno temu na zachód od Kijowa.-
W audycjach dla zagranicy radio niem. przyznało, że gen.Meinstein podjął uderzenie z całą siłą, na jaką było go stać. Liczba i skład formacyj pancer., rzuconych na tym odcinku jest bardzo pouczająca. Od podjęcia ofenzywy na Biełgorod i Oreł Niemcy nie skupili nigdzie tak wielkich sił pancer., między którymi znajdowały się najbardziej wyborowe, jak np. oddz. SS. imienia Hitlera. To wszystko jednak nie potrafiłopowstrzymać Rosjan, którzy bardzo być możeinicjatywę znowu podejmą. Wszystko wskazuje na to, że uderzenie niem. załamało się i nie doprowadziło do niczego. Gdyby zaś Niemcy na tym odcinku zostali przełamani, w takim razie cała Ukraina stanie otworem dla sił ros.-
W łuku Dniepru Niemcy jak dotąd prowadzą odwrót bardzo zręcznie i mimo ponoszonych strat unikają dotychczas dekompozycji swych sił. Trudno jednak przytym nie zwrócić uwagi na łamańce niem. propagandy. Rzecznicy niem. wszystkie swoje odwroty, poczynając od Stalingradu,stale reklamują jako dowody niem. geniuszu wojsk. W szczególności gen. Ditmar bezustannie cytuje Clausewitza na poparcie swych tez. Wiadomo, że cytatami można wszystko udowodnić. Jedno pozostaje jednak jasne, Jeśli na początku kampanii ros. sztab niem. zanadto ustępował przed intuicjami strategicz.Hitlera, to teraz przeholował w kier. odwrotnym i trzyma się niewolniczo ustalonych tradycją zasad strategicznych. Odwrotnie Rosjanie wykazali, że ich strategia posiada nietylko wyższość nad niem., ale również istotnie się od niej różni.

Tym, co charakteryzuje strategię ros. jest elastyczność i inwencja w wykorzystywaniu czynników czasu i przestrzeni. Niemcy natomiast ściśle trzymają się pewnych zasad. Przyjęli oni za dogmat, że z chwilą dokonania gdziekolwiek przełomu należy skupić wszystkie siły, by zabezpieczyć sobie zdobyte objekty. Pozostaje to w zgodzie ze wszystkimi podręcznikami strategii. Tej metody Niemcy się trzymali pod Moskwą w 1941 r., jak również w czasie ofensywy, która ich doprowadziła do Stalingradu. Uzasadniony jest wniosek, że ta sama metoda, którą zastosowali w r.1940 w czasie pochodu ku wybrzeżom Kanału La Manche pozostawiła armii bryt. czas na wymknięcie się z potrzasku. Odwrotnie postępują Rosjanie. Dzięki elastyczności swej metody, polegającej na przerzucaniu punktu ciężkości walki na coraz to inny odcinek umieją zawsze trafić w najsłabsze miejsce. Nie pozwalają one nigdy Niemcom na zapewnienie sobie odpowiedniej ilości rezerw na jakimkolwiek odcinku. Oczywiście, że także i Rosjanie rzucali do walki często wielkie ilości, nigdy jednak nie dawali się wciągnąć w przewlekłe kampanie wyniszczające. Gdy tylko ich uderzenie zostało [illegible], to nie rzucali z uporem w to samo miejsce coraz to nowych armij, lecz momentalnie zmieniali kierunek uderzenia, atakując nagle już całkiem inny, pobliski odcinek i wykorzystując moment zaskoczenia. Należy przytym pamiętać, że komunikacje po stronie ros. są gorsze, niż po niem., jakkolwiek wiele już Rosjanie dokonali w dziedzinie ich ulepszenia. Sukcesy swej metody zawdzięczają Rosjanie nie komunikacjom, lecz nadzwyczajnej dalekowzroczności swych planów. Potrafili oni, oceniając trafnie skutki presji, wywieranej na poszczególne odcinki frontu niem. zgóry już tak ugrupować swe

siły, by uderzyć tam, gdzie Niemcy najmniej uderzenia się spodziewali. W rezultacie, gdziekolwiek Niemcy zostali zmuszeni do odwrotu, nigdzie nie potrafili naczas zebrać wystarczających sił, by ich pochód w porę zatamować.-

Z frontu włosk. dotarły do nas wiadomości o nowej ofenzywie nad rzeką Sangro. Ile razy słyszymy, że VIII-ma armia rusza do ataku, po całym kraju przebiega dreszcz oczekiwania. Tymrazem jednak dobrze będzie nieoczekiwać szybkich postępów, jakie znamionowały dawniejsze uderzenia w pustyniach Afryki. Główna trudność we Włoszech, to nie warunki atmosferyczne, lecz góry Apeninu, przecinające wzdłuż cały półwysep na dwie oddzielne części i stanowiące straszliwą przeszkodę. Będąc na Sycylii mogłem się naocznie przekonać, co znaczy teren, nadający się do obrony. W górskich obszarach Włoch każde gniazdo karab. maszyn., każda zniszczona w okresie odwrotu arteria komunikac. stanowi dwudziestokrotnie skuteczniejszą przeszkodę, niż w walce na równinie. Ośrodki oporu można likwidować jedynie artylerią. Poziom technicz. naszej artylerii jest obecnie niezrównany, ale mimo wszystko bombardowanie jednego gniazda za drugim musi być nader żmudnym zadaniem.-

Parę słów jeszcze na tematy zasadnicze. W obecnej wojnie narody zjedn. walczą na linjach zewnętrz. Oznacza to często upośledzenie, ale przedstawia również i pewne korzyści, jeśli strona walcząca na linjach zewnętrz. może zapewnić sobie inicjatywę i uderzać na odcinkach, które sama sobie wybierze. Postępując w ten sposób, trzyma się przeciwnika w niepewności do ostat. chwili i zmusza się go do rozrzucania swych sił na szerokich przestrzeniach i trzymania ich wszędzie w bezustannym pogotowiu. Jest to korzyść olbrzymia. Jeśli jednak inwazja, z któregokolwiek punktu ma się udać, to strona nacie-

rająca musi rozporządzać taką przewagą, by raz zdobyte pozycje bezwzględnie utrzymać. Opanowanie przez nas Sardynii i Sycylii ogromnie nam pomogło w kampanii włoskiej. Z kolei opanowanie wybrzeża Adriatyku ułatwi nam ofenzywę na Bałkanach.-
W tym celu musimy jednak dotrzeć conajmniej do Pescary, stacji u wylotu wsch. kolei do Rzymu. Musimy stale o tym pamiętać, że połud. Włochy, to dla nas nietylko pole walki, ale również baza operac., umożliwiająca nam wiązanie sił niem. od Riviery franc. aż po Bałkany. Rezultat jest taki, że Niemcy muszą tam trzymać bezporównania więcej wojska niż w połud. Włoszech.
Ta sama zasada strategiczna przyświeca naszej ofenzywie lotn. Dzięki nalotom nietylko paraliżujemy działalność niem.ośrodków produkcji, ale zmuszamy ich również do rozpraszania rezerw ludzkich, zatrudnionych w obronie p.lotn. i pracach nad odbudową poniszczonych objektów.
Wszystko to, co się dzieje na lądzie i w powietrzu, to elementy wielkiego, naukowo opracowanego planu wielkiej ofenzywy, które podjęcie nie jest już zbyt odległe.-

Londyn, piątek, dnia 10.XII.43 r. Kom. ang. poranny.
Serwis zamorski i franc. europ.

Wojna na morzu: Miesięczne sprawozdanie z przebiegu kampanii przeciw łodziom podwodnym, wydane wczoraj łącznie przez prez. Roosevelta i prem. Churchilla donosi, że straty żeglugi sojusz. w listopadzie są najniższe, jakie kiedykolwiek sojusznicy ponieśli od maja 1940 r. Niemcy stracili więcej łodzi podwod., niż sojusznicy statków. Wielką rolę w zatopieniu łodzi podwod. odegrały samoloty, działające z nowych baz na wyspach Azorskich. Bazy te umożliwiły rozciągnięcie ochrony konwojów na rejony, których ochrona dotąd nie była możliwa. Niemcy używają samolotów długodystansowych dla współdziałania ze swymi łodziami podwod., zarazem jednak ich łodzie stają się bardziej ostrożne i w następstwie sojusznicy mają mniej sposobności do atakowania ich.-
Korespondent morski "Daily Telegraph", omawiając sprawozdanie przypomina, że już od sierpnia począwszy Niemcy stale tracą więcej łodzi podwod., niż sojusznicy statków. Ta relacja strat dowodzi zarazem, że olbrzymie korzyści, jakie dla niem. strategii morskiej przedstawiało opanowanie Francji, Belgii, Holandii i Norwegii zostały dzięki polepszeniu metod zwalczania łodzi podwod. wyrównane. Łodzie niem. działają teraz, jak gdyby wewnątrz olbrzymiego czworokąta, otoczonego przez W.Brytanię, Islandię, Amerykę Płn. i wyspy azorskie.-
Z Waszyngtonu donoszą, że w ub. miesiącu stocznie USA. oddały do służby 164 statki, łącznej pojemn. prawie 1.700.000 ton brutto, w tym cztery eskortujące lotniskowce, dwa statki cysterny i statek transport. dla wojsk.-

<u>Ocean Spokojny :</u> Dziesiąty dzień z rzędu naloty sojusz. na Cap Gloucester na Nowej Brytanii.- Szef sztabu gen. Mac Arthura udał się do Delhi w celu odbycia konferencji z admirałem Mountbatten. Oczekują że następstwem będzie zacieśnienie łączności między dowództwami rej. Pacyfiku połud. zach. / gen. Mac Arthura/ i Azji połud. wsch./adm. Moutbatten'a/.- Silna formacja floty ameryk. zaatakowała w środę wyspę Nauru, stanowiącą dawny mandat Australii, a w czasie obecnej wojny zdobytą przez Japonię. Wyspa była bombardowana przez samoloty z lotniskowców, a ponadto poraz pierwszy od początku wojny ostrzeliwana przez artylerię okrętową. Dalszych szczegółów narazie brak.-
Ciężkie bombowce ameryk. zaatakowały ponownie wyspy na południu archipelagu Marschall'a, mianowicie wyspę Jaluit, oraz wyspę Mille. Ta ostatnia była poprzednio bombardowana we wtorek.-
<u>Rosja :</u> Bitwy w Zagłębiu Dniepru i pod Kijowem trwają z niezmniejszoną gwałtownością. Na ~~xxxxx~~ ~~x~~ połud. zach. i na zach. od Krzemieńczuka dalsze stałe, choć nieznaczne postępy ros. Na połud. od Znamienki Rosjanie opanowali jeszcze jedną stację kolej. przy linii kolej. na Krzywy Róg i Nikopol, którą już wczoraj przerwali. Zdobyli przytym wielką ilość sprzętu wojennego. Garnizon niem. w Znamience znajduje się w coraz krytyczniejszej sytuacji, gdyż pozostaje ~~xx~~ jedna tylko droga ujścia, mianowicie linja kolej. do Kirowogradu.-
Niem. rzecznik wojsk. Sartorius przyznał, że przednie formacje ros., działające pod Krzemieńczukiem nawiązały kontakt z przed. formacjami ros., działającymi pod Czerkasami, zaprzeczył jednak, jakoby Niemcy zostali na tym odcinku otoczeni. Kom.ros. donosi jedynie o postępach na połud. zach. od Znamienki wzdłuż linii kolej., przebiegającej równolegle do Dniepru.-

Na zach. od Kijowa Niemcy nie osiągnęli żadnych postępów, mimo rzucenia do walki nowych posiłków. W dwóch starciach Rosjanie unieruchomili na tym tylko odcinku 46 i 29 npl. czołgów. Koresp. radia bryt. z Moskwy donosi, że Niemcy najwidoczniej liczyli na to, że zlikwidują klin ros. pod Kijowem i ewent. odbiorą Kijów, a w następstwie będą mogli bez przeszkód wycofać powoli swe wojska z łuku Dniepru. Tylko w ten sposób możnaby wytłumaczyć wielkie ofiary, jakie zaryzykowały. Nie wydaje się jednak, by Niemcom powiodło się teraz przeprowadzenie planu, którego nie potrafili zrealizować w czasie pierwszego natarcia.-

Front środz.: Na odcinku V-tej armii oddz. sojusz. wraziły klin w prawe skrzydło niem. Cała grupa Monte Croce i Monte Camino jest opanowana przez sojuszników i dominują oni obecnie nad przestrzenią na południe od drogi do Rzymu. Teren na połud. od przełęczy Mignano znajduje się w rękach sojuszników, teren zaś na północ w rękach niem. Amerykanie grożą obecnie oskrzydleniem pozycyj niem. na północ od przełęczy Mignano.-

Na odcinku VIII-ej armii w dalszym ciągu walki pod miejscowościami Ortona, Orsogna i Guardiagrele, które wszystkie trzy znajdują się w rękach niem. Opór niem. wszędzie b.gwałtowny.-

Rząd marszałka Badoglio ogłosił, że po stronie sojuszników walczą już oddz. włoskie.-

Lotnictwo sojusz. atakowało niem. komunikacje, oraz dwa lotniska pod Atenami. Straty npl. 4 samoloty, straty własne 7.-

Jugosławia: Z kwatery sojusz. komunikują, że lotnictwo sojusz. wykonywało ostatnio po 300 lotów tygodniowo, wspomagając powstańców.-

Bułgaria : Radiostacja węgierska doniosła, że w nocy ze środy na czwartek odbyło się tajne posiedzenie parlamentu bułgarskiego, jak również nadzwyczajne posiedzenie rządu, podczas gdy Berlin zaprzecza odbyciu się jakiejkolwiek nadzwyczajnej sesji parlamentu i twierdzi, że gabinet zebrał się jedynie dla załatwienia spraw bieżących.-
Prem.Bułgarii zawezwał posłów bułgarskich w Berlinie, Ankarze i Moskwie w celu odbycia konferencji jak również przyjął na audjencji posła niem.
"Svenska Dagbladet" donosi z Budapesztu, że min.spraw zagr.Bułgarii Kirow ustąpił, a jego agendy objął sam premier.- "Social Democraten" donosi, że po ogłoszeniu komunikatu z konferencji w Teheranie odbyły się w Sofii manifestacje uliczne, w czasie których obnoszono tablice z napisami " Bułgaria chce wystąpić z wojny ".-
Źródła szwedzkie donoszą również, że członkowie rady regencyjnej rozmawiali z licznymi osobistościami,stojącymi poza reżimem, a na tajnej sesji parlamentu krytykowano ostro zagraniczną i wewn. politykę rządu.-
Turcja : Turec. min.spraw zagr. oświadczył wczoraj na konferencji pras.: powróciłem z Kairu nader zadowolony. Mogę powiedzieć zupełnie otwarcie, że dokonaliśmy przeglądu wszelkich możliwych problemów i wszelkich aspektów politycznych, wynikających z wojny. Polityka zagr.Turcji pozostaje zasadniczo ta sama. Aljans ang.-turec. został jeszcze znacznie wzmocniony. Stosunki Turcji z Rosj. i USA. są obecnie prawie równie bliskie, jak z W.Brytanią. Na zapytanie jednego z dziennikarzy, czy jest uzasadniony wniosek, że Turcja zbliżyła się do obozu narod. zjednoczonych, minister odpowiedział potakująco.-
Radio Ankara doniosło, że wg. informacyj z Niemiec wyniki obu ostat. konferencyj wywołały tam wielkę nerwowość.-

Bułgarii [illegible] wyjątkowo dobitnie, że w-
[illegible] każda oposi-
[illegible] jak również [illegible]
[illegible] na posiedzeniu rządu, podczas gdy Berlin
[illegible]
[illegible]
[illegible].-
Prem. Bułgarii [illegible] w Berli-
nie, [illegible] w celu odbycia konferencji
jak [illegible].
[illegible], że
min. spraw zagr. Bułgarii [illegible]
agencji [illegible] - "Sojusz Demokratów"
[illegible] konferencji
w [illegible]
[illegible] w czasie których [illegible]
[illegible] wystąpić z wojny ".-
[illegible] również, że [illegible]
rządu [illegible]
[illegible] a na [illegible]
parlamentu [illegible]
politycznego kraju.-
Turcja - [illegible] min. spraw zagr. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] politycznych
[illegible]
[illegible] wojny [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
jak [illegible]
[illegible], że Turcja
[illegible]
[illegible].-
[illegible], że [illegible]
[illegible]
tym wielką ostrożność.-

Dania : Do Kopenhagi przybył marszałek Rommel. Źródła niem. nie przytaczają żadnych powodów tej podróży.-
W dzielnicy zam.przez studentów w Kopenhadze przeprowadzono szereg rewizyj. Niemcy donoszą o wykryciu broni i mundurów armii duńskiej.-
Państwa bałtyckie: Ze Stokholmu donoszą, że Niemcy ewakuują całe wybrzeże od Zatoki Finlandzkiej aż po Kłajpedę z wyjątkiem większych miast. Powodem mają być jakoby liczne wypadki ubbdźtwa mężczyzn z Litwy, Estonii i Łotwy do Szwecji przed poborem do wojska.-
Hiszpania : W odpowiedzi na notę ang. w sprawie incydentu w Saragossie, w czasie którego członkowie "Falangi" obrazili tamt.wicekonsula ang. rząd hiszpański wyraził ubolewanie i zapowiedział ukaranie winnych.-

Z komentarza do komunikatu :

Gen. Smuts oświadczył w Kairze, że obecne święta Bożego Narodzenia będą już ostatnimi świętami wojennymi. Komentator zaznacza, iż zapewne generał nie miał przytym na myśli wojny z Japonią. Zdaniem komentatora nieuzasadnione są rachuby tych, którzy liczą z wielkimi wypadkami w najbliższej przyszłości. Grudzień jest w Europie najmniej nadającą się porą do kampanii.- Ze wszystkich stron słyszy się domysły na temat, co teraz uczyni Turcja ?
Są one zupełnie bezpłodne, gdyż odpowiedzi mogliby udzielić jedynie miarodajni kierownicy zainteresowanych państw, którzy zapewne jednak takiej odpowiedzi nie udzielą.-

M.p.11.XII.43r.

Londyn, dnia 11.XII.43r. Wickham Steed, przegląd tygodniowy.

Trudno się uskarżać na brak materiału do omówienia w ciągu ostat. 10-ciu dni. Należałaby się nam raczej dłuższa pauza, by móc go przetrawić i przemyśleć. Pierwsze wrażenie ogólne, to zasadnicza różnica między obecnym okresem. a stosunkami w czasie poprzed. wojny światowej. Oczywiście i wówczas częste bywały konferencje i pogawędki między przedstawicielami sojuszników, nie było jednak ani śladu tej solidarności w ich postępowaniu co obecnie. Pamiętam ówczesne określenie, które słyszałem z ust jednego z wyższych urzędników. Twierdził on, że każda konferencja zużywała pierwsze dwa dni na wzajemne targi, a trzeci dzień na wymyślenie jakiejś formuły, którąby markowała przed światem jednomyślność uczestników, jakiej w rzeczywistości wogóle nie było.
Nawet po przystąpieniu USA. do wojny w kwietniu 1917 r. więcej było nieporozumień, niż zgody. USA. wystąpiły wprawdzie w charakterze jednego z głównych mocarstw sprzymierzonych, ale nie były i nigdy nie stały się sojusznikiem. Jeździł wprawdzie do Waszyngtonu Lord Balfour, by z prez. Wilsonem uzgodnić sposób ominięcia błędów, które potym popełniono. Prezydent Wilson ze swej strony wysyłał do Europy pułkownika House w charakterze, jak spec. ambasadora z misją naoliwienia trybów mocno rozklekotanej maszyny, ale mimo wszystko tak niewiele było prawdziwej jedności, że dopiero w marcu 1918 r. po przełamaniu frontu ang. przez Ludendorffa doszło na nadzwyczajnym zebraniu sojuszników do utworzenia jednolitego dztwa pod kierownictwem Foch'a. Warto przytym przypomnieć,, że w czasie owej konferencji Petain, który był wówczas głównodowodzącym armii franc. żądał przerzucenia armii

franc. na południe w celu zabezpieczenia Paryża z pozostawieniem własnemu losowi armii ang. u wybrzeżu Kanału, oraz klina niem. pomiędzy nią a armią franc. Foch i Clemenseau przeforsowali jednak swoją opinię wbrew stanowisku Petaim'a i to w sposób nienacechowany zbytnią kurtuazją. Te decyzje zostały przeforsowane w sytuacji, odznaczającej się brakiem wspólnej koncepcji tak pod względem strategicznym, jak i politycznym. Ówczesne stosunki stanowią pożyteczne kryterium przy ocenie dzisiejszych. Stany Zjedn. są dziś sojusznikiem. Prez.Roosevelt wprawdzie również korzysta często z usług swych spec. wysłanników, ale największy nacisk kładzie na osobiste kontakty, dzięki czemu spotkanie między sojusznikami są nacechowane ostatecznością decyzji, a poszczególni delegaci są zwolnieni od niemiłej funkcji tłumaczenia swych decyzyj swym mocodawcom i starania się o aprobatę.
Prem.Churchill dał pod tym względem dobry przykład. Obecnie marszałek Cziang-Kai-Czek i Stalin nie cofnęli się przed ryzykiem opuszczenia swych krajów w celu nawiązania osobistych kontaktów.-
Rzecz prosta, że nieprędko się dowiemy treści rozmów. Z ostat. konferencji nasuwają się jednak dwa ważne wnioski : 1/ ostatnia konferencja w Kairze odbyła się z udziałem Turcji naskutek serdecznego zaproszenia ze strony W.Brytanii, USA. i R o s j i. 2/ Przyjęcie zaproszenia nietylko zacieśniło przyjaźń Turcji z W.Brytanią, ale również jej przyjaźń z USA. i Rosją. Wiadomo że Niemcy robili wszystko, co było w ich mocy, by siać niezgodę i wzajemną nieufność między Turcją a Rosją. Skoro urzęd. kom. wspomina o najściślejszej łączności między Turcją, W.Brytanią i USA., to wydaje się, że ta łączność nie okaże się niepomocną dla aljantów, włączając Rosję w ich zamiarze zmiażdżenia Niemiec.

konferencja w Teheranie poświęciła trzy dni sprawom wojskowym, a czwarty zagadnieniom pokoju. Była to więc w pierwszym rzędzie konferencja bojowa. Jeśli jednak ktokolwiek w krajach npl., czy neutral. próbuje przedstawić deklarację w sprawie zasad pokoju, jako manewr propagandowy, czy nawet blagę, to na poparcie takiego twierdzenia nie może przytoczyć żadnych dowodów, ani w treści samej deklaracji, ani w jakichkolwiek faktach. Deklaracja o celach pokojowych jest wprawdzie treściwa, ale wystarczająco określa cele, o osiągnięcie których narody zjedn. prowadzą wojnę pod przewodnictwem trzech głównych mocarstw. Apel do narodów, pragnących wyeliminowania na przyszłość tyranii, niewolnictwa, ucisku i nietolerancji, by przyłączyły się do światowej rodziny narodów demokratycznych wskazuje, że żaden naród nie jest od akcesu wyłączony. Deklaracja w sprawie Persji może być uważana za wzór traktowania tych narodów, które gotowe są udzielić swej pomocy narodom sprzymierz. w ich wysiłku wojennym. Deklaracja nie czyni wprawdzie rozróżnienia między wiernymi przyjaciółmi, a nawróconymi wrogami, nie wynika stąd jednak, byśmy każdego nawróconego przeciwnika przyjmowali z otwartymi ramionami, jak marnotrwanego syna i moim zdaniem można śmiało przyjąć, że tego rodzaju rozróżnienie tkwi jednak u podstaw deklaracji. Udział Turcji w konferencji w Kairze już po deklaracji teherańskiej - w konferencji, na której została wykazana zupełna jedność Turcji z sojusznikami wykazuje, że Turcja akceptuje tym samym także i stanowisko sojuszników, iż żadna siła ludzka nie powstrzyma ich od zniszczenia Niemiec.- Nie można jednak oddawać się nadziejom łatwego zwycięstwa. W Niemczech gra toczy się o egzystencję nietylko samej partii

konferencji, a zwłaszcza [illegible] trzy dni wcze-
śniej [illegible], w czasie [illegible] pokoju.
Była to więc w pierwszym rzędzie konferencja wo-
jenna. Jeśli jednak [illegible] w krajach [illegible]
[illegible]
[illegible] jako [illegible]
[illegible]
[illegible]
w trakcie samej deklaracji, [illegible]
[illegible]. Deklaracja o celach politycznych [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] nie jest od [illegible]
[illegible]
[illegible], które [illegible]
[illegible] w ich
[illegible] wojennym. Deklaracja nie [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible], jak [illegible]
i [illegible] przyjąć, że [illegible]
[illegible] jednak u podstaw [illegible]
[illegible] Turcji z [illegible]
[illegible] - w konferencji, na
której [illegible] jedność [illegible]
[illegible], że Turcja [illegible]
[illegible]
[illegible] od [illegible]
[illegible] Nie można jednak [illegible] się na-
[illegible] W Niemczech [illegible]
[illegible] się z [illegible]

hitlerowskiej, ale również silnie zakorzenionej tradycyjnej militarystycznej kliki niem.
Prawdą jest, że Bułgaria, Rumunia i Węgry czynią wszystko co w ich mocy by wydobyć się z matni, w którą się wplątały, ale mając Gestapo na karku niełatwo im to pójdzie.
Ze strony Japonii wreszcie również musimy się liczyć z zaciętym oporem do samego końca.-

Londyn, niedziela, dnia 12.XII.43r. Kom. ang. poranny.
Serwis zamorski /skrót/ i franc. europ.

Front zach. Lotnictwo ameryk. odniosło wczoraj znowu wielkie zwycięstwo w bitwie powietrz. z niem. nad Niemcami płn. zachod. Ciężkie bombowce pod osłoną długodystansowych myśliwców wykonały nalot na Emden, którego znaczenie wzrosło, odkąd Hamburg został unieruchomiony. Mieszczą się tam obecnie stocznie łodzi podwod., wyrabiające przedewszystkiem najważniejszy typ łodzi, pojemn. 500 ton. W dzień przed nalotem samoloty wywiad. stwierdziły 10 wielkich łodzi podwod. na wykończeniu. Warunki atmosfer. sprzyjające, nad samym portem widoczność dobra. Opór niem. nierównomierny, niektóry z atakujących formacyj natrafiły na b. silny opór, inne na słaby. Zestrzelono napewno 138 myśliwców niem., 20 dalszych przypuszczalnie, a ponadto szereg uszkodzono. Straty własne 17 ciężkich bombowców i 3 myśliwce.-

Atlantyk : Niem. łodzie podwod. zaatakowały dwa wielkie konwoje sojusz. Z 20-tu łodzi podwod. sojusznicy zatopili 5, a 3 uszkodzili. Reszta łodzi zawróciła. Bitwa trwała 48 godz. bez przerwy. Jednostki mar. woj. nie poniosły żadnych strat, straty w statkach handl. nie sięgają 1%. Jest to już druga porażka łodzi podwod. w okresie jednego tygodnia.-

Rosja : Kirowograd jest atakowany przez trzy kolumny ros. od płn., połud. i zachodu. Została zajęta miejscowość położona o 30 km. na południowy zachód od Kirowogradu.- Czerkasy już są faktycznie otoczone. Niemcy donoszą, że czołgi ros. wdzierają się już na przedmieścia.- Na zach. od Kijowa w rej. miejscowości Malin ataki niem. odparto. Walki są niesłychanie gwałtowne i zaciętością przypominają bitwę pod Stalingradem. Niemcy rzucili 1500 czołgów na froncie szer. 5 km. /?/.-

Do Moskwy przybył prez. republiki czechosłowackiej Benesz w celu podpisania z Rosją traktatu wzajemnej pomocy. Na dworcu został powitany przez Mołotowa i Woroszyłowa, oraz przedstawicieli innych państw, m.in. delegata franc. Komitetu Wyswobodzenia Narodowego.

Zaraz po przybyciu Benesz został przyjęty przez prezydenta Związku Sowiec. Kalinina. W czasie swego pobytu w Rosji prez. Benesz dokona przeglądu brygady czechosłowackiej, walczącej na froncie ros.-
Front środz.: W miarę posuwania się na płn. od rzeki Moro wzmaga się udział oddziałów VIII-ej armii w zaciętych walkach z Niemcami. Oba przyczółki na płn. od wspomnianej rzeki zostały przez VIII-mą armię rozszerzone. Walki toczą się wzdłuż odcinka, sięgającego na 25 km. wgłąb od wybrzeża. Niemcy bez przerwy gwałtownie kontratakują. Oddz. sojuz. zdobyły miejscowość San Leonardo na 8 km. na płn. od rzeki Moro. Oddz. kanad. walczą pod Ortona i Orsogna.- V-ta armia konsoliduje swe pozycje na odcinku Mignano.- Lotnictwo sojusz. atakowało Civita Vecchia i Veltimiglia.-
Nalot lotnictwa sojusz. na Split, oraz na znajdujące się tam statki npl.- Przedwczoraj ciężkie bombowce ameryk."Libarator" w towarzystwie długodystansowych myśliwców zaatakowały dworzec przetokowy w Sofii. Z pośród 40 myśliwców npl. 11 zostało zestrzelonych. Wszystkie samoloty własne powróciły.-
Wasale Niemiec : Sekretarz Stanu USA. Hull złożył deklarację w sprawie Bułgarii, Węgier i Rumunii. Dwa lata już mijają, odkąd wspomniane trzy państwa znalazły się w stanie wojny z USA. Przez cały ten czas wspomagały Niemców ludźmi, sprzętem woj. i surowcami. Państwa te muszą sobie zdawać z tego sprawę, że poniosą wszelkie skutki straszliwej klęski, jaką narody zjednoczone gotują Niemcom.-
Pismo sowiec."Klasa Robotnicza i wojna" stwierdza w art. wstępnym, że wszyscy satelici Niemiec muszą o tym wiedzieć, że z chwilą klęski Niemiec nie mogą w niczym liczyć na większe względy, niż Niemcy same.- Były węgierski min. rolnictwa oświadczył, że całe Węgry są zalane ulotkami za wystąpieniem Węgier z wojny.-
Anglia : Min. Eden powrócił do Londynu w towarzystwie amb. USA. Winnanta. W drodze powrot. zatrzymał się on w Algerze, gdzie odbył konferencję z franc.komi-

sarzem dla spraw zagr.Massigli.-
Ocean Spokojny : U wybrzeży Nowej Irlandii lotnictwo sojusz. zatopiło japon. transportowiec pojemn 8000 ton.-Dwunasty z rzędu nalot sojusz. na Przylądek Gloucester na Nowej Brytanii.-

Londyn, poniedziałek,dnia 13.XII.43r.Kom.ang.poranny /skrót/ i franc. europ.

Rosja : Wczoraj został podpisany na Kremlu pakt sojuszu i wzajemnej pomocy ~~xxxxx~~ między Rosją a Czechosłowacją przez Mołotowa w imieniu Rosji, oraz amb. czechosłowackiego w imieniu Czechosłowacji. Przy ceremonji byli obecni Benesz i Stalin. Tekst zostanie ogłoszony jutro, niemniej jednak już obecnie znane są główne punkty. Pakt jest wzorowany na sojuszu ang.-ros., został zawarty na 20 lat podobnie jak ów sojusz i przewiduje współpracę zarówno w czasie wojny, jak i po jej zakończeniu. Zasady paktu są następujące: 1/ Oba państwa będą prowadziły wojnę przeciw Niemcom i ich sojusznikom aż do zupełnego zwycięstwa. 2/ Oba państwa podejmą wspólną akcję, gdyby Niemcy kiedykolwiek próbowały wznowić swój napór na wschód. 3/ Po wojnie oba państwa będą współpracowały z sobą na polu gospodarczym. 4/ Żadna ze stron nie będzie interwenjowała w wewnętrznych sprawach swego partnera. 5/ Wszystkie państwa europ. sąsiadujące z kontrahentami, o ile nie były zaangażowane po stronie niem. są zaproszone do przyłączenia się do paktu.- W wywiadzie pras. prez.Benesz oświadczył, że pakt odznacza nawrót Rosji i Czechosłowacji do ich polityki przedwojennej. Prezydent podkreślił punkt,przewidujący uniemożliwienia Niemcom raz na zawsze nawrotu do tendencji expansji na wschód i wznowienia polityki gangsterskiej. Prezydent oświadczył również, że wprawdzie oba państwa nie graniczą z sobą bezpośrednio, ale oba natomiast graniczą z Polską. Podpisanie paktu raz na zawsze wykazuje bezpodstawność przypuszczeń, jakoby Czechosłowacja popierała koncepcję t.zw. kordonu sanitarnego w stosunku do Rosji. W podpisanym pakcie Czechosłowacj

upatruje najskuteczniejszą gwarancję swej niepodległości.-
Na zach. od Kijowa Rosjanie poraz pierwszy od miesiąca odebrali Niemcom kilka pozycyj. Inicjatywa wciąż jeszcze w rękach niem., ale widoki Niemców na dotarcie do Dniepru są już minimalne. Walki toczą się w dalszym ciągu na odcinku miejscowości Malin, mianowicie na połud. i połud. zach.od niej.-
W łuku Dniepru Rosjanie odzyskali 8 miejscowości, m.in. ważny węzeł drogowy na 55 mil ang. na połud. wsch. od Czerkasów.-
Finlandia : Kontrolowana przez Niemców radiostacja norweska donosi o ustąpieniu ze stanowiska fińlandzkiego ministra opieki społecz., który kierował tym resortem od 6-ciu lat. Jego następcą ma zostać przedstawiciel partii socjal.demokratycznej.-
Niemcy : Po ukończeniu inspekcji umocnień w Jutlandii w Danii marszałek Rommel udał się w towarzystwie szefa sztabu generał. Kessela do Norwegii w celu zlustrowania tamt. umocnień. Z Zurichu donoszą że Rommel ma zostać głównodowodzącym wszystkich sił niem. przeznaczonych do obrony przed inwazją.-
Front śródz.: Na odcinku VIII-ej armii dalsze rozszerzenie przyczółków na płn. od rzeki Moro.
Oddz. kanad.walczą na przedmieściach miasta Ortona. Kontrataki niem załamały się w ogniu artylerii ameryk.- Na linję boju przybyła ros. misja wojsk. Dostała się ona w ogień npl. i jeden z towarzyszących oficerów ang. został ranny. Korespondenci donoszą, że trudności terenowe i klimatyczne, z jakimi muszą walczyć sojusznicy wywarły na Rosjanach wielkie wrażenie.-
Jak wiadomo,połączenia kolej.przez Brenner, oraz stację w Modana zostały przecięte wskutek nalotów sojusz.Pozostałe dwie linje kolej., prowadzące przez Jugosławię, z których jedna przebiega przez Suszak, są również narażone na ustawiczne sabotaże ze strony powstańców jugosłowiańskich.-

Jugosławia : Główmodowodzący jugosłowiańskich oddz. powstańczych /Tito/, wydał specjalny rozkaz, w którym charakteryzuje obecną sytuację woj., oraz nakreśla zasady konstytucyjne prowizorycznego rządu w Jugosławii. Niemcy rozpoczęli potężną kontrofenzywę przeciwko oddz. powstańczym. W Bośni, w Sandżaku,Nowy-Bazar i Chorwacji toczą się gwałtowne walki. Nadeszła chwila decydująca, w której musimy skupić wszystkie nasze siły i wykazać, że one są niezwyciężone i zasługują na zaufanie ze strony sojuszników. Podstawą rządu jest zupełne równouprawnienie wszystkich narodowości. Będą one reprezentowane przez trzy ciała reprezentacyjne, do czasu zaś ich utworzenia naczelną reprezentację będzie działający obecnie komitet antyfaszystowski.- W Czarnogórze Niemcy odzyskali miejscowość Pripoje. W Sandżaku Niemcy ponieśli ciężkie straty.-
Bułgaria : W Sofii odbyły się wczoraj wielkie zebrania robotnicze, na których przemawiali przedstawiciel rządu, zapewniając, że Bułgaria jest gotowa walczyć po stronie Niemiec aż do samego końca.-
Turcja : Premier oświadczył, że 90% dodatk. kredytów będzie użytych na obronę kraju.- Min. spraw zagr. oświadczył, że stosunki Turcji z Rosją były zawsze jaknajserdeczniejsze, a po konferencji w Kairze uległ jeszcze dalszemu zacieśnieniu.-

N.p.13.XII.43r.

Londyn, dnia 29 listopada 43r. Sir Norman Angell / wybitny ang. pacyfista i socjalista, autor wydanej przed pierwszą wojną światową książki pod tytułem " Wielkie złudzenia ", wykazującej niecelowość wojny z punktu widzenia interesów narod za którą otrzymał nagrodę Nobla.

I m p e r i u m   B r y t y j s k i e.

Anglia posiada w Ameryce wielu dobrych przyjaciół, którzy jednak spoglądają zukosa na Bryt. Imperium. Między nimi w pierwszym rzędzie należałoby wymienić Willkie. Są oni zasadniczo negatywnie nastawieni do wszelkich imperiów wogóle. Gdy swego czasu prem. Churchill oświadczył, że nie poto objął urząd bryt. premiera, by być likwidatorem Bryt. Imperium wywołało to liczne reakcje w opinii amery Ukazało się szereg głosów, że przyczyną wojny było, iż my posiadaliśmy zawiele, a Niemcy zamało. Stwierdźmy najpierw jedną zasadę. Najwyższym wspólnym interesem, który nas wszystkich łączy i przeważa nad wszelkimi innymi względami jest wola zachowania egzystencji narodu, jako indywidualności zbiorowej. W naszych nowoczesnych stosunkach żaden poszczególny naród nie jest jednak w stanie samemu się obronić. Zrozumienie tej współzależności najlepiej się ujawnia w naszym stosunku do Rosji. W odróżnieniu od naszego stosunku do USA. nieposiadamy w tym przypadku ani wspólnego języka, ani wspólnych tradycyj i instytucyj. Mimo tego panuje wśród nas powszechna sympatia dla Rosji i to bynajmniej nietylko w kołach ang. komunistów, ale również w sferach zupełnie konserwatywnych, wśród kleru, ludzi interesu, czy też inteligencji. Powód jest bardzo prosty. Bez pomocy Rosji nasza egzystencja narodowa byłaby w niebezpieczeństwie, podobnie zresztą, jak Rosja byłaby w niebezpieczeństwie, gdyby nie nasze zwycięstwo nad Niemcami w r.1940 w bitwie o W.Brytanię-

Jest rzeczą jasną, że obie te społeczności wzajemnie od siebie zależą pod względem bezpieczeństwa narodowego. Przypuśćmy jednak na chwilę, że w miejsce Churchilla stanowisko premiera piastowałby ktoś inny, kto zgodziłby się na ową rolę likwidatora Imperium. Całe nasze Imperium zostałoby rozbite na poszczególne składowe części. w następstwie nie korzystałyby z pomocy naszej floty. Z drugiej strony poszczególne Dominja, które dobrowolnie dopomagały nam w obronie Europy, pozostałyby na uboczu. Jak wyglądałaby wówczas po upadku Francji sytuacja w tej części świata ? kto broniłby Indyj ? Niemcy i Japonia byłyby zetknęły się z sobą, jak to było ich zamiarem w Zatoce Perskiej, Wyspa Angielska by upadła, Hitler wyznaczyłby swego gauleitera w Londynie. Podobnie, jak załatwił się z poszczególnymi narodami kontynentu europ., korzystając z tego, że każdy z nich hołdował izolacjonizmowi i podbijając kolejno jeden za drugim, tak samo wspólnie z Japonią byłby postąpił wobec poszczególnych części Imperium i wykorzystując zerwanie między nimi łączności, również jedną po drugiej zagarniałby i opanowywał, wzgl. odstępował swemu japon. sprzymierzeńcowi.
Jakie byłyby stąd wynikłe następstwa dla Rosji, a później dla USA? Zwolniwszy sobie zachod. flankę Hitler byłby dał radę nawet Rosji ze wszystkimi jej zasobami. Nawet Ameryka nie byłaby bezpieczna wobec gigantycznej potęgi, jakąby przedstawiały Niemcy, panujące niepodzielnie nad kontynentem europ. w całej jego rozciągłości.
Nie inna przyczyna tylko ta właśnie groźba skłoniła USA. do przystąpienia do wojny.-
Przed opinią ameryk. dwa fakty mogą przesłonić tę rzeczywistość polityczną, którą naszkicowałem. Pierwszy, to geograficzna pozycja Ameryki, jako wielkiego kontynentu, oddzielonego od reszty świata dwoma oceanami. Drugi, to myślenie o

jest rzeczą jasną, że owe te społeczności wza-
jemnie od siebie zależą pod względem bezpieczeńst-
wa narodowego. Przypuśćmy jednak na chwilę, że
w miejsce Churchilla stanowisko premiera piasto-
wałby ktoś inny, kto zgodziłby się na ową rolę
likwidatora imperium. Cóż nasze imperium zdoła-
łoby zrobić [illegible] szczególne [illegible].
a zwłaszcza ile zawdzięczały pomocy naszej
floty. Z drugiej strony poszczególne Dominia,
które dobrowolnie dopomogły nam w obronie Euro-
py, pozostałyby na uboczu. Jak wyglądałaby poło-
żenie po upadku Francji sytuacja w tej części świa-
ta? Kto [illegible] lądy? Niemcy i Japonia zy-
[illegible] się z sobą, jak to było [illegible]
[illegible] w [illegible] Parallel, Wyspa angielska by
upadła, Hitler wysadziłby swego gauleitera w
Londynie. Zobaczmy, jak zaczęłaby się z poszcze-
gólnymi narodami Kontynentu europy, korzystając
z tego, że [illegible] nie mogłyby [illegible] razem [illegible]
wi i podbijając kolejno jeden za drugim, tak
same wspólnie z Japonią byłyby postąpiły wobec
poszczególnych części Imperium i wykorzystując
oderwanie między nimi łączności, również jedną
po drugiej zagarniałby i opanowywał, [illegible]
wał pewną [illegible] sprzymierzeńcowi.
Jakie byłyby stąd wynikłe następstwa dla [illegible],
a później dla USA? Zwolniwszy sobie zachód [illegible]
ze Hitler byłby dał radę nawet [illegible] ze [illegible]
mi [illegible]. Nowe Ameryka nie byłaby bez-
pieczna wobec zjednoczonej potęgi, jakąby stwo-
rzyły Niemcy, panujące niepodzielnie nad Kon-
tynentem europy w całej jego rozciągłości.
Nie [illegible] wyobraźnia [illegible] skło-
niła USA. do przystąpienia do wojny.-
Przed opinią [illegible]. Dwa fakty [illegible] przekonanie
że rzeczywistość polityczną, która narzuciła
Ameryce, to geograficzne położenie Ameryki, jako
wielkiego kontynentu, oddzielonego od reszty
świata dwoma oceanami. Drugi, to myślenie o

współczesnym Imperium Bryt. kategoriami wieku XVIII-go, kiedy to jeszcze Ameryka wchodziła w jego skład. Wówczas USA. od Imperium Bryt. same się oderwały. Dzisiaj, gdy Imperium stało się zagrożone zachodziła obawa, że padnie pod ciosami potężnych napastników, też same Stany Zjedn. przesyłają za morze potężne armie, by Bryt.Imperium ratować. Jeden stąd prosty wniosek pomoc dla W.Brytanii ze strony USA. okazała się równie niezbędna, jak i naodwrót, pomoc ang. dla USA.
Pójdźmy jednak dalej. Czy Australia sama byłaby w stanie utrzymać się, gdyby nie była, jako uczestnik Imperium korzystała z jego wspólnych zasobów.? Utrata Indyj, to bezpośrednia groźba nietylko dla Ameryki i W.Brytanii, ale również i dla Chin. Zbyt łatwo zapomina się, że gdyby nie Anglia, to Indje byłyby terenem wojen domowych, a jakie stąd mogą wyniknąć skutki, tego przykład Chin najlepiej dowodzi. Słyszymy coprawda często zdanie, że wewnętrzne rozterki, to wewnętrzna sprawa Indyj samych, która nikogo poza nimi nie obchodzi. Czy tak jest rzeczywiście ? Rozadrtę wewnętrznie Indje, pozbawione jednolitej i zorganizowanej obrony, to łatwa zdobycz dla Japonii. Z chwilą zaś, gdyby Indje ze swymi 400.000.000 mieszkańców i olbrzymimi zasobami dostały się pod władzę Japonii, to zupełny podbój Chin pozostaje tylko kwestią czasu, a jakie stąd wyniknęłyby skutki bezpośrednio dla samych USA., nietrudno odgadnąć.-
Jeśli zatym omawiamy znaczenie Imperium Bryt. z myślą o poprawie stanu rzeczy, to musimy wskazać, jakieś lepsze rozwiązanie, innymi słowy zastąpić Imperium inną organizacją jeszcze sprawniejszą, jeszcze bardziej międzynarodową.

Nasz program w tym kierunku dałby się najlepiej określić trochę niezgrabnym nowotworem językowym, mianowicie terminem " desimperializacja", czy też inaczej "odimperializowanie". Chodzi oto, by poszczególne składowe części Imperium w możliwie krótkim czasie również osiągnęły statut Dominjów. Nie jest to zresztą nic nowego, gdyż cała dotychczasowa ewolucja w tym kierunku właśnie zmierza. To, co USA. sobie wywalczyły, to zostało naszym Domnjom dobrowolnie przyznane przez metropolię. Niema ani cienia wątpliwości, że statut dominjalny ulegnie rozszerzeniu także i na Indje, jak tylko ustąpi niebezpieczeństwo wewnętrznego rozbicia tego kraju.-
Mówi się często o exploatacji gospodarczej poszczególnych krajów Imperium. Trzeba jednak w tych sprawach unikać upraszczania zagadnień. Exploatacja polityczna, nawet jeśliby miała w obrębie naszego Imperium miejsce, to bynajmniej się nie musi pokrywać z gospodarczą. Inwestycje ang. w USA. były przed wojną bez porównania większe, niż w XVIII-tym stuleciu, gdy stanowiły naszą kolonię. Z drugiej strony znacznie więcej inwestowaliśmy w niektórych krajach Ameryki Połud., niż w naszych własnych koloniach. Stany Zjedn. więcej inwestowały w Kanadzie, będącej przecież Dominjonem ang., niż sama W.Brytania. Nieulega wątpliwości, że niejednokrotnie Imeprium ang. popełniało błędy i niewłaściwie korzystało ze swej potęgi.
Nie wynika jednak stąd, by rozbicie tej społeczności na szereg odrębnych i samopas chodzących części, by wprowadzenie w miejsce obecnej jedności zaściankowego partykularyzmu i parafiańszczyzny miało stanowić postęp w stosunku do obecnego stanu rzeczy. Gdy Imperium Rzymskie rozpadło się, nastał długi okres ciemnoty i barbarzyństwa. Byłoby bez porównania pożyteczniejsze dla ludzkości, gdyby ono było zastąpione

[illegible] przypada [illegible] ziemiami mamy się [illegible] odrębność [illegible] języka, [illegible] ozy też [illegible]. Chodzi o to, by [illegible] statut dominiów. Tak jest to [illegible] nowego, gdyż [illegible] ewolucja w tym kierunku [illegible] zdarza. To, co [illegible] może wywalczyć, to [illegible] Dominium dobrowolnie przyznane przez metropolię. Ziemia [illegible] [illegible] także i na [illegible] jak tylko [illegible] się [illegible] Rosja.-

Mówi się często o eksploatacji gospodarczej poszczególnych krajów Imperium. Trzeba jednak w tych sprawach unikać uproszczonego uogólnienia. Eksploatacja polityczna, nawet jeśliby miała [illegible] miejsce, to [illegible] nie musi [illegible] z gospodarczą. Inwestycje mogą w [illegible] przed wojną [illegible] porównanie [illegible] nie w XVIII-tym stuleciu, gdy [illegible] stanowiły [illegible] Polski [illegible] drugiej [illegible] inwestycji [illegible] kolonialnych. [illegible] więcej [illegible] w Rumunii, [illegible] niejednokrotnie [illegible] na swej [illegible] [illegible] by [illegible] [illegible]

organizacją zespalającą poszczególne kraje w skuteczniejszej i na wyższym poziomie opracowanej formy. Stąd wskazówka dla rozwoju, w jakim winna podążać bryt.społeczność narodów :-
nie rozpad na poszczególne części, ale przyśpieszenie ewolucji tych krajów, które nie osiągnęły jeszcze statutu dominjalnego w kierunku zupełnej niepodległości wzorem innych Dominjów i oparcie całej struktury Imperium na dobrowolnej współpracy wolnych narodów.-

13.XII.43.

M.P.

Londyn, dnia 14.XII. wtorek, kom.ang.poranny. Serwis zamorski i franc. europ.

Rosja : Niem. ataki na zach. od Kijowa słabną. Widocznie ujawniają się skutki ciężkich strat, jakie poniosły niem. oddz. pancer. z powodu działalności artylerii ros. Niemcy używają teraz mniejszych ilości czołgów, co wynika również ze znacznego spadku cyfry czołgów, unieruchamianych przez Rosjan. Cały ciężar walki spoczywa obecnie na piechocie, która ponosi wskutek tego ciężkie straty. W dniu wczorajszym walki ponownie koncentrowały się na połud. od Malina. Siedem ataków niem. zostało odpartych i pod wieczór Niemcy zostali odrzuceni poza punkty wyjściowe, pozostawiając na polu bitwy 2500 zabitych.-
Radio Moskwa donosi o ożywionej działalności partyzantów w rej. Żytomierza, gdzie poza frontem wykonali dwa udane wypady na dwie niem. stacje kolej., niszcząc na miejscu pociągu z dostawami.-
Pod Kirowogradem Niemcy próbowali kontrataków, ale w rezultacie zostali dalej zepchnięci i oddz. ros. znajdują się obecnie w odległ. 10-ciu mil ang. od miasta. Na zach. od Krzemieńczuka Rosjanie zdobyli pięć umoc. pozycyj niem.-
W toku komunikatu nadeszła wiadomość o wyrzuceniu Niemców z Czerkas.-
Dziś został ogłoszony tekst traktatu wzajemnej pomocy między Czechosłowacją a Rosją. Jego główne punkty brzmią jak następuje : 1/ oba państwa zapewniają sobie wzajemną pomoc wojsk. w czasie wojny, oraz zobowiązują się do współpracy po wojnie, 2/ żaden z krajów nie rozpocznie żadnych rokowań z rządem hitlerowskim, ani żadnym innym niem.rządem imperialistycznym, dopóki Niemcy nie zrezygnują zupełnie z polityki agresji, 3/ każdy z krajów wymienionych zobowiązuje się drugiemu dostarczyć pełnej pomocy w razie ponownej agresji niem., 4/każda z układających się stron zobowiązuje się szanować niezawisłość i suwerenność narodową drugiej strony, nie mieszać się do stosunków wewnętrz. drugiej strony, oraz rozbudowywać wzajemne stosunki gospodarcze, 5/ żaden z krajów nie weźmie udział w

przymierzu, bądź też koalicji, zwróconej przeciwko drugiemu, 6/ traktat zostaje zawarty na lat 20 i może być odnawiany na dalsze okresy pięcioletnie.- Do traktatu jest załączony aneks, zapraszający do przystąpienia wszystkie kraje, sąsiadujące z Rosją, czy też Czechosłowacją, które padły ofiarą niem. agresji.- Omawiając zawarcie traktatu, prez.Benesz oświadczył, że jest to zapoczątkowanie nowej fazy w walce z inwazją niem. Niemcy zawsze były ~~xrogiem~~ wrogiem wszystkich krajów słowiańskich i obecnym ich celem było zniszczenie Czechosłowacji, Polski, Jugosławii i Rosji. Traktat stanowi znakomity wkład w dziele wzmocnienia struktury europejskiej.- Prez.Związku Sowiec. Kalinin zaznaczył, że zacieśniając więzy między obu narodami traktat najlepiej gwarantuje suwerenność uczestniczących w nim partnerów. Czechosłowacja dobrze pamięta upokorzenia i zawody przeszłości, a nikomu lepiej nie są one znane, niż Rosji. Prez.Beneszx odbędzie szereg ważnych narad z kierowniczymi osobistościami ros.

Koresp. Reutera donosi, że mają być omawiane sprawy, przedstawiające znaczenie dla obu kontrahanetów, jak sprawy Polski i Austrii.-

Dzisiejszy "Times" stwierdza, iż nie jest tajemnica że klauzula dodatkowa została opracowana ze szczególną myślą o Polsce. Jej ścisła współpraca musi być zapewniona, jeśli ułożenie stosunków w Europie ma być trwałe. Stosunki dobrego sąsiedztwa w tej części Europy nie są możliwe bez współudziału Polski.-

Komentator radia bryt. podkreśla znaczenie paktu, jako pierwszego porozumienia między małym a wielkim narodem w tej części Europy. Jego konstrukcja jest widocznie wzorowana na układzie ang.-ros. Na uwagę zasługuje punkt, przewidujący współpracę gosp. między obu kontrahentami. Wiadomo, że przed wojną Czechosłowacja była jednym z najwyżej uprzemysłowionych krajów. Obecnie będzie mogła zaspakajać swe potrzeby z wielkich zasobów surowcowych Rosji, z drugiej strony zaś Rosja sama mimo wielkiego rozwoju własne

przemysłu będzie również potrzebowała czeskich wyrobówprzemysłowych. Należy ufać, że ten dwustronny ~~xx~~ układ przekształci się niebawem w trzechstronny, z chwilą przystąpienia Polski. Ratyfikacja układu została celowo odroczona, by przedwczesnym ogłoszeniem go nie wywołać rywalizacji i targów o wzajemne korzyści między mniejszymi narodami. Traktat był niewątpliwie jednym z przedmiotów konferencji w Teheranie.-

Ros.komisariat dla spraw zagr. ogłosił kom.w sprawie Jugosławii, dokąd Rosja wysyła misję wojskową. Kom. stwierdza, że zostały tam wyłonione zarówno organ przedstawicielski, jak i organ wykonawczy, w których w skład wchodzą przedstawiciele wszystkich klas i narodowości. Na czele organúm wykonawczego stanął generał Józef Tito. Ten rozwój spotkał się z korzystną oceną ze strony W.Brytanii i USA. i tak samo do niego się odnosi Rosja Sowiecka. Pod tym samy kątem widzenia, mając na względzie powodzenie walki o wyswobodzenie Jugosławii Rosja ocenia akcję Czetników, pozostających pod kierownictwem gen. Michajłowicza. Należy jednak stwierdzić, że, jak dotąd ta akcja w większym stopniu stanowiła przeszkodę, niż pomoc. Pragnąc zapoznać się ze stosunkami na miejscu rząd ros. postanowił tam wysłać misję wojsk., podobnie zresztą, jak rząd ang., który dawno już to uczynił.-

<u>Ocean Spokojny :</u> Ponowny nalot ameryk. na bazę japon. na wyspie Dżajulit w archipelagu Marschall'a, gdzie zrzucono 50 ton bomb.- Naloty o dalekim zasięgu na wyspy w archipelagu Salomona.-

<u>Front śródz.:</u> Postępy sojusz. w dalszym ciągu bardzo wolne, zwłaszcza na odcinku V-tej armii, gdzie liczą się dosłownie na yardy. Na tym odcinku artyleria ameryk. ostrzeliwuje miejscowość San Petro na płn. od drogi do Rzymu.-

Na odcinku VIII-ej armii opanowano kilka wzgórz, dominujących nad Ortona w odległ. 2-ch mil ang. poniżej tej miejscowości. Na odcinku Ortona+Orsegna

jest skupionych blisko 40.000 wojsk niem., w tej
liczbie jedna dywizja pancerna.-
Od początku kampanii włoskiej wzięto do niewoli
6000 żołnierzy niem., w tej liczbie wiele Austriaków.
Prez.Roosevelt w drodze powrot. z Kairu odwiedził
Sycylię, gdzie dokonał przeglądu wojsk ameryk. i de-
korował zasłużonych, m.in. gen.USA.Clarcka.-
Gen. Wasiljew, przewodniczący ros.delegacji wojsk.,
która przybyła na front włoski wyraził wielkie uzna-
nie wojskom sojusz. Zaznaczył, że nie jest to misja
wojsk., lecz jedynie delegacja, mająca odwiedzić
towarzyszy broni. Wielkie wrażenie wywarły na Rosja-
nach trudności terenowe, uniemożliwiające m.in. uży-
wanie broni pancer. Rosjanie oświadczyli, że w nie-
których miejscach bagna są tak wielkie, że nawet
bagna na froncie ros. nie dochodzą do takich rozmia-
rów. VIII-ma armia jest jednak armią doświadczoną i
dowodzoną przez wodza, który potrafi doprowadzić ją
do zwycięstwa.-
<u>Turcja :</u> Dziś rano radio turec. w ramach ang. audycji
nadało długi komentarz politycz. koresp. półurzęd.
dziennika " Ulus". Komentarz stwierdza, że Turcja
nie jest krajem neutralnym i faktycznie nigdy nim
nie była. W rzeczywistości Turcja jest jednym z kra-
jów zjednoczonych i uczestniczy w walce o cywilizację
i prawa ludzkie przy pomocy wszystkich środków, jakie
stoją do dyspozycji. Każdy krok Turcji był podejmowa-
ny po ścisłej uprzedniej konsultacji u rządem ang.
Nieulega wątpliwości, że wojna wkroczyła w nową fazę.
Nasuwa się pytanie, czy ta faza oznacza wezwanie
Turcji do xxxxxxxxxxxxx czynienia wkładów ze swej
strony w nowej formie ?
Nie jest żadną tajemnicą, iż ta sprawa była w Kairze
omawiana i stanowiła jeden z głównych tematów tamt.
obrad. Narazie nic nie wiemy o decyzjach, jakie w
tej sprawie zapadły. Turcja rozważa narazie zastoso-
wanie środków, najpożyteczniejszych dla sprawy aljan-
tów, która jest również sprawą Turcji.-
Niem.zakłady Kruppa zawiadomiły rząd turec., że nie
są w stanie nadal dostarczać sprzętu kolej. wskutek
" najnowszych okoliczności".-

Bułgaria : O zaniepokojeniu w całym kraju świadczy fakt, że rząd bułgarski organizuje wielką, 10-dniową kampanię propagandową, w czasie której będą w całym kraju przemawiali poszczególni ministrowie.-

Węgry : Wzrastające napięcie w stosunkach z Rumunią. Prasa rumuńska odgraża się, że odbierze płn.część Siedmiogrodu, z drugiej strony zaś prem.węgierski Kaley oświadczył, że Węgry będą broniły swych granic bez względu na kto je zaatakuje.-

Polska : W Równym został zabity jeden z wyższych urzędników niem.-

Finlandia : Radiostacja finlandzka potwierdza wiadomość o dymisji ministra opieki społecznej. Rok temu przeforsował on wbrew stanowisku Niemiec udzielenia azylu uchodźcom żydowskim, oraz oświadczył wówczas, że Finlandia nie walczy o nowy ład w rozumieniu Hitlera, oraz nie poszukuje nabytków terytorialnych. Od tego czasu minister był stale zwalczany przez Niemców.-

Niemcy : Ros. komisja dochodzenia przestępstw niem. opublikowała nazwiska dowódców dwóch dywizyj SS., oraz komendanta policji, odpowiedzialnych za okrucieństwa w Charkowie.-

Front zach. : Wczoraj w ciągu dnia drugi od 48-miu godz. nalot ameryk. ciężkich bombowców na Niemcy płn. zachod. Miejscowości jeszcze nie podane, wiadomo jedynie, że w czasie nalotu eskortujące myśliwce osiągnęły najdalej położony punkt w głębi Niemiec, odkąd towarzyszą bombowcom w ich dziennych nalotach. Ogień artylerii p.lotn. należał do najgwałtowniejszych, z jakimi bombowce ameryk.kiedykolwiek się spotkały. Bombowce zestrzeliły 15 myśliwców npl. , a eskorta jeden.- Wczoraj po połud. śród. bombowce ameryk. atakowały lotnisko niem. w pobliżu Amsterdamu. 7 bombowców i 2 myśliwce nie powróciły.-

USA. : Od 1 stycznia br. wyprodukowano 1756 statki handl.-

Anglia : Król ukończył dzisiaj 48 rok życia.-

Londyn, dnia 15.XII.43r. środa. Kom.ang.poranny. Serwis zamorski i franc.europ.

Rosja : Od odzyskania Czerkasów oddz.ros.dokonały dalszych postępów w kier. zachod. od Krzemieńczuka. Oddz. stamtąd posuwające się dotarły już do punktu, położonego o 20 mil ang. poniżej Czerkas.- Korespondenci woj. donoszą, że Niemcy wbrew urzędowej wersji o planowym wycofaniu się z Czerkas bronili miasta nader zawzięcie i mieli zamiar najwidoczniej jeszcze dłużej go bronić. Każdy dom był obrócony w fortecę, a zwłaszcza bardzo liczne były kryjówki dla strzelców, atakujących z zasadzki. Miasto zostało zajęte z równoczesnym natarciem ze wschodu od strony wysp na Dnieprze i z zachodu od strony linii kolejowej. Bezpośrednio przed natarciem wylądowały na półn.zach. od Czerkas oddz. spadochronowe. W czasie obrony Czerkas Niemcy stracili 6000 zabitych. Niem.rzecznik wojsk. gen.Ditmar oświadczył, że ewakuacja Czerkas była pomysłowym planem, który doprowadził do skrócenia linii frontu i zapewnienia wojskom niem. swobody działania. Koresp. radia bryt. w Moskwie donosi, że wszystkie drogi wylotowe z Czerkas zostały już przez Rosjan przecięte, z wyjątkiem jednej, prowadzącej na połud. wschód, która jednak przebiega przez b.trudny bagnisty teren, a uchodzące tamtędy kolumny niem. są stale bombardowane z powietrza.-
W występie kijowskim Rosjanie znowu wycofali się na południe od miejscowości Malin, ewakuując Radomyśl i oparli się o Teterew.-
Między Prypecią a Dnieprem Rosjanie ewakuowali miejscowość Bragin. Wg. informacji z Moskwy Rosjanie mają poza Teterewem przygotowaną bardzo silną linję obronną.- Niemcy donoszą o ponownych atakach ros. pod Newelem. Niewiadomo jeszcze, czy chodzi tu o ofenzywę na większą skalę, czy też tylko o manewr dywersyjny.-

Prez.Benesz i Mołotow odbyli wczoraj konferencję.- Przemawiając z Londynu, czechosłowacki minister Stanu Ripka oświadczył, że agresja niem. i węgierska, oraz geograficzna pozycja Czechosłowacji wywołała konieczność współpracy Czech z państwami wschodu i zachodu. Należy ufać w ściślejszą współpracę Rosji z krajami dziś okup. przez Niemców w central. i połud. wschod. Europie, w pierwszym rzędzie z Polską. Przyjazne przyjęcie paktu czesko-ros. przez W.Brytanię i Amerykę winno tę współpracę ułatwić.-
"Prawda" ogłasza artykuł podkreślający, że pakt został podpisany w znamiennym momencie, gdy uderzenie na Niemcy od połud., wschodu i zachodu bezpośrednio się zbliża.-
Ocean Spokojny : Na Nowej Gwinei udaremniono japon. próby powstrzymania pochodu sojuszników wzdłuż rzeki Ramu. Trzy gwałtowne kontrataki odparto, zadając Japończykom ciężkie straty.-
Inna kolumna oddz. sojusz. dotarła do miejscowości Lacona, położonej o 12 mil ang.na płn.od Finchhaven.- Przy wybrzeżach płn.Irlandii lotnictwo sojusz.zatopiło transportowiec 4000 ton.- Na Gasmata na Nowej Brytanii wykonano najcięższy ze wszystkich nalotów w toku obecnej wojny, zrzucając prawie 250 ton bomb.- Ciężkie bombowce ameryk. wykonały ponownie nalot na bazy japon. w archipelagu Marschall'a. Lotnictwo japon. wykonało lekki nalot na odzyskaną przez Amerykanów wyspę Tarawa w archipelagu Gilberta, nie powodując żadnych ofiar w ludziach, ani szkód.-
Ameryk. łodzie podwod., działające na wodach Dalekiego Wschodu, zatopiły od początku wojny blisko 3.000.000 japon. żeglugi handl.-
Min. mar. USA.Knox oświadczył, że walki na Pacyfiku rozwijają się stale pomyślnie. Japonia ułatwiła zadanie sojusznikom, wysyłając przeciwko nim małe formacje okrętów wojennych, w ten sposób sojusznicy mieli możność zniszczenia Japończykom szeregu wartościowych jednostek morskich. Lotnicza przewaga sojusz. wyraża się w stosunku od 6-8:1. Jest to następstwem w pierwszym rzędzie wielkiego zużycia

japon. załóg lotniczych.-
Chiny : Oddz. chińskie po odebraniu Japończykom miast Czang-Te spychają nieprzyjaciela w kier.na płn. i płn.zach. od miasta, jak również ku płn.zach. od jeziora Tung-Ting, t.zn.do punktu wyjścia ofenzywy japon. W ten sposób udało się oddz. chińskim ponownie oddalić niebezpieczeństwo japon. od okręgu Czang-Sza, stanowiącego ważny ośrodek produkcji ryżu, na którego zajęciu Japończykom szczególnie zależało ze względu na samowystarczalność w dziedzinie wyżywienia ich wojsk okupacyjnych.-
Komentator radia ang. zaznacza, że charakterystyczną cechą teatru walki na Dalekim Wschodzie jest rozrzucenie ośrodków oporu na dalekich terenach. Walki toczą się w wschod. prowincjach chińskich, w pobliżu Kantonu i wreszcie w pobliżu Birmy, jeśli pominąć najważniejsze centrum walk nad środkowym biegiem Yang-Tse-Kiang.Oczywistym celem sojuszników jest ułatwianie Chińczykom walk na tych wszystkich odcinkach, dopóki sojusznicy nie będą w stanie zespolić ich w jeden olbrzymi front. Gen. Auchenletzck niedawno temu oświadczył w Indjach, że należy liczyć się z dywersyjnymi wypadami Japończyków na Indje.-
Front śródz.: Na odcinku V-tej armii zelżenie walk, ożywiona działalność patroli.-
Na odcinku VIII-ej armii najgwałtowniejsze walki prowadzą oddz. kanad., które znajdują się w pobliżu Ortogna. Droga kołowa z tej miejscowości do Guardiagrele była trzykrotnie przekroczona przez sojuszników, ale za każdym razem byli oni zmuszeni do wycofania się Na odcinku central. nieznaczne postępy wojsk indyjskic Korespondenci wojenni donoszą o wielkiej przewadze artyleryjskiej po stronie sojuszników.-
Naloty sojusz. na dworzec kolej. Terracino, oraz na port Suda na Krecie, oraz na wyspę Ceros. Na Morzu Egejskim zatopiono jeden statek zaopatrz., a dwa uszkodzono.-

Jugosławia : Kwatera gł. wojsk powstańczych donosi, o gwałtownych walkach w Bośni, gdzie 6 dywizyj niem. przystąpiło do wielkiej akcji przeciwko powstańcom. Lotnictwo sojusz., wspomagając powstańców bombardowało urządzenia port. w Szebeniku i Splicie.-
Bułgaria : Radiostacja węgierska donosi, że wczoraj odbyło się pięciogodzinne posiedzenie parlamentu, poświęcone omówieniu spraw bieżących.-
Włochy : Rzecznik sojuszników ostrzega w przemówieniu radiowym Włochów przed wydawaniem zbiegłych z obozu jeńców żołnierzy sojuszników Niemcom, pod odpowiedzialnością karną.-
Prasa szwajcarska donosi, że w Medjolanie Niemcy zaaresztowali 80-ciu księży pod zarzutem działalności antyfaszystowskiej. W miejscowości Treviso dwaj księży zostali skazani na śmierć. W odpowiedzi na interwencję papieża Niemcy mieli oświadczyć, że kompetentnym w tej sprawie jest tylko faszystowski rząd republikański. Jak wiadomo Watykan nie otrzymuje z tym rządem stosunków.-
Węgry : W czasie debat w Izbie Magnatów hr. Sigrey miał wg. wersji radia węgierskiego poświęcić dłuższe przemówienie omówienia trudnej sytuacji, w jakiej znajdują się Węgry. Radiostacja szwedzka donosi, że w swym sprawozdaniu radio węgierskie pominęło część przemówienia, stwierdzające, że zasady Karty Atlantyckiej wywrą wpływ na przyszłość Europy i że zasady te stanowiły zawsze część tradycyj węgierskich.-
Francja : Franc. Komitet Wyswobodzenia Narod. wysłał depeszę do wszechsłowiańskiego komitetu w Moskwie, wyrażający życzenia powstania demokratycznej i sfederowanej Jugosławii.-
Przy omawianiu p-raw ludności muzułmańskiej Komitet Narodowy uchwalił nadawać obywatelstwo franc. tylko wybitniejszym i bardziej czynnym uczestnikom społeczności muzułmańskiej, natomiast rozszerzyć jej prawa wyborcze, zapewnić jej więcej miejsc w zgromadzeniach prawodawczych, oraz organach administracyjnych.-

Afryka Połud.: Prem.gen.Smuts, nawiązując do komentarzy jego przemówienia zaznaczył ponownie, że nie chodziło tu o żaden program urzędowy, lecz jedynie o wysunięcie pewnych sugestyj, opartych na jego osobistych poglądach, a zgromadzenie, przed którym przemawiał nie posiadało ani charakteru urzędowego, ani też specjalnego znaczenia politycznego.-
Brazylia : Zaaresztowano szpiegów hitlerowskich, którzy donosili Berlinowi o ruchach statków, oraz przygotowaniach obronnych.-
Anglia : - Min.Eden wygłosił wczoraj przed Izbą Gmin sprawozdanie z konferencji w Teheranie i w Kairze. Minister oświadczył, że pierwszym następstwem Teheranu będzie skrócenie wojny. Obecnie, gdy nastąpiło porozumienie we wszystkich sprawach, dotyczących operacyj woj. stoimy w przededniu wielkich bitew. Zwycięstwo nie jest jednak dla nas celem ostatecznym, ale jedynie środkiem osiągnięcia trwałego pokoju. Historia dostarczała zbyt wiele przykładów sojuszników, którzy byli zjednoczeni na polach bitew, a następnie rozłączali się, gdy nastał pokój. Niemcy uczynią wszystko co w ich mocy, by po zwycięstwie doprowadzić do rozdźwięków między sprzymierzonymi. Trwały pokój da się zabezpieczyć jedynie przez zwarty ład międzynarodowy. Gdyby mnie zapytano 6 miesięcy temu, czy osiągnięcie tego celu jest możliwe, byłbym w kłopocie. Dzisiaj odpowiadam z naciskiem : tak.-
Pragnę zwrócić się z kilkoma słowami do narodu franc., które, mam nadzieję spotkają się z poparciem Izby. Naród franc. poniósł straszliwe ofiary. Przetrzymał jednak wszystkie prześladowania. Jest to jednak naród wielki, liczący 40.000.000 ludzi, posiadający wspaniałe zdolności umysłu i charakteru. Wierzę, że wykaże siłę ducha, która mu pozwoli na podźwignięcie się. Dzielność Francuzów mieliśmy sposobność podziwiać na polach bitew Algeru, Tunisu, w ich ruchu oporu wewnątrz kraju,

którego przedstawicieli miałem sposobność spotkać. Nawiązując do wewnętrznych różnic w ruchach oporu poszczególnych krajów okup. minister zaznaczył, że mimo tych trudności W.Brytania żywi pełną sympatię dla tych narodów i dostarczy wszelkiej pomocy wszystkim bez różnicy, którzy tylko walczą o zrzucenie jarzma. Bynajmniej nie jest zamiarem trzech mocarstw narzucenia swej władzy Europie. Pragną one, by wszystkie bez względu narody Europy zajęły należne im miejsce. Jestem w dalszym ciągu przekonany, że najcenniejszego wkładu dla cywilizacji ludzkiej nadal Europa będzie dostarczać.- Gen. Cartroux powróci niebawem do Beyrutu w celu ustalenia tam jakiegoś modus vivendi. Francja nie mogła dokonać szczęśliwego wyboru.-Przechodząc do omówienia sytuacji w Jugosławii minister zaznaczył, że od dwóch miesięcy oddz.gen. Tito spełniają najczynniejszą rolę w walce z okupantem. W związku z tym W.Brytania dostarcza im wszelkiej pomocy i wysłała tam misję wojsk., do której przyłączy się niebawem misja sowiecka. Kierownik ruchu wyswobodzenia Tito stoi na stanowisku, podzielanym również przez rząd jugosłowiański i króla Piotra, że będzie rzeczą samego kraju zadecydować o formie swego rządu. W stosunku do rywalizujących z sobą ruchów wyswobodzeńczych w poszczególnych krajach okup. rząd ang. trzyma się trzech zasad : 1/ każdy, kto tylko walczy o wyswobodzenie swego kraju może liczyć na naszą pomoc, 2/ każdy naród zadecyduje swobodnie o formie swojego rządu, 3/ zmierzając do tych celów, współpracujemy ściśle z innymi sojusznikami.- Odnośnie do Turcji minister oświadczył, że nie może niestety na temat konferencji w Kairze udzielić dalszych szczegółów, gdyż zbyt wiele uszu nas słucha. Przypomniał jedynie oświadczenie turec. min.spraw zagr., iż stosunki Turcji z Rosją i USA. są prawie równie serdeczne, jak z W.Brytanią Minister złożył wreszcie hołd marszałkowi Cziang-Kai-Czekowi i ponownie potwierdził decyzję W.Brytanii kontynuowania walki z Japonią aż do zupełnego zwycięstwa.-

Londyn, dnia 30.XI.43r. Major Oliwer Stewart : przegląd lotniczy.

Naloty dzienne nie osiągnęły jeszcze tak efektownych wyników, jak ostatnie nocne naloty na Berlin. Naloty dzienne dały dotąd szereg ważnych rezultatów, ale pod względem tonażu zrzuconych bomb nie mogą iść w porównanie z nalotami nocnymi. Niekiedy jednak czynnik ilości zrzuconych mater. wybuchowych prowadzi jednak do błędnych rezultatów, jeśli przyjąć go za miernik skuteczności nalotów dziennych i nocnych i przyczynia się do wyprowadzania fałszych wniosków. Bombardowanie z powietrza można by porównać z robotami saperskimi. Gdy saperzy przystępują do torowania dróg, używają najpierw ładunków dynamitu, by oczyścić teren z wielkich bloków, a potym zaczynają się posługiwać bardziej precyzyjnymi środkami. Podobnie jest z nalotami. Naloty nocne odgrywają rolę wielkich ładunków dynamitu, naloty dzienne z ich mniejszym kalibrem rzutu, ale zato większą celnością rolę bardziej precyzyjnych narzędzi inżynierskich. Punkt ciężkości problemu tkwi w zgranym współdziałaniu dziennych i nocnych formacyj lotniczych. Nad Hamburgiem współdziałanie to doprowadziło wpełni do celu. Jeśli chodzi o Berlin, to jak dotąd tego rodzaju współdziałania jeszcze nie było. Narazie mamy jedynie współdziałanie lekkich bombowców "Moskito" z bombowcami nocnymi, jednakowcż ich skuteczność nie może iść w porównanie z nalotami ameryk. na Hamburg. Niewątpliwie dojdzie w końcu do analogicznego współdziałania, tylko że na jeszcze większą skalę i jedynie bezwarunkowa kapitulacja Niemiec może dojście do tej fazy udaremnić.-

Jak już wspomniałem wyższością dziennych nalotów w stosunlu do nocnych jest większa celność. Nie wynika stąd bynajmniej, jakoby bombardowanie nocą było niedokładne. Nasze metody zostały pod tym względem ulepszone, zwłaszcza skuteczna jest działalność samolotów, które ~~wskazują~~ ustalają objekty

które mają być atakowane i przy pomocy rac świetlnyc wskazują jedynie nadciągającym ztyłu ciężkim bombowcom. Dzięki temu udało się już osiągnąć znaczną dokładność. Wciąż jeszcze trzeba się jednak liczyć z tym, że bomby mogą spaść na wskazany rejon, ale mimo tego niewiele będzie bezpośrednich trafień wprost w objekt. Można oczywiście odnośny odcinek pokryć tak gęstym ładunkiem bomb, iż prawdopodobieństwo ocalenie położonych w jego granicach objektów jest niewielkie. Dopóki jednak możliwości chybienia istnieją, tak, jak to obecnie ma miejsce, korektywa nalotów nocnych przez dzienne jest rzeczą niezbędną.-
Na niektórych teatrach woj.już obecnie naloty dzienne grają większą rolę od nocnych. Należy tu w pierwszym rzędzie wymienić rej. Pacyfiku. W W.Brytanii współpraca między atakującym w porze dziennej lotnictwem ameryk., a naszymi eskadrami nocnymi osiągnęła już wysoki stopień doskonałości.
W piątym roku wojny musi być ona jednak jeszcze bardziej ulepszona, jeśli ma doprowadzić do decydujących wyników.-Ukazał się obecnie nowy przekład dzieła włoskiego generała Douhet z r.1930 o wojnie powietrznej. Był on pionierem idei zmiażdżenia przeciwnika w wojnie powietrz., głosząc zasadę, że w przyszłej wojnie właściwą ofenzywę będzie prowadziło lotnictwo, podczas, gdy siłom lądowym i morskim przypadnie w udziale rola tylko defenzywna. Dzisiaj, gdy mamy za sobą bogate doświadczenie, lektura tego dzieła jest szczególnie interesująca. Jak często jednak autor mylił się w swych przewidywaniach ! Największy błąd, to zupełne zlekceważenie roli myśliwca. Gdyby iść śladami jego rozumowania, to nie bylibyśmy w Anglii budowali naszych "Spitfire" i "Hurricane", dzięki którym wygraliśmy bitwę o Anglię, a Niemcy ze swej strony nie budowaliby teraz tyle myśliwców, które stanowią tak

straszliwą przeszkodę dla dziennych bombowców ameryk. Załogi ich często donoszą o niesłychannie zaciętym oporze niem. i wszystko wskazuje na to, że opór ten jest tak silny, jak nigdy jeszcze nie był. Nie należy jednak zapominać o tym, że bombowce ameryk. poza niszczeniem ważnych ośrodków npl. spełniają jeszcze drugą ważną funkcję, mianowicie wyniszczają stopniowo niem. lotnictwo. Duża rola przypada obecnie eskortowaniu dziennych bombowców ameryk. przez myśliwce sojusz. Czynione są próby zwiększenia zwłaszcza zasięgu myśliwców jednoosobowych przez wyposażenie ich w dodatkowe zbiorniki benzyny, umieszczane pod skrzydłami, wzgl. kadłubem.
Mimo wszystko jednak nie jest jeszcze bliską chwila, w której npl. obrona myśliwska zostanie decydująco osłabiona. Gdy ten moment nadejdzie, wielka ofenzywa bombowców w stylu gen.Doubeta będzie mogła nastąpić. Nieulega wątpliwości, że w inwazji na kontynent bombardowanie dzienne odegra nader doniosłą rolę.-

Londyn, dnia 15.XII.43 r. Środa. Kom. ang. wieczorny.
Serwis kraj.

Front środz. : Na odcinku VIII-ej armii nawiązano łączność między przyczółkiem oddz. kanad. na wybrzeżu, a drugim, dalej wgłąb położonym przyczółkiem oddz. indyjskich, tworząc w ten sposób jeden front dług. 5-ciu mil ang. W ciągu walk zadano Niemcom ciężkie straty.-
Na odcinku V-tej armii jedynie działalność artylerii i patroli po obu stronach drogi, prowadzącej do Rzymu. Niemcy rzucali do walki znaczne ilości lotnictwa większe niż zazwyczaj. Ogółem ponad 100 samolotów atakowało oddz. sojusz. Lotnictwo bryt. i ameryk. udaremniło jednak te próby i atakowało ze swej strony objekty npl. aż pod Civita Vecchia, zaś myśliwce udzielały pomocy oddz. jugosłowiańskim.-
W dniu wczorajszym wykonała nalot na Grecję najpotężniejsza formacja sojusz., jaka kiedykolwiek dotąd występowała na Bałkanach. Ponad 300 "latających fortec", "liberatorów" i długodystansowych myśliwców zaatakowało trzy lotniska w pobliżu Aten, oraz urządzenia port. i żeglugę w porcie Pireus. Z pośród 35-ciu myśliwców npl., które próbowały interwenjować, 12 zostało zestrzelonych. Straty własne dwa samoloty. Poraz pierwszy w czasie akcji na Bałkanach lotnictwo sojusz. atakowało równocześnie cztery objekty. Inne samoloty atakowały obejkty na Morzu Egejskim i na Krecie.-
Jugosławia : Dowódca wojsk powstańczych gen. Tito wyraził uznanie lotnictwu sojusz. z powodu pomocy, udzielanej w toku walk wzdłuż wybrzeża dalmatyńskiego.
Rosja : Amb. Rosji w Londynie, Gusiew złożył w imieniu Stalina królowi ang. podziękowanie za szpadę honorową, ofiarowaną obrońcom Stalingradu.-
Anglia : Dziś odbyło się pierwsze zebranie europ. komisji doradczej, w której wzięli udział imieniem Anglii podsekretarz Stanu, imieniem Rosji amb. Gusiew i imieniem USA. amb. Winant.-

Było to wstępne zebranie nieformalne, poświęcone omówieniu zasad przyszłej konferencji.-
W Izbie Gmin odbył się dalszy ciąg rozpraw nad sprawozdaniem min.Edena. Jeden z posłów konserwatywnych popierał stanowisko rządu, podkreślając, że inwazja sojusz. na Włochy stworzyła dla Niemców nader niedogodną sytuację na Bałkanach, zmuszając ich do przerzucenia stamtąd znacznych sił do Włoch. Mówca oświadczył, że zupełnie solidaryzuje się z opinią gen.Smutsa, że niema co liczyć się z organizowaniem wielkiej konferencji pokojowej, którąby za jednym zamachem miała rozwiązać wszystkie zagadnienia. Problemy graniczne i polityczne nie dadzą się rozwiązać w sześć miesięcy, ani nawet w sześć lat. Musi upłynąć długi czas, zanim zostaną wypełnione najpilniejsze zadania, w pierwszym rzędzie zabezpieczenie wyżywienia Europy. W.Brytania nie powinna się angażować w takim, czy innym rozwiązaniu problemów politycznych i granicz., ani też opowiadać się na korzyść jednych żądań przeciw drugim wewnątrz obozu sojusz. Jeden z posłów liberalnych stwierdził, że nie może nastąpić stabilizacja wewnątrz społeczności narodów europ. bez silnej Francji i najściślejszego współdziałania między Francją i Anglią.-Jeden z posłów socjalistycz. zwrócił uwagę, że Niemcy wciąż jeszcze połowę swego zapotrzebowania na wolfram zaspakajają dostawami z Portugalii. Zdaniem posła niezbędnym warunkiem zapewnienia pokoju w Europie jest demokratyzacja wewnętrznych stosunków wewnątrz Niemiec i krajów bałkańskich przez wyeliminowanie wpływów kasty obszarniczej.-
Poseł Harold Nicolson z partii narod. liberal. przypomniał oświadczenie premiera, iż Anglia o[...] kuje powrotu Francji na jej dawne stanowisko [...] wystąpił ostro przeciw potraktowaniu Francji przez gen.Smutsa, oświadczając, iż było ono

nietylko okrutne i nieszlachetne, ale nadto zupełnie nietrafne. Niema żadnego wytłumaczenia dla postępowania rządu, który opublikował we własnym nakładzie mowę gen. Smutsa. Rząd winien był okazać w stosunku do Francji conajmniej tyle samo taktu, co okazuje w stosunku do Rosji i USA. Postępowanie rządu w sprawie Libanu wywołało wrażenie, jak gdyby Anglia miała zamiar Francję z Libanu zupełnie wyrugować.-
Jeden z posłów konserwatywnych określił, jako nieszczęśliwe oświadczenie konferencji kairskiej, przewidujące zepchnięcie Japonii z powrotem do pozycji wyspiarskiego państwa. Niepodobna odbierać Japonii wszelkich perspektyw rozwoju.
Prestiż W.Brytanii na Dalekim Wschodzie poniósł w toku obecnej wojny tak znaczny uszczerbek, iż trzeba będzie pracy całej generacji, by ten prestiż odzyskać.- Jeden z posłów liberalnych nazwał przemówienie min.Edena arcydziełem dwuznaczności. Kampania włoska wykazała, że wbrew utartemu przekonaniu Włochy okazały się nie miękkim podbrzuszem osi, lecz twardą kością pacierzową, przez którą trzeba się wzdłuż całej długości mozolnie przegryzać. Skupiliśmy tam zaledwie połowę tej ilości dywizyj, jaką powstańcy Jugosłowiańscy potrafili zmobilizować przeciwko Niemcom. Zaprzepaściliśmy sposobność, jaka się nastręczyła w chwili kapitulacji Włoch i nie wykorzystaliśmy największego kryzysu, w jakim Niemcy się znalazły od klęski pod Stalingradem. Nie potrafiliśmy sobie pozyskać demokatycznych elementów we Włoszech, którym trudno się dziwić, że nie odczuwają sympatii dla tak żałosnej postaci, jak Wiktor-Emanuel.-
Poseł niezależny Hore Belischa, b.minister wojny oświadczył, że jeśli sojusznicy mówią o zasadzie równej suwerenności wszystkich narodów, to tym samym wpadają w niebezpieczeństwo powrtu do błędów

traktatu wersalskiego. Naszym celem powinno być odwrotnie powiększenie współpracy i współzależności między poszczególnymi narodami. Stworzenie wspólnej organizacji całej obsługi transport. i komunikac., wspólnej waluty, ścisłego powiązania interesów finansowych i gospodarczych tworzy tak silne więzy między poszczególnymi państwami i taką wspólność interesów, że niebezpieczeństwo wojny stanie się bez porównania mniej groźne. Niemców należy oczywiście pozbawić możliwości zbrojenia się, ale już sam fakt ścisłego zespolenia ich interesów gosp. z interesami ich sąsiadów pozbawi ich wyłączności w kontroli nad zasobami gospodarczymi, których posiadanie w wyłącznej dyspozycji jest niezbędnym założeniem wojny i tymsamym zabezpieczy innych przed agresją ze strony Niemiec. Sam fakt odrodzenia się Francji i odzyskania przez nią dawnych sił zwolni W.Brytanię od konieczności organizowania dalekosięgających planów federacyjnych w odniesieniu do Europy.-

Min. Eden, kończąc debatę oświadczył, iż jeśli powstały jakiekolwiek nieporozumienia w sprawie Libanu, to w każdym razie nie były one zamierzone przez rząd. Nigdy nie żądaliśmy od Francji rezygnacji z mandatu nad Libanem. Tego rodzaju decyzja zależy jedynie od Francji samej. Odrodzenie się Francji jest nietylko pożądanym, ale nawet koniecznym. Może być one jednak dokonane tylko przez Francję samą.- O ile chodzi i import wolframu z Portugalii do Niemiec, to w myśl zawartego porozumienia ulegnie on już w nadchodzącym roku znacznej redukcji.- Jeśli chodzi o strategię na Bliskim Wschodzie, to nie podobna omawiać ją bliżej obecnie bez poruszenia zagadnień przyszłej strategii, co ze zrozumiałych powodów nie może wchodzić w rachubę.

Na Bliskim Wschodzie rozgrywa się drugi dramat, o którego wyniku dowiemy się dopiero po ostat. śmierci. Ten ostatni akt wykaże dopiero słuszność polityki ang. Żadnych obowiązujących układów na temat przyszłości Grecji rząd ang. z Grecją nie przeprowadził. Król Grecji jednak sam zaznaczył, iż naród grecki zadecyduje o przyszłej formie swego rządu. Jeśli chodzi o Włochy, to nikt nie twierdzi, by Badoglio i król mieli na zawsze pozostać na swych stanowiskach. Rozpatrując wyniki ostat. konferencji należy podkreślić jako najważniejszy moment stworzenie podstaw dla stałej współpracy między nami i Rosją.-

Londyn, czwartek, dnia 16.XII.43r. Kom.ang.poranny. Serwis zagraniczny.

Ocean Spokojny : Lotnictwo sojusz. wykonało największy ze wszystkich nalotów, jakie kiedykolwiek dotąd zostały przeprowadzone na Dalekim Wschodzie. Zrzucono na bazę jap n. Arawe na połud. zach. Nowej Brytanii 356 ton bomb, t.zn. tylko o 100 ton mniej, niż Niemcy zrzucili na Londyn w czasie największego nalotu. Ani jeden samolot japon. nie próbował interweniować, wszystkie samoloty własne powróciły.- Przy wybrzeżach Nowej Irlandii trafiono dwoma bombami tysiąc funtowymi ciężki krążownik japon.- Na bazę japon. na Bougainville zrzucono 134 ton bomb.- wykonano z dobrym wynikiem nalot na bazę japon. na wyspie Tarawa w archipelagu Marschall'a.-

Rosja : Pod Kijowem odparto ataki niem. i poprawiono własne pozycje. Na połud. od Malina Niemcy rzucili do ataku dwa pułki piech. i 100 czołgów, ale w ciągu tylko dwóch godz. samo lotnictwo ros. zniszczyło 20 czołgów i 70 pojazdów.-

Koresp. radia bryt. w Moskwie donosi, że panuje tam zupełna pewność, co do sytuacji pod Kijowem, którą gen. Batutin zupełnie opanował. Niemcy rzucając do walki coraz to nowe posiłki mogą uzyskiwać lokalne sukcesy, ale zdobycie celów strategicznych nie wchodzi w rachubę.-
W łuku Dniepru Rosjanie po zdobyciu Czerkas posuwają się w kier. połud. i połud. wschod. Łączność z oddz. z pod Krzemieńczuka jest już zupełnie nawiązana. Obecnie ciągnie się wzdłuż prawego wybrzeża Dniepru jednolity front ros., rozpoczynający się od punktu, położonego mniejwięcej o 10 mil ang. na płn. od Czerkas, a kończący się znacznie na połud. od Dniepropietrowska. Niemcy ze swej strony trzymają odcinek między Kijowem od Czerkasami. Pozycja ich nie jest jednak łatwa, wobec te, iż u obu krańców są oskrzydleni ros. klinami.-
Rosjanie zdobyli stację kolej. na 4 mile ang. n płn. od Smiły, wskutek czego wspomniany węzeł kolej. znajduje się w zasięgu ich artylerii.-

Londyn, piątek dnia 17.XII.43r.Kom.ang. wieczorny.
Serwis kraj.

Anglia : Dzisiejszy popołud. biuletyn lekarski donosi, że w stanie zdrowia prem.Churchilla poprawa postępuje, ognisko zapalne w lewym płucu nie rozszerza się.-
10% kolejarzy ang. w ub.tygodniu opuściło pracę z powodu masowych zachorowań na grypę.-
Front zach.: Od szeregu tygodni samoloty wywiad., powracające z nad Niemiec stale donosiły o gęstym zachmurzeniu, uniemożliwiającym naloty. Dopiero wczoraj nastąpiła pewna poprawa pogody, co RAF. natychmiast wykorzystała. Przed godz. 20-tą silna eskadra "Lancester'ów" rozpoczęła nalot i w ciągu półgodz.czasu zrzuciła ponad 1500 ton bomb. Lotnicy powracający z wyprawy donoszą, że złe warunki atmosferyczne tymrazem utrudniły działalność także i obronie naziemnej. Reflektory okazały się zupełnie bezskuteczne. Bardzo silna obrona noc. myśliwców, które zarzuciły cały szlak eskadry ang. racami na spadochronach. Poraz pierwszy samoloty niem. użyły działek, wyrzucających pociski w podobny sposób, jak działka, strzelające rakietami./"Rocket guns"/. Conajmniej 4 samoloty niem. zostały zestrzelone. Załogi uczestniczące w nalocie nie mogły z powodu zachmurzenia ustalić wyników, jednakowoż lekkie bombowce "Moskito", które bezpośrednio po nalocie dokonały lotów wywiad., doniosły o silnych pożarach i chmurach dymu. Tej samej nocy inne samoloty atakowały płn. Francję, lekkie bombowce "Moskito" Niem. zach., ponadto zakładano miny na wodach npl.-
Ze wszystkich tych operacyj nie powróciło 30 bombowców.- Niemcy donoszą, że wczoraj w czasie nalotu dzien. na Bremę zostały wyrządzone znaczne szkody. Dztwo lotnictwa ameryk. nie podało dotychczas żadnych szczegółów w sprawie objektów nalotu.-

Wojna na morzu : Kom.wydany wspólnie przez min. mar. i min. lotn. donosi o zatopieniu conajmniej dwóch łodzi podwod. na płn. Atlantyku. Ochrona sojusz. była tak silna, że żaden z dwóch konwojów, podążających na zachód, nie został nawet zaatakowany przez niem. łodzie podwod.-
Front śródz.: Najzacięższe walki rozgrywają się w dalszym ciągu wzdłuż linii, przebiegającej na odcinku VIII-ej armii od Ortona na wybrzeżu adriatyckim, po Orsogna i Guardiagrella. Na lewym skrzydle VIII-ej armii odparto dwa większe ataki niem.-
V-ta armia ameryk.zajęła wioskę Monteluga w rej. Casino. W walce uczestniczą formacje włoskie, które zajęły wzgórze nad drogą do Rzymu.-
Wczoraj w ciągu dnia głównym objektem nalotów była Padwa, gdzie krzyżują się drogi z Austrii, oraz od strony Adriatyku. Ameryk."latające fortece" zrzuciły 200 ton bomb.- W nocy z wtorku na środę kontrtorpedowce bryt. wspomagały armię jugosłowiańską, ostrzeliwując porty niem. na wybrzeżu dalmatyńskim.-
Rosja : Poprawa sytuacji pod Kijowem. Między Malin a Radomyślem odzyskano szereg miejscowości.-
Ang. komitet, organizujący składki na odbudowę szpitala w Stalingradzie oznajmił, że przewidziana kwota 75.000 funtów ster. została pokryta prawie dwukrotnie, gdyż zebrano 142.000 funtów ster.-
Ocean Spokojny : Oddz.VI-ej armii ameryk., które wylądowały na połud. zach. wybrzeżu Nowej Brytanii skonsolidowały i rozszerzyły swe pozycje. Stały napływ posiłków.- Z Waszyngtonu donoszą, że ameryk. łodzie podwod. zatopiły dwa wielkie japon. transportowce, dwa statki cysterny i cztery statki towaro[we]
USA.: Prez.Roosevelta, powracającego do Waszyngt[onu] powitali przywódcy Kongresu. Jak się okazuje, prezydent odwiedził w drodze powrot. Dakkar.-

Londyn, dnia 17.XII.43r., piątek, Kom.ang.poranny.
Serwis europ.

Front zach.: Ub.nocy silny nalot RAF. na Berlin.-
Wczoraj w ciągu dnia silny nalot lotnictwa ameryk. na Niemcy zachod. W środę pierwszy nalot na Insburg.- Co do wszystkich tych nalotów brak jeszcze szczegółów.

Rosja: Na płn. od Malina i płn.zach. od Radomyśla Rosjanie odzyskali szereg miejscowości.-
W łuku Dniepru Rosjanie zupełnie opanowali pasmo lasów, położone na płn. od węzła kolej. Smiła.-
W ciągu środy zestrzelono 100 samolot. niem.-
W Rosji odbywa się pierwszy proces przeciwko przestępcom wojennym. Na ławie oskarżonych zasiedli trzej Niemcy i jeden Rosjanin. Trzej wybitni prawnicy ros. pełnią funkcję obrońców z urzędu. Trzej Niemcy przyznali się do winy, tłumaczą się jedynie, że musieli wykonywać rozkazy.-

Ocean Spokojny: W środę rano oddz. ameryk. wylądowały na połud. wybrzeżu Nowej Brytanii. W ciągu 5-ciu godz został opanowany cały półwysep Arawe, przyczym Amerykanie nie ponieśli żadnych strat, ani w okrętach, ani w samolotach, straty zaś oddz. lądowych są minimalne. Cały desant został wykonany, jako skombinowana akcja morsko-lądowa-powietrzna, przyczym zarówno przed lądowaniem, jak i w czasie samego lądowania siły ameryk. bombardowały pozycje japon. z morza i z powietrza. Japończycy zostali kompletnie zaskoczeni. Cel całej operacji jest jasny, chodzi mianowicie o dotarcie do płn. wybrzeża Nowej Brytanii i zajęcia Rabaul, które następnie zostałoby przez sojuszników użyte jako baza morska. Dalszym objektem, po zajęciu Rabaul, będzie następna główna baza japon., położona o 1300 km. na północ, mianowicie wyspa Truck w archipelagu Carolinów. Obecnie Amerykanie opanowali już zupełnie cieśninę Vitias, dzielącą płn. wybrzeże Nowej Gwinei od połud. wybrzeża Nowej Brytanii.-

w pobliżu Rabaul znajduje się już obecnie prawdziwe cmentarzysko samolotów, gdyż ogółem naliczono około 500 poniszczonych maszyn npl.-
Komentator radia ang. podkreśla, że najważniejszą cechą ostat. operacyj sojusz. przeciwko Japonii jest ich tempo. 1.XI. wykonano desant na Bougainville, 20.XI. na wyspę Gilberta, a 15.XII na Rabaul. Japończycy nie są poprostu w stanie temu tempu sprostać i zgromadzić na czas potrzebne posiłki.-
Węgry : Dziś odbędzie się posiedzenie parlamentarne komisji spraw wojsk., jutro posiedzenie komisji spraw zagranicznych.-
Dziennik "Pesti Hirlap" oświadcza : protestujemy przeciwko grożeniu nam ukaraniem. Nie z naszej winy bierzemy udział w wojnie.-
Anglia : W czasie wyborów uzupełniających w jednym okręgu kandydat rządowy przeszedł przeciwko kandydatowi opozyc., którym była 31 lat licząca panna Balfour z partii narodowo-liberalnej większością tylko 70 głosów. W poprzednich wyborach kandydat koalicji rządowej przeszedł większością tysiąca głosów.- Min. Beavin przemawiał wczoraj na zebraniu międzynarodowego biura pracy. Oświadczył on, że Anglia wykonała wszystkie uchwały konferencji z r.1936, dotyczące poprawy warunków pracy marynarzy mar. handl., oraz robotników w kolonjach. Wielkim błędem okresu przedwojennego było traktowanie bogactwa wg. kategorii pieniądza, a nie warunków życia ludzi pracy, w szczególności takich, jak odpowiedni wypoczynek i jego należyta organizacja. Zbyt wielki nacisk kładziono na stronę polityczną, a zbyt mały na warunki życia świata pracy. System prawa międzynarodowego przed wojną był kodeksem kierowników państw, ~~żołnierzy~~ wojskowych, mężów stanu i dyplomatów. Jeśli prawo między

narodowe ma reprezentować prawdziwą siłę, to musi ono być prawem prostego człowieka, prawem, za które masy ludowe poczuwają się do odpowiedzialności. Wspólne interesy wiążą między sobą górników węglowych, robotników włókienniczych i w ogóle pracowników poszczególnych zawodów bez względu na to, jakiej są narodowości i rasy. Dlatego należy dążyć do zacieśnienia współpracy robotniczej na terenie zawodowym. Stanowi ona symbol międzynarodowej współpracy robotniczej i na tej drodze najlepiej wygramy pokój, jako pokój ludu, podobnie, jak wygramy wojnę, będącą również wojną ludu. Prem. Churchill jest, jak się okazuje, obłożnie chory na zapalenie płuc. Ostatni biuletyn lekarski donosi o poprawie stanu zdrowia.-

Front śródz.: Min. wojny USA. Stimson oznajmił, że w czasie nalotu niem., wykonanego w dniu 2 b.m. na Bari sojusznicy ponieśli ciężkie straty. Zatopiono 5 ameryk. statków, ponadto szereg innych statków sojusz. zatopiono bądź uszkodzono. Liczba ofiar w ludziach sięga tysiąca. Szczęśliwym zbiegiem okoliczności większość statków wyładowano, wskutek czego sojusznicy nie stracili przeważnej części dostaw.-

Przedwczoraj radiostacja niem. opisywała obszernie trudności wojsk niem., walczących z przygniatającą przewagą sojuszników w powietrzu. Na poszczególną baterię wypada 50-60 ataków bombowców nurkowych w ciągu jednej doby. Jest to poprostu piekło. Piechocie niem. nie pozostaje nic innego, jak tkwić w kryjówkach i czekać na chwilę przerwy, by przejść do akcji.-

USA.: Prez. Roosevelt powrócił po pięciotygodniowej nieobecności. Został on serdecznie powitany przez wybitny organ opozycji republikańskiej, "New York Herald Tribune" stwierdzający, że prezydentowi towarzyszą nadzieje całych USA.- 350.000 kolejowców zapowiedziało strajk na dzień 30 grudnia na znak protestu przeciw polityce stabilizacji płac, przy równoczesnym wzroście kosztów utrzymania.-

Koresp. radia bryt. zaznacza jednak, że przypuszczalnie do strajku nie dojdzie, gdyż rząd zapewne obejmie we własnym zarządzie administrację Kolei.-

Turcja : Wczoraj rano odbyło się zebranie zarzec. partii ludowej, to znaczy stronnictwa rządowego, na którym min. spraw zagr. złożył sprawozdanie, powitane gorąco przez zebranych. W udzielonym później wywiadzie pras. minister oświadczył, że obecna sytuacja może wymagać od Turcji dodatkowych ofiar i ciężarów.-
Anglia : W czasie rozpraw poświęconej konferencji w Kairze min. Eden oświadczył, że ani w Kairze, ani w Teheranie nie zostały zawarte żadne tajne układy.-

Londyn, dnia 17.XII.43r. Kom. franc. połud. Serwis europ.

Anglia : Wydany wczoraj biuletyn o stanie zdrowia prem. Churchilla stwierdza lekką poprawę stanu. Poprzedni biuletyn doniósł o powstaniu ogniska zapalnego w lewym płucu.- Władze kościelne w Anglii i Ameryce zarządziły modły na intencję poprawy zdrowia premiera.-
Front zach.: Berlin został zaatakowany wczoraj wieczorem przez silną eskadrę najcięższych bombowców "Lancaster". Zrzucono 1500 ton bomb, 30 bombowców nie powróciło.- W czasie wczorajszego dziennego nalotu ameryk. na Niemcy płn. zach. zestrzelono 18 myśliwców niem. Silny ogień artylerii p.lotn. Opór myśliwców słaby. Straty własne 11 bombowców i 1 myśliwiec.-
Rosja : Pod Kirowogradem odparte kontrataki niem. i odzyskano szereg miejscowości.-
Pod Kijowem walki toczą się o 5 km. na zach. od miasta. Ponadto Rosjanie walczą na prawym wybrzeżu Teterewa.-

Front środz.: Lotnictwo sojusz.w sile 500 samolotów zaatakowało w środę linję kolej., prowadzącą przez Brenner w trzech punktach, mianowicie Insbruck / poraz pierwszy w obec. wojnie/, Bolzano, oraz Viso. Ogień artylerii p.lotn. słaby, myśliwców nie było. Wszystkie samoloty powróciły.-
VIII-ma armia bryt. przekroczyła drogę między Ortona a Orsogna w trzech punktach. Walki toczą się na przedmieściu płonącego miasta Ortona.-
Na odcinku V-tej armii lokalne postępy.-
Jedną z głównych przyczyn strat sojusz. w czasie nalotu niem. na Bari w dn.2 b.m. było trafienie dwóch statków z amunicją, które eksplodowały.-
Jugosławia : Kom. wojsk powstańczych donosi , że oddz. powstańcze zahamowały ofenzywę niem. na połud. zach. od Zagrzebia i same przeszły do kontrofenzywy.
Hiszpania : Rzecznik ang. min. spraw zagr.oświadczył wczoraj w Izbie Gmin, że rząd hiszpański złożył wprawdzie ubolewanie z powodu incydentu w Saragossie, oraz zapowiedział ukaranie winnych, ale odmówił przyjęcia odpowiedzialności za partię "Falanga", w której uniformach napastnicy wystąpili. Z tym stanowiskiem rząd ang. nie może się pogodzić.

W.p.dnia 17.XII.43r.

Londyn,dnia 11.XII.43r. Gen. Sir Walter Kirck, były głównodowodzący armii w W.Brytanii, oraz zastępca szefa sztabu general. w Indjach.-

Wojna na Dalekim Wschodzie.

Wiadomo, że na konferencji między prem.Churchillem, prez.Rooseveltem i marszałkiem Cziang-Kai-Czekiem w Kairze uzgodniono czas i miejsce ofenzywy na Dalekiem Wschodzie. Cel jest zupełny jasny, jest nim, jak to konferencja wyraźnie stwierdziła, zmuszenie Japonii do bezwarunkowej kapitulacji i do oddania wszystkich posiadłości, jakie zagrabiła w ciągu ub.50-ciu lat. Wiadomo również, że Japonia pragnęłaby przewlekać wojnę w nieskonczonność, dopóki sojusznicy nie będą zbyt wyczerpani i zbyt rozbici wewnętrznymi niesnaskami, by wojnę doprowadzić do zupełnego zwycięstwa. W międzyczasie pragnie ona jaknajbardziej utwierdzić się na zdobytych terenach, by w ten sposób zabezpieczyć sobie bazy do dalszych podobojów. Przechodząc do rozpatrzenia dwóch środków prowadzących do urzeczywistnienia naszych celów strategicznych, warto wyciągnąć wnioski z doświadczeń.przeciwnika. Czemu zawdzięcza Japonia swe zdobycze w tak rekordowym tempie? W pierwszym rzędzie osiągnięciu w pierwszej fazie wojny zupełnej przewagi morskiej, które to pojęcie w obecnym rozumieniu obejmuje w sobie również przewagę powietrzną.
W chwili wybuchu wojny na Dalekim Wschodzie sojusznicy rozporządzali w teorii licznymi armiami, ale nie mieli środków do ich zaopatrywania. Było to następstwem zdradzieckiego ataku na Pearl Harbour, który czasowo unieruchomił flotę USA., stacjonowaną na Pacyfiku. Obecnie przewaga flotowa aljantów stała się rzeczywistością. Czekamy tylko na chwilę, kiedy będziemy mogli współdziałać na Pacyfiku z flotą bry-

zwolnioną od innych zadań. Przeciwko flotom sojusz. Japonia musi walczyć z flotą na jeden ocean, która jednak zmuszona jest do działania na dwóch oceanach: Spokojnym i Indyjskim. Prawdą jest, że oba te oceany łączą się z sobą, ale tylko tak długo, dopóki Japonia posiada Singapoore.-
Jak przedstawia się obecnie pozycja obronna Japonii ?
Na lądzie azjatyckim prawe skrzydło oparte jest o neutralną Rosję. Jeśli chodzi o bazy morskie na tej szer.geograficz., to gęste mgły na płn.Pacyfiku nader ułatwiają Japończykom obronę. Lewe skrzydło opiera się o trudny teren górzysty, rozgraniczający Birmę i Indje. Z lądu stałego linja frontowa zagina się przez Półwysep Malajski na południe i potym przebiega wzdłuż Indyj holend., oraz niezliczonych wysp Oceanu Spokojnego. Ten szeroki obwód stanowi zewnętrzną pozycję obronną metropolii japon., oddaloną od niej o tysiące mil. Cały ten teren wysp Oceanu Spokojnego, to olbrzymi kompleks nietonących lòtniskowców, a zarazem możnaby go porównać z gigantycznym polem minowym. Ten wielki system obronny posiada jednak jeden słaby punkt, mianowicie japon. żeglugę. Dotyczy to w pierwszym rzędzie żeglugi handl., na której ciąży zadanie stałego zaopatrywania garnizonów tych zewnętrznych bastionów obronnych, ale również i okrętów woj., służących do eskortowabia. Podobnie, jak Hitler, większość swych myśliwców wycofuje z działań ofenzywnych, rezerwując je dla obrony kraju, podobnie Japonia coraz niechętniej używa swych okrętów woj. na odleglejszych terenach, pragnąc je zachować dla obrony metropolii. Pozycje Japonii są tak szeroko rozrzucone, że aczkolwiek Japonia posiada dość rezerw ludzkich do obsadzenia, to jednak jej tonaż handl. nie może podołać zadaniom zaopatrywania.

Naszym zadaniem jest utorować drogi dla ofenzywy na Japonię. Przy tego rodzaju drogi wchodzą w rachubę : 1/ operacje natury amfibijnej od strony Indyj, gdzie dztwo naczelne sprawuje, jak wiadomo, Lord Mauntbatten. Droga prowadziłaby od płn.wsch. odcinka granicy birmańnkiej wdół półwyspu przez rej. Arrakan, następnie Półwyspem Malajskim i następnie na Sumatrę ewent. z Singapoore, jako celem ostatecznym. 2/Drugi kierunek ofenzywy prowadziłyby z Pacyfiku połud. zach., gdzie jak wiadomo, główno-dowodzącymi są gen. Mac Arthur, araz adm. Halsey USA. Walki toczą się tutaj na froncie archipelag Salomona- Nowa Gwinea. Oddz. ameryk. i austral. walczą tu z przyrodą, z klimatem i wreszcie z Japończykami. Dalszy rozwój natarcia może podążać ku północy ku wyspom Marschall'a i ku wyspie Truck archipelagu Carolinów, dokąd Japończycy przenieśli swą bazę morską z ustawicznie atakowanego przez nasze samoloty Rabaul, bądź też w kier.zach. na Indje holend. i Singapoore. Oczywiście są to walki na zewnętrz. przedpolach japon. fortecy.
3/ Trzeci kierunek uderzenia byłby z płn. od strony wysp Hawai. gdzie głównodowdzącym jest adm. USA. Nimitz. Celem byłby wyspy Gilberta i następnie wyspa Wake, bądź też w kier. zach. wyspa Truck i następnie Filipiny, skąd już walka mogłaby się przenieść na ląd chiński.-
Kilka słów jeszcze o ostat. froncie, rozciągającym się przez Chiny. Wiadomo, że armie chińskie nawet w przybliżeniu nieposiadają tego wyposażenia, którego by potrzebowały do podjęcia skutecznej ofenzywy. Być może, że jeszcze bardzo dużo czasu upłynie, zanim otrzymają potrzebny ekwipunek. W każdym razie jest rzeczą wątpliwą, by ten ekwipunek możnaby im dostarczyć przez Birmę.

W międzyczasie Chiny będą jednak wywierały coraz potężniejszą presję na japon. flotę i japon. zaso[bi]
ludzkie.-
Wszystkie te operacje, o których wspomniałem, maj[ą]
jednak charakter wstępny. Możnaby je porównać
z operacjami ros. na zach. od Dniepru, mającymi
przygotować wielką ofenzywę zimową.
Na Dalekim Wschodzie wciąż jeszcze, jak już wspom-
niałem, działamy na zewnętrz. linjach japon. obsza-
ru strategicznego. Będziemy musieli przezwyciężyć
jeszcze wielkie trudności, zanim będziemy mogli
przejść do właściwej ofenzywy o decydującym chara[k-]
terze. Będziemy musieli utorować sobie szerokie
drogi przez gigantyczne pola minowe archipelagów
na Pacyfiku, trzymając przytym nieprzyjaciela w
ciągłej niepwności, co do dalszego punktu natarci[a]
i zmuszając go do ciągłego rozpraszania swych sił.
Celem naszym będzie przytym izolowanie poszczegól-
nych pozycyj i kolejne ich likwidowanie. Korzysta-
jąc z przykładu, którego doświadczyliśmy na nas
samych z początkiem wojny, teraz my z kolei będzie-
my wykańczali jedną pozycję japon. za drugą.
Narazie jesteśmy już na najlepszej drodze do stopn[io-]
wego zdobywania tej moralnej przewagi, kt9ra jest
nieodzownym warunkiem zwycięstwa.-

Londyn, dnia 6.XII.43r. - Korespondencja z Kairu.

Korespondent podkreśla, jako jeden z najciekawszyc[h]
wyników konferencji w Kairze z marszałkiem Czjang-
Kai-Czekiem możliwość przyśpieszenia przebiegu woj[ny]
w Europie. Potrzebując jaknajszybszej pomocy, Chińc-
cy sami są w najwyższym stopniu zainteresowani w
jaknajszybszym uprzednim pobiciu Hitlera, w postę-
pach w rej. śródz. i szybkim powstaniu drugiego
frontu. Wynikiem, sięgającym już dalej w przyszłoś[ć]

w międzyczasie. Chiny będą jednak wytrzymały okres
potężniejszej presji nacisku Japonii. Flota i Japona. zawe
ludzie.-
Wszystkie te operacje, o których wspomniałem, ma-
jednak charakter wstępny. Możemy je porównać
z operacjami ros. armii. od miesięcy, mającymi
przygotować wielką ofensywę zimową.
Na Dalekim Wschodzie toczą jeszcze, jak już wspom-
niałem, działamy na zewnątrz linii Japończyków. obe-
ma strategicznego. Będziemy musieli przezwyciężyć
jeszcze wielkie trudności, zanim będziemy mogli
przejść do właściwej ofensywy o decydującym zna-
czenie. Będziemy musieli utorować sobie ostatnie
drogi przez gigantyczne pola wodne archipelagów
na Pacyfiku, trzymając przy tym nieprzyjaciela w
ciągłej niepewności, co do dalszego punktu natarcia
i zmuszając go do ciągłego rozpraszania swych sił.
Celem naszym będzie przy tym izolowanie poszczegól-
nych pozycji i kolejne ich likwidowanie. Korzysta-
jąc z przykładu, którego doświadczyliśmy na sa-
mych z początkiem wojny, teraz my z kolei będzie-
my wykańczali jedną pozycję japoń. za drugą.
Na razie jesteśmy już na najlepszej drodze do stopnio-
wego zdobywania tej moralnej przewagi, która jest
nieodzownym warunkiem zwycięstwa.-

Londyn, dnia 5.XII.43r. - Korespondencja z Kairu.

Korespondent podkreśla, jako jeden z najciekawszych
wyników konferencji w Kairze z marszałkiem Czang-
Kai-Szekiem możliwość przyśpieszenia przebiegu woj
w Europie. Potrzebując jaknajszybszej pomocy, Chiń-
czycy są oni w najwyższym stopniu zainteresowani w
jaknajszybszym uprzątnięciu pobicia Hitlera, w pośp
pech w tej. części, i szybkim powstaniu drugiego
frontu. Wszystkim. wiadomo już dalej w przyszłoś

jest widoczny plan państw anglosaskich uczynienia z Chin najważniejszego mocarstwa Azji powojennej. W stosunku do Japonii zaś mocarstwa stoją na stanowisku Churchilla : Japonia dla Japończyków.-

Londyn, dnia 9.XII.43r. : H.M.Breilsford.
Z odczytu o Japonii.

Program sojuszników w stosunku do Japonii, przewidujący przywrócenie jej do właściwej roli i pozbawienie nieprawnych zdobyczy nie jest jednak bynajmniej równoznaczny z odebraniem jej możliwości egzystencji. Export jedwiabiu, wyrobów bawełnianych i tanich wyrobów przemysł. może jej zapewnić przyzwoitą stopę życia. Przedtym jednak niezbędna jest głęboko sięgająca transformacja jej struktury społecznej. Jej ludność pracująca musi zdobyć w końcu prawo łączenia się w związki w celu wywalczenia sobie lepszych warunków bytu, będące w Europie już oddawna rzeczą samo przez się zrozumiałą. Mimo aparatu nowoczesnej techniki Japonia wciąż jeszcze tkwi w średniowieczu.
Jej ustrój społeczny jest teoakratyczny wobec boskiej roli i boskiego pochodzenia dynastji, dogmatu, uznanego przez całą Japonię - oraz feudalnym ze względu na wykonywanie władzy przez kilka potężnych ośrodków. Armia i mar., to wciąż jeszcze Domeny dwóch potężnych klanów rodowych, a w życiu gosp. rządzą niepodzielnie dwa olbrzymie trusty bankowe. Byłoby najgorszym błędem, jakiby sojusznicy mogli popełnić, gdyby po klęsce Japonii uniemożliwili rewolucję socjalną.-

Londyn, sobota, dnia 18.XII.43 r. Kom.Aug.poranny.
Serwis zamorski i franc. europ.

Ocean pokojny : Dzisiejszy kom.kwatery gł.gen. Mac Arthura donosi, że oddz. ameryk. na połud.zach. Nowej Brytanii umocniają swe pozycje i okopują się. Nalot japon. odparty, 14 samolot. zestrzelono. Na Przylądek Gloucester sojusznicy zrzucili w czasie nalotu ponad 200 ton bomb.-
Na Nowej Gwinei dalsze postępy wzdłuż wybrzeża Zatoki Huon, które doprowadziły do zdobycia miejscowości Lacona, położonej na płn. od Finschhaven.-
Nalot sojusz. na składy benzyny i rafinerie w Balik-Papan na wyspie Borneo, oraz na Macassar na wyspie Celebes, gdzie zatopiono dwa statki.-
Koresp. "Times'a" donosi, że npl. baza w Rabaul jest już faktycznie izolowana.-
Rosja : Dzisiejszy kom.ros.jest najkrótszy ze wszystkich, które się ukazały od 6 października b.r. Donosi on tylko o odparciu kontrataków pod Kirowogradem i odzyskaniu tam szeregu miejscowości. W jednym tylko ataku Niemcy użyli 70 czołgów, z których 27 zniszczono. Kom. nie wspomina zupełnie o walkach w kolanie Dniepru.-
Koresp. radia bryt. donosi o wzrastającej nerwowości Niemców z powodu postępów ros. w kolanie Dniepru. Tym tłumaczy się wzrastająca zaciętość oporu niem., podobnie, jak to przedtym miało miejsce p od Krzywym Rogiem i Chwastowem.- Niem. rzecznik wojsk. Sartorius wspomniał ub.nocy o rozszerzeniu się zasięgu ataków ros. na zach. i płn.zach. od Newelu.-
W toku procesu przeciw niem. zbrodniarzom woj.w Charkowie ppor.oddz. egzekucyjnego SS.Hanz Ritz przyznał się do udziału w masowych egzekucjach, tłumacząc się jedynie koniecznością wykonywania rozkazu.-

Front środz.: komisja doradcza międzysojusznicza wystąpiła z wnioskiem o przekazanie administracji gen. Badoglio Sycylii, Sardynii, oraz całych połud. Włoch, aż po płn. części prowincji Salerno, Potenza i Bari. Neapol, oraz odcinki przyfrontowe mają nadal podlegać bezpośredniemu zarządowi administracji sojuszniczej. Przekazanie administracji Włochom komisja zaleciła pod dwoma warunkami :
1/ zarząd będzie powierzony osobistościom, których przyjaźń dla aljantów i dobra wiara niepodlegają wątpliwości, 2/ z przekazania zarządu nie wynikają żadne uprawnienia dla rządu Badoglio, co do jego przyszłych komp etencyj administracyjnych po odzyskaniu Rzymu. Zarząd będzie oczywiście nadzorowany przez sojuszników. W komisji sojusz. jest reprezentowana również i Francja.-
Na odcinku V-tej armii biorą udział oddz. franc. piech., artylerii i broni pancernej. Między nimi zanjdują się liczne jednostki, które się odzaczyły w czasie walk w Tunisie.-
Z Algeru komunikują, że liczebność oddz. franc., posiadających pełny ekwipunek nowoczesny wynosi obecnie już 530.000 ludzi. Na tę cyfrę składają się 180.000 Francuzów z Metropolii i 350.000 krajowców z Afryki. Przed desantem sojusz. w Afryce dostarczała sprzętu woj. Anglia, potym zaś USA.-
Gen. Giraud wydał do armii rozkaz, w którym przypomina, że w Afryce oddz. franc. walczyły z wrogiem, nie mając prawie żadnego uzbrojenia. Obecnie, wyposażone w najnowszy sprzęt, walczą o wyswobodzenie Francji, Europy i świata. Oficerom podofic. i żołnierzom generał wyraził najgorętsze uznanie i podziękowanie.-

Jugosławia : Kom. wczorajszy kwatery gł. marszałka Tito donosi o wstrzymaniu ofenzywy niem. na połud. zach. od Zagrzebia. W Bośni ataki niem. na wschód i na płn. od Serajewa zostały odparte. Ofenzywy niem. nie przyniosła dotychczas wyników, jakich oczekiwało dztwo niem.-
Lotnictwo sojusz. bombardowało okręgi Szebeniku i Dubrownika.- Koresp. prasowi donoszą pewne szczegóły w sprawie stałego zaopatrywania powstańców jugosłowiańskich przez sojuszników. Przez Adriatyk kursują bez przerwy w obie strony niewielkie jednostki morskie, przewożące znaczne ilości lekkiej broni, a nawet tytoniu dla żołnierzy jugosłowiańskich. W drodze powrot. zabierają rannych i uchodźców. Jednostki eskortujące chronią transporty przed n. l. łodziami podwod.-
USA. : Prez. Roosevelt oznajmił przedstawicielom prasy, że Niemcy przygotowywali zamach na uczestników konferencji w Teheranie. Stalin sam doradził prezydentowi, by nie mieszkał w poselstwie USA., tylko w gmachu poselstwa bryt., do czego też prezydent się zastosował. W czasie całej konferencji nie było żadnych incydentów. Prezydent oświadczył, że jego wyprawa była pod każdym względem udana, gdyż osiągnięto pozytywne wyniki nietylko co do obecnej wojny, ale również co do organizacji świata powojennego. Prezydent ma pełną ufność, że uda się zrealizować główny cel, jakim jest uniknięcie trzeciej wojny światowej przynajmniej w okresie obecnego pokolenia.-

Londyn, poniedziałek dnia 18.XII.44r. Kom.franc.poran-ny. Serwis europ.

Front zach.: Niemcy rozpoczęli natarcie wzdłuż odcinka [illegible]-ciu km. od Monschau po Trewir przeciwko I-ej armii ameryk. Jest to pierwsza kontrofenzywa niem. na froncie zach. na wielką skalę. Niemcy rzucają do walki wszystkie rozporządzalne siły, złożone z piechoty, czołgów i oddz. spadochronowych. Lotn. niem. wystąpiło liczniej, niż kiedykolwiek od rozpoczęcia inwazji sojuszników. W rozkazie dziennym dowódca niem., marszałek Rundstedt wezwał żołnierzy niem., by w ostat. wysiłku wszystko ze siebie dali. W szeregu punktów Niemcy posunęli się naprzód, m.in dotarli na 12-cie km. do Malmedy. Ostat. depesze koresp. wskazywałyby na to, że pierwszy rozmach ofenzywy został już wstrzymany. Lotn. sojusz. wykonuje ataki na niem. czołgi w rozmiarach, niespotykanych od czasów bitwy pod Avranches. [illegible] niepotwierdzonych informacji oddz. ameryk. oparły się już / dosłownie - [illegible] jasny - [illegible] słuch./, z przeważną częścią oddz. spadochronowych. Niemcy rzucili do walki 450 samolotów. W pierwszych starciach zniszczono 120, ponadto w sobotę dalszych 31 samolotów. Straty własne 37 samolotów.-

III-cia armia ameryk. posunęła się o przeszło 3 km na płn.wsch. od Saargemünd. Powiększono stan posiadania w Dillingen. Cztery dywizje wchodzące w skład VII-ej armii ameryk. dotarły w płn. Alzacji do przedpoli linii Zygfryda. Obecnie przełamuje się przez pas zewnętrz. umocnień. W rej. Weissenburg nad rzeką Lauter / 25 km. na zach. od Karlsruhe / Amerykanie zajęli kilka miejscowości.-

I-sza armia franc. została zmuszona do wycofania się z niektórych pozycji w Alzacji i Wogezach pod naporem niem. kontrataków.-

Wojna lotn.: Ub. nocy najcięższe bombowce RAF. wykonały pierwszy nalot na Ulm n/Dunajem, ważny węzeł kolej. przez który przebiegają połączenia na fro

zach., ponadto ośrodek fabrykacji czołgów i samoch. pancer. Ponadto mieszczą się tam zakłady reperacji lokomotyw i taboru kolej.-
Samoloty ameryk. z Włoch atakowały rafinerie nafty na Górnym Śląsku, oraz objekty kolej. w Austrii, m.in. pod Salzburgiem i Linzem. Nad Morawami znac na ilość myśliwców niem., z którymi stoczono liczne walki.-
Włochy : Nowozelandzka dywizja gen. Freiberga zdobyła świetnym uderzeniem Faenza mimo ciężkich błot i gwałtownego ognia npl. Wzięła ona 550 jeńców i posunęła się o 5 km. poza miasto w kier. Bolonii.-
Front wsch.: Oddz. ros. dotarły do granicy słowackiej na płn. od Miskolcz, zajmując 40 miejscowości. Pod Budapesztem zajęto Fot / 10 km. na płn. od śródmieścia stolicy/.- Nalot lotn. ros. na Libawę, gdzie zatopiono 1 okręt woj. i 3 transportowce. Na Morzu Barents lotn. sowiec. zatopiło transportowiec pojemn. 3000 ton. Nalot na cztery miejscowości w Prusach Wschodnich.-
Grecja : Od 24-ch godz. zastój w walkach w Atenach. W dalszym ciągu ożywione konferencje przywódców stronnictw politycz. nad rozwiązaniem kryzysu. Ang. min. pełnomoc. na Bliski Wschód Mac Millan odbył konferencję z arcybiskupem Aten. Uważa się za rzecz b. możliwe utworzenie regencji z udziałem arcybiskupa, aczkolwiek sprzeciwiają się temu monarchiści. Wybitny przywódca republikański, gen. Plastiras wezwał swych zwolenników, by unikali jakichkolwiek starć z wojskami W.Brytanii, tego wielkiego kraju, któremu Grecja zawdzięcza wyswobodzenie. Uczestników buntu generał nazwał przestępcami.-
Obsługa komunikac. w dalszym ciągu sparaliżowana, zaopatrzenie ludności w żywność i opał fatalny. Oddz. bryt. dostarczają opału. Część socjalistów, oraz stronnictwo demokratyczno-ludowe zerwali z "EAM" wskutek czego ich przywódcy zostali zaaresztowani przez "ELAS".-
Ocean Spokojny : Po nowym desancie, wykonanym w archipelagu Filipin na Wyspę Mindoro oddz. ameryk. posunęły się

o 16 km.wgłąb lądu.-

Francja : Szef sztabu generał Kopański udekorował gubernatora wojsk. Paryża, gen.Koeniga Krzyżem Virtuti Militari. Gen.Koenig jeszcze w czasie kampanii w Libii miał pod swoją komendą oddz.polskie, wchodzące w skład jego armii, a czasie zaś walk o wyzwolenie Francji podlegały mu liczne jednostki polskie, wchodzące w skład franc.armii kraj., której gen.Koenig był głównodowodzącym. Jednostki te odegrały wielką rolę w wyswobodzeniu Francji. Gen. Koenig ze swej strony udekorował gen. Kopańskiego Krzyżem Wojennym.-

Prasa bryt. w dalszym ciągu obszernie omawia traktat franc.-ros. Został on zawarty, podobnie, jak traktaty Rosji z Anglią i Czechosłowacją na 20 lat. Pisma podkreślają, że posiada on bardziej dwustronny charakter, niż traktat ros.-ang., t.zn., że bardziej się w nim uwydatnia charakter regjonalny, a słabiej związek z organizacją bezpieczeństwa powszechnego.-

Anglia : Amb.ang.w Madrycie, lord Tempelwood /przed otrzymaniem tytułu lordowskiego sir Samuel Hoare/, który piastował to stanowisko od maja 1940 r. podał się do dymisji. Min.Eden wyraził z tego powodu swoje ubolewanie, podkreślając swe wysokie uznanie dla sposobu, w jaki ambasador wypełniał swą misję.-

Z kom.polskiego . W uzupełnieniu kom. z dn.16 b.m. należy zaznaczyć, że prem.Churchill powtórzył w swym przemówieniu, iż Anglia nigdy nie gwarantowała jakiejkolwiek określonej granicy polskiej, ani pochwalała zajęcia Wilna.- W Ameryce rozprawy w Izbie Gmin wywołały żywe zainteresowanie. Rzecznik rządu ameryk. oświadczył, iż USA. od pierwszej chwili żywiły nadzieję, że między Polską a Rosją zostanie osiągnięte porozumienie i aby je ułatwić, zaofiarowały obu państwom swe dobre usługi. Propozycja ta pozostaje nadal aktualna i jeśliby strony zamierzały z niej skorzystać, to rząd ameryk. uczyni wszystko, by dopomóc w osiągnięciu porozumienia.-

" New York Daily News " donosi, iż sekretarz Stanu Stettinius odmówił wypowiedzenia się na temat oświadczenia prem.Churchilla do czasu, gdy dokładnie przestudiuje jego treść, zarazem jednak zaznaczył, że r

wem złoży zasadnicze oświadczenie na temat polityki zagr. Jeden z największych dzienników ameryk. na wybrzeżu Pacyfiku " San Francisco Chronicle" zaznacza, że skoro Niemcy mogą obecnie pomieścić 10-12.000.000 cudzoziemskich robotników, to będą mogły dać pomieszczenie swym rodakom, wysiedlonym z terenów, które zostaną przyłączone do Polski.
Prem. Arciszewski udzielił wywiadu przedstawicielowi " Sunday Times" w sprawie ostat. oświadczenia prem. Churchilla. Premier zaznaczył, iż w dalszym ciągu wierzy w możliwość załatwienia wszystkich zasadniczych problemów, jeśli będzie panowała odpowiednia atmosfera i zastosowane właściwe metody dla załatwienia sporów międzynarodowych. W sprawie polsko.-ros. należy rozróżnić cztery sprawy :
1/ gwarancję odbudowy wolnej, swobodnej i niepodległej Polski, 2/ problem graniczny, 3/ administrację cywilną na terenach wyswobodzonych, 4/ przyszłe stosunki polsko.-ros.- Co do pierwszego punktu wysoce cenią korzystne oświadczenia prem. Churchilla i innych członków rządu bryt. na posiedzeniu Izby Gmin. Na pierwszym miejscu należy postawić gwarancje sojuszników, dopiero następnym problemem będą poprawki graniczne. Nie będzie to łatwe, zanim jednak sprawa poprawek granicz. będzie załatwiona, musimy uzyskać zgodę podziemnego państwa, które reprezentuje naród polski. Przygotowuje się nowe propozycje, które po potwierdzeniu przez państwa podziemne zostaną przez nas przedłożone. Jeśli chodzi o tereny niem., to nie mamy zamiaru ekspansji terytorialnej. Chodzi nam o tereny etnicznie polskie, pozostające pod rządami niem. Pragniemy odzyskania Prus Wschodnich, Górnego Śląska i części Pomorza. Nie zamierzamy żądać ani Wrocławia ani Szczecina. Gdy otrzymamy pełną gwarancję niepodległości, gotowi jesteśmy uczynić wszystko, by zapewnić dobre i trwałe stosunki między Rosją a Polską. Na pytanie w sprawie Komitetu Lubelskiego premier oświadczył, że rz

polski jest jedynym legalnym przedstawicielstwem narodu polskiego. Niemcy próbowali utworzyć inny rząd, któryby im szedł na rękę, m.in. zwrócili się z odnośnymi propozycjami do księcia Radziwiłła, ale nie udało im się znaleźć polskiego Quislinga. Jeśli wszystkie problemy z Rosją zostaną uzgodnione, sprawa Komitetu Lubelskiego rozstrzygnie się ~~sama przez~~ sama przez się.-

M.p.18.XII.43r.

Londyn, dnia 17.XII.43r. Wickham Steed : przegląd tygodniowy.

Mam przeczucie, że zbliżamy się do jednego z tych przesileń, których charakter, jako właśnie przesilenia ujawnia się dopiero, gdy należy już do przeszłości. Przesilenie to może być zarazem polityczne i militarne. Nieulega wątpliwości, że zarysowujące się zasady nadchodzącego pokoju odegrają wielki wpływ na ukształtowanie się i przebieg przesilenia. Trudno mi nie przypomnieć przy tej sposobności sytuacji, która wykazuje wiele analogii z obecną i raz się już wydarzyła, mianowicie w czasie ub. wojny. Było to w listopadzie 1917 r. Spotkałem się wtedy z emisariuszem szwajcarskim, który został wysłany przez swych niem. mocodawców z misją zastraszenia Francji i skłonienia jej do zawarcia pokoju. Coprawda, wywiązał się ze swej misji w szczególniejszy sposób, gdy zaczęliśmy bowiem rozmawiać na temat sytuacji, oświadczył mi po kilku słowach półgłosem : jeżeli możecie jeszcze trochę pociągnąć zatrzymajcie się. Niemcy nie wytrzymają nawet 6-ciu miesięcy. W rzeczywistości Niemcy trzymali się jeszcze pełny rok. Wówczas również ujawniły się i inne charakterystyczne symptomy, przypominające obecną sytuację. Rozpoczęły się próby, zmierzające do zawarcia pokoju ze strony Austrii, podjęte, jak wiadomo, przez księcia Syxtusa Bourbon. Pozostawiam nauboczu kwestię, czy te próby były robione za wiedzą, czy bez wiedzy Niemiec. Gen. Smuts miał z tym wówczas cośniecoś doczynienia i zapewne dobrze je sobie przypomina. Dziś również tego rodzaju próby są podejmowane i wychodzą z wielu ośrodków. Pamiętamy, że po ówczesnych próbach rozpoczęła się wielka ofenzywa Ludendorffa, która początkowo doprowadziła nawet

do poważnych sukcesów niem. Niezależnie od dzisiejszych prób pokojowych Niemcy również próbują inicjatywy na terenie militarnym. Miesiąc mija, odkąd rozpoczęli swą kontrofenzywę pod Kijowem. Niemcy, jak wiadomo, zamierzali utrzymać Kijów, jako główną bazę frontu, przebiegającego wzdłuż dolnego biegu Dniepru, mającą odegrać decydującą rolę w następnej kontrofenzywie niem. Strata Kijowa napędziła strachu nie tylko niem. społeczeństwu, ale co równie ważne niem. satelitom. Stąd decyzja odzyskania Kijowa i ryzykancka gra o tę niemałą stawkę gra, w czasie której Niemcy rzucili do walki olbrzymie formacje pancer. i w ciągu 30-tu dni posunęli się o 50 mil ang., zmuszając Rosjan do oddania Żytomierza i Korostenia. Przypomina się przytym sytuacja w czasie lata, gdy Niemcy rozpoczęli ofenzywę na Kursk. Wówczas to Rosjanie określili sytuację, jako naprężoną, ale niebeznadziejną. Tych samych słów użyli w stosunku do obec. sytuacji pod Kijowem. Gdy losy ofenzywy się rozstrzygną będziemy mieli za sobą jeszcze jedno przesilenie. Nie będąc rzeczoznawcą wojsk. nie mam zamiaru wdawać się w analizę wojsk. racyj tej ofenzywy niem. Racje politycz. są jednak oczywiste i nader ważkie. Już po konferencji trzech ministrów spraw zagr. w Moskwie stało się dla Niemców jasne, że ich wysiłki w celu wrażenia klina między sojuszników są zgóry skazane na niepowodzenia. Pod tym względem konferencja w Teheranie nie przyniosła Niemcom nic nowego. Wchodzi jednak w rachubę moment, dla Niemców b. ważny. Hitler razporazu kładzie do głowy swym ziomkom, jakie to szczęście dla nich, że dzisiaj fronty walki są tak odległe od Vaterlandu. Coprawda ostrze tego argumentu jest mocno stępione dzięki nalotom sojusz. na Rzeszę, z chwilą jednak, gdy Niemcy zostaną zmuszeni do przełożenia swej linii obronnej jeszcze bliżej Rzeszy nicość tej niem. tezy propagandowej ujawni się w całej pełni.-

[illegible] sukcesów [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
wrzesnia, zamierzali [illegible]
przez Francję, [illegible]
[illegible]
[illegible] kontrol- [illegible]
[illegible] nie było mowy. [illegible]
[illegible] sojusznikom. [illegible] decyzje [illegible]
[illegible]
[illegible] w Wielkiej [illegible]
[illegible] w ciągu 36-tu dni [illegible]
[illegible] do [illegible]
[illegible]. Przyjmując [illegible] sytuacje [illegible]
gdy Niemcy [illegible]
[illegible] sytuacji, [illegible]
niebezpieczeństwo. [illegible]
do [illegible] z Hitlerem, gdy [illegible]
[illegible] Będziemy mieli [illegible] jedno
[illegible]
[illegible] w Anglii, [illegible]
[illegible] polityce [illegible]
[illegible] konferencji [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
konferencja [illegible] nie [illegible]
niczego. [illegible]
[illegible]. Hitler [illegible] do [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] w całej pełni.-

Tak więc na niem. decyzji podjęcia ofenzywy pod Kijowem zaważyły w pierwszym rzędzie momenty psychologiczne w odniesieniu do własnego narodu. Drugi moment, który niewątpliwie również przytym odegrał ważną rolę, to wzgląd na Europę połud.wsch. Już teraz wspaniałe wojska gen. Tito dały Niemcom nie jedną dobrą nauczkę. Zdają zaś sobie oni sprawę z tego, że załamanie się ich pozycji w Europie połud. wsch. może być równoznaczne z załamaniem się całego frontu niem. W tym świetle przestroga sekretarza Stanu USA.Hulla pod adresem Węgier, Rumunii i Bułgarii ma szczególną wymowę i zapewne nie pozostanie bez wpływu. Warto przy tej sposobności zwrócić uwagę na ważną rolę, jaką odgrywają audycje propagandowe radia bryt., przeznaczone dla Europy połud wsch. W wysiłku, jaki nie szczędzą Niemcy w celu zwalczania propagandy sojusz. są najlepszym dowodem, że nie trafia ona w próżnię. Niewątpliwie też ostat. deklaracja min. Edena na temat polityki zagr. dobrze jest znana ludom bałkańskim dzięki radiu bryt.-
Dowiedzieliśmy się ostatnio o zawarciu czesko-ros. traktatu sojusz. na okres 20-letni. Oznacza on niewątpliwie zdecydowany krok naprzód na drodze do utworzenia struktury Europy powojennej . Zaproszenie do przystąpienia do układu, skierowane do Polski, co wynika z samej jego treści, zmierza do przekształcenia układu z dwustronnego na trzechstronny.
Na posiedzeniu Izby Gmin, które odbyło się w środę, min. Eden udzielił spec. błogosławieństwa zarówno samemu traktatowi, jak i zaproszeniu pod adresem Polski. Zasadnicze sprawozdanie z sytuacji międzynarodowej mieści się jednak w głównym przemówieniu Edena, które zostało wygłoszone w wtorek. Omawiając rezultaty konferencji w Teheranie, minister podkreślił w pierwszym rzędzie wynikające z niej skrócenie wojny.-

Coż więcej jednak, że porozumienie w Teheranie stanowi fundament przyszłego porządku międzynarodowego Minister stwierdził otwarcie,że 6 miesięcy temu byłby w kłopocie, gdyby go zapytano, czy podstawy tego rodzaju międzynarodowego ładu są w całej rozciągłości zapewnione. Jest rzeczą jasną, że ten ład musi obejmować również i Daleki Wschód. Zniszczenie Niemiec, podczas, gdy z Japonią doszłoby tylko do kompromisu miałoby za jedyny rezultat, że niebawem stanęlibyśmy w obliczu trzeciej wojny światowej. Japonia stanowi równą groźbę dla bryt. społeczności narodów, jak i dla USA. Jak minister stwierdził,bylibyśmy niegodni naszych tradycyj,gdybyśmy nie potrafili zapewnić bezpieczeństwa Kanadzie, NOwej Zelandii i Australii. Sprawa bezpieczeństwa międzynarodowego łączy się ze wspomnianym przeżemnie poprzednio traktatem czesko-ros.
Jak minister stwierdził, traktat ten stanowi ważny środek wprowadzenie w życie zasad, zawartych w deklaracji Anglii, USA., Rosji i Chin, ogłoszonej w czasie konferencji ministrów spraw zagr. w Moskwie zasad stwierdzających suwerenną równość wszystkich miłujących pokój narodów. Traktat ros.-czechosłowacki, to nie jedynie dwustronne porozumienie, ale raczej ośrodek krystalizacyjny nowego świata, będącego jeszcze w stadium płynności. Podobnie jak traktat ros.-ang., jest on zawarty na okres 20-tu lat. Obie strony zobowiązują się do wzajemnej pomocy wobec agresji niem. i do niemieszania się w sprawy wewnętrzne partnera. Traktat zawiera klauzulę, zapraszającą do przystąpienia każde trzecie państwo, sąsiadujące z jedną ze stron, a będące objektem niem. agresji. Otóż tylko Polska jest krajem, posiadającym wspólną granicę z jednym z kontrahenetów, a raczej z obu kontrahentami, a zarazem krajem, który padł ofiarą niem. napaści, chyba, żeby uwzględnić jeszcze przypadek Austrii, przyłączonej do

Rzeszy jeszcze przed wybuchem obecnej wojny.
Od r.1941 istnieją główne zarysy porozumienia między Polską a Czechosłowacją. Był to jednak szkic, który nie mógł być uzupełniony dalszymi szczegółami, jak długo stosunki Polski z Rosją nie zostały unormowane. W kwietniu 1942 r.doszło do nieszczęsnego nieporozumienia między Polską a Rosją, którego rozdmuchaniu Niemcy poświęcili wszystkie swe wysiłki. Jak stosunki polsko-ros. przywrócić, to jeden z najbardziej delikatnych i trudnych problemów. Obecnie porozumienie ros.-czeskie wydaje się wskazywać drogę do rozwiązania. Żywimy silną ufność, że Polska wstąpi na tę drogę i osiągnie cel. Nie jest na nią wywierany w tym kierunku żaden nacisk ze strony jakiegokolwiek ośrodka sojuszniczego.
Podziw dla heroizmu Polski i współczucie dla jej cierpień są powszechne. Jak zaznaczyłem jednak, jakikolwiek krok z jej strony musi być całkowicie samorzutny i niema mowy o jakimkolwiek nacisku.-
Kończąc, powracam do mojej pierwszej impresji, a mianowicie, że rozwój wypadków zbliża się do punktu kulminacyjnego. Podkreślam, że jest to moja czysto osobista opinia, być może jednak, iż nie okaże się mylna.-

Londyn, dnia 19.XII.43r. niedziela. Kom. ang. poranny.
Serwis zamorski/ skrót/ i franc. europ.

Ocean Spokojny : Na Nowej Brytanii oddz. sojusz. posunęły się o jedną milę wzdłuż wybrzeża. Lotnictwo japon. zaatakowało przeważającymi siłami, mimo tego zestrzelono 9 samolotów, szkody nieznaczne.- Na wyspie Bougainville oddz. ameryk. piech. i mar. posunęły się wzdłuż zach. wybrzeża. Po stronie przeciwnej wyspy lekkie jednostki mar. ameryk. ostrzeliwały pozycje japon.- Na Nowej Gwinei dalsze postępy sojusz. na płn. wybrzeżu Półwyspu Huon.- Dzisiejszy "Obsever" zamieszcza poświęcony kampanii z Japonią artykuł pod tytułem " Połowa świata do zdobycia". Autor, wybit. znawca Dalekiego Wschodu, przypomina, że jeśli zbadać wojnę z Japonią na globusie, to okaże się, że wojna ta obejmuje połowę kuli ziemskiej. Jest więc właściwie mylnym mówienie o wojnie na Oceanie Spokojnym, czy też na Dalekim Wschodzie. Wystarczy sobie uprzytomnić, że naprzykład grupa wysp Truck, obecnie głównej bazy japon. w pobliżu rej. Pacyfiku połud. zach. są oddalone o 2000 mil od Australii i Hawai, a 3000 mil od Tokia. Na Pycfiku pozycje japon. mogą być zdobywane tylko przy użyciu wielkich ilości lotniskowców i długo czasu musi potrwać, zanim zostanie opanowany łańcuch wysp, stanowiących zewnętrzny obwód obronny Japonii. Nawet w razie zdobycia Rabaul droga do Tokia będzie jeszcze bardzo długa.-

Japonia : Radiostacja w Tokio nadała znamienną przestrogę, iż jest faktem pożałowania godnym, że tylu Japończyków pozostaje pod wrażeniem propagandy npl. i wykazuje brak zaufania w przyszłość.-

Front śródz.: Na odcinku VIII-ej armii oddz. nowozelandzkie wkroczyły na przedmieścia Orsogna i walki toczą się obecnie na płn. i wsch. od miasta. Na dług. prawie 20-tu km. droga z tego miasta do Ortona na wybrzeżu jest opanowana.-

Na odcinku V-ej armii opanowana miejscowość
San Petro na drodze do Rzymu. Koresp. donoszą,
że na niektórych odcinkach odwrót niem. nie odby-
wa się w takim porządku, jak dotychczas. Nie na-
leży jednak wyprowadzać z tego przedwczesnych
wniosków.- Na odcinku Venavre Amerykanie opanowa-
li miejscowość Lagona.-
Jugosławia : Wczorajszy kom. kwatery gł. gen.
Tito donosi o postępującym oczyszczaniu terenu
w Sandżaku-Nowy-Bazar. We wsch. części Bośni
ciężkie straty niem., w okolicach Tuzla / 140 km.
na połud. zach. od Belgradu/.-
W Chorwacji postępy powstańcze.- W Londynie za-
komunikowano, że na czele misji ang. w Jugosławii
stoi 32-letni brygadier Mac Leane. Sześć lat temu
był on jeszcze sekretarzem amb.ang. w Rosji i
ówczesne swoje urlopy zużywał na wyprawy do naj-
bardziej odległych okręgów Turkiestanu i Syberii.
xxxxxxxxxxxx Bezpośrednio przed wojną został
posłem konserwatywnym w Izbie Gmin, z wybuchem
zaś wojny doszedł do wniosku, skakanie ze spado-
chronem jest ciekawsze, niż zasiadanie na fotelu
poselskim i wstąpił do oddz. spadochronowych.
W Jugosławii odznaczył się niezwykłą śmiałością
i zdobył sobie wielką popularność, a w Anglii
przydomek " jugosłowiański".-
Rosja : W łuku Dniepru Rosjanie opanowali szereg
umoc. pozycyj, zbliżając się do Kirowogradu i
odpierając niem. kontrataki. Niemcy ściągają tu
znaczne posiłki.- Trzej oficerowie niemieccy i
ich wspólnik ros., przeciw którym toczy się w
Charkowie proces, zostali skazani na śmierć przez
powieszenie. Jest to pierwszy w tej wojnie pro-
ces przeciw niem. zbrodniarzom wojennym.-
Radio Moskwa zaprzeczyło pogłoskom, jakoby Buł-
garia wystąpiła z propozycjami pokojowymi.-

Za oceną V-ki armii opanowana miejscowość San Pietro na drodze do Rzymu. Korespondenci donoszą, że na niektórych odcinkach odwrót niem. nie odbywa się w takim porządku, jak dotychczas. Nie należy jednak wyprowadzać z tego przedwczesnych wniosków.- Na odcinku VIII armii Amerykanie opanowali miejscowość [illegible].-

Jugosławia : Komunikat Kom. Naczelnej gł. gen. Tito donosi o postępującym oczyszczaniu terenu w Sandżaku-Nowy-Pazar. Na wsch. części Bośni ciężkie straty niem. w okolicach Tuzla / 140 km. na połud. zach. od Belgradu/.-
W Chorwacji postępy powstańców.- W Londynie zakomunikowano, że na czele misji ang. w Jugosławii stoi 32-letni brygadier Mac Lean. Sześć lat temu był on jeszcze sekretarzem amb.ang. w Moskwie. Podczas swoje urlopy zużywał na wyprawy do najbardziej odległych okręgów Turkiestanu i Syberii. Bezpośrednio przed wojną został posłem konserwatywnym w Izbie Gmin. Z wybuchem zaś wojny doszedł do wniosku, skakanie ze spadochronem jest ciekawsze, niż zasiadanie na fotelu poselskim i wstąpił do oddz. spadochronowych. W Jugosławii odznaczył się niezwykłą śmiałością i zdobył sobie wielką popularność, a w Anglii przydomek " jugosłowiański".-

Rosja : W łuku Dniepru oddziały opanowały szereg umocn. pozycji, zbliżając się do Kirowogradu i odpierając niem. kontrataki. Niemcy odnieśli tu znaczne posiłki.- Trzej oficerowie niemieccy i ich wspólnik ros., przeciw którym toczy się w Charkowie proces, zostali skazani na śmierć przez powieszenie. Jest to pierwszy w tej wojnie proces przeciw niem. zbrodniarzom wojennym.-
Radio Moskwa zaprzeczyło pogłoskom, jakoby Bułgaria wystąpiła z propozycjami pokojowymi.-

Dzisiejszy "Times" ogłasza artykuł na temat układu czesko-ros. Polityka Czechosłowacji jest wyrazem syntezy jej aspiracyj zachodnich z jednej, a więzów słowiańskich z drugiej strony. Kontynuuje ona pod tym względem politykę Masaryka, który kładł nacisk na równoczesne kultywowanie obu tych kierunków. Traktat z Rosją jest potwierdzeniem tych tendencyj.-

USA.: Mar. ang. przekazano dwa kontrtorpedowce.- Na lipiec 1944 r. przewidziane jest powiększenie armii na 11.300.000 ludzi. Obecnie liczy ona 7.380.000.- Prez.Roosevelt wygłosi w dzień Bożego Narodzenia orędzie radiowe. Przewidziane jest zorganizowanie czterech dalszych audycyj radiowych na całe USA., w ramach których mają m.in. przemawiać sekretarz Stanu Hull i amb. USA. w Londynie Winnant.-

Przywódca górników węglowych John Levis podpisał z właścicielami kopalń węgla brunatnego " bitumicznego/, z którego wydobywa się syntetyczną benzynę - układ, przewidujący na okres dwóch lat wyłączenie strajków. Przeszło dwie trzecie właścicieli przystąpiło do tego układu.-

Indje : Rząd ogłosił, że klęska głodowa w Bengalu została zlikwidowana i wyżywienie ludności jest zapewnione do najbliższego zbioru ryżu,który będzie rekordowy w historii Indyj.-

Węgry : Były prezydent Banku Emisyjnego i wybit. spec. gosp.Baranyi wystąpił z ostrą krytyką polityki rządu wobec Niemiec. Są one dłużne Węgrom za dostawy miljard sześć miljonów pengő, którego spłata jest więcej niż problematyczna. Tego rodzaju polityka jest równoznaczna z wydawaniem majątku narod. Węgier na rabunek.-

Rosja : Experci ros. oceniają straty niem. w pierwszej połowie grudnia na przeszło 800 czołgów

Dzisiejszy "Times" ogłasza artykuł na temat układu sowiecko-czes. Polityka Czechosłowacji jest wyrazem syntezy jej aspiracji zachodnich z jednej, a związków słowiańskich z drugiej strony. Kontynuuje ona pod tym względem politykę Masaryka, który kładł nacisk na równoczesne kultywowanie obu tych kierunków. Traktat z Rosją jest potwierdzeniem tej tendencji.-

USA : Mar. sek. przekazano [illegible] za lipiec 1944 r. przewidziane jest zwiększenie armii na 11.300.000 ludzi. Obecnie liczy ona 7.380.000.- Prez. Roosevelt wygłosi w dzień Bożego Narodzenia przemówienie radiowe. Przewidziane jest zorganizowanie czterech dalszych [illegible] rządowych na wzór USA., w ramach których mają m.in. pracować sekretarz stanu Hull i amb. [illegible].-

Przywódca górników węglowych John Lewis podpisał z właścicielami kopalń węgla brunatnego "bitumicznego", z którego wydobywa się syntetyczną benzynę - układ, przewidujący na okres dwóch lat wyłączenie strajków. Przeszło dwie trzecie właścicieli przystąpiło do tego układu.-

Indie : Rząd ogłosił, że klęska głodowa w Bengalii została zlikwidowana i zaopatrzenie ludności jest zapewnione do najbliższego zbioru ryżu, który będzie rekordowy w historii Indyj.-

Węgry : Były prezydent Banku Emisyjnego i były spec. posł. Baranyai wystąpił z ostrą krytyką polityki rządu wobec Niemiec. Są one dłużne Węgrom za dostawy miliard sześćset milionów pengő, którego spłata jest więcej niż problematyczna. Tego rodzaju polityka jest równoznaczna z wydawaniem majątku narodu [illegible] na rabunek.-

Rosja : [illegible] ros. podkreśla straty niem. w pierwszej połowie grudnia na przeszło 800 czołgów

Front zach.: Wczoraj w ciągu dnia myśliwce sojusz. zatopiły przy wybrzeżach Bretanii wielki niem. statek zaopatrz.- Koresp. szwedcy donoszą z Berlina, że wskutek ostat. nalotu miasto znowu jest pozbawione gazu, elektr.i wody. Pożary były olbrzymie.- W ciągu ostat.6-ciu nalotów zrzucono ogółem na Berlin 10.000 ton bomb.-

Anglia : Wczorajszy biuletyn lekarski o stanie zdrowia prem.Churchilla donosi, że tętno jeszcze nieregularne, temperatura jednak opada i ognisko zapalne w płucach ustępuje. Premier polecił sobie już przedłożyć szereg urzęd. raportów do przestudiowania.- Koresp.ameryk. z Londynu donosi, że przysłowiowa zimna krew Anglików i umiejętność nieokazywania żadnych wzruszeń ustąpiła na wiadomość o chorobie premiera i na wszystkich twarzach widoczne było wyraźne zatroskanie. W Ameryce nawet pisma izolacjonistyczne i często nieprzychylne dla Anglii, na ich czele " New York Daily News" i " New York Daily Post" zamieszczają na pierwszej stronie wielkie napisy z serdecznymi życzeniami dla premiera.- Przywódca partii pracy oświadczył, że partia bynajmniej nie pragnie w stosunku do Niemiec pokoju zemsty i odwetu, jednakowoż muszą być przedsięwzięte wszelkie środki, by zapobiec powtórzeniu się obecnej katastrofy. Nie jest bynajmniej zemstą, jeśli naród, który na całym kontynencie wprowadził reżim niewymownych cierpień i ucisku zostanie pozbawiony środków agresji militarnej i czasowo okupowany przez armie sojuszników. Niemcy muszą być oczywiście w końcu państwem zupełnie wolnym, ale ten rezultat musi być poprzedzony zasadniczymi zmianami w strukturze społecz. Rzeszy i naród niem. sam musi dostarczyć dowodów, iż te zmiany są zasadnicze.-

Szwecja : Rząd szwedzki wręczył niem. posłowi w Sztokholmie drugę notę w sprawie postępowania Niemców wobec uniwersytetu w Oslo. Odpowiadając na odpowiedź Ribbentroppa, odrzucającą pierwszy protest szwedzki rząd ponownie stwierdza, że postępowanie Niemiec nie może pozostać bez poważnych następstw dla stosunków między obu rządami, które już obecnie z tego powodu ucierpiały.- Uniwersytet w Goteborgu zerwał z uniwersytetami niem. wszelkie stosunki, w szczególności zaprzestał wymiany uczonych.-

Londyn, dnia 20.XII.43r.poniedziałek, Kom.ang. poranny. Serwis zamorski i franc. europ.

Ocean Spokojny : Oddz. ameryk. na Nowej Brytanii oczyściły z Japończyków cały półwysep Arrawe i rozszerzyły swe pozycje na odległ. 4-ch mil ang. od punktu wylądowania, tworząc tam ufortyfikowaną bazę aljancką. Nocne naloty japon. wyrządzają niewiele szkód, a dzienne są wykonywane tylko dorywczo przez niewielkie formacje. Na Przylądek Gloucester zrzucono 190 ton bomb przez samoloty sojusz., na wsch. wybrzeżu wyspy 130 ton. Korespondenci donoszą, że nad wyspą operują już myśliwce sojuszników, startujące z nowozałożonego lotniska na Bougainville.-
Naloty na holend. część Nowej Gwinei, wielkie pożary.
Rosja : Kom.ros. donosi o rozpoczęciu 5 dni temu wielkie nowej ofenzywy sowiec. na Białej Rusi na połud. od Newela. W tym czasie Rosjanie posunęli się wzdłuż frontu 50 mil ang. dług. i w niektórych punktach do 20-tu mil ang. wgłąb, oswobodzili około 500 miejscowości, m.in. większą miejscowość, położoną na 25 mil ang. na połud. od Newela / nazwa niezrozumiała/, wzięli 2000 jeńców, zabili 20.000 żołnierzy, zniszczyli i zdobyli wielkie ilości mater. woj., m.in. 200 dział, rozbili 3 dywizje piech. i 1 czołgów. Nowa ofenzywa zagraża Połockowi, stanowiącemu wrota do krajów bałtyckich.-

Stwardniała nawierzchnia ułatwia używanie ciężkiego sprzętu. Newel został odzyskany przez Rosjan dwa miesiące temu. Niemcy zaczęli donosić o ofenzywie ros. z początkiem tego tygodnia.-
Kom. wspomina tylko o działalności patroli i artylerii na innych odcinkach, jednakowoż koresp. donoszą, że w dalszym ciągu rozgrywają się gwałtowne walki dokoła Kirowagradu, gdzie Niemcy skupiają potężne posiłki w celu podjęcia kontrofenzywy.-
Radio Moskwa doniosło, że wczoraj o godz.11-tej na rynku głównym w Charkowie powieszono wszystkich czterech skazanych w procesie w obecności 40.000 mieszkańców. Koresp. radia bryt. zaznacza, że odrzucenie przez trybunał tłumaczenia się oskarżonych otrzymanymi rozkazami stanowi ważny precedens. Ewentualność represji w stosunku do ros. jeńców woj. i ludności na terenach okup. nie wstrzyma Rosjan od wymierzania sprawiedliwości niem. zbrodniarzom, gdyż i bez tego Niemcy dopuszczają się wszelkich zbrodni, na jakie ich tylko stać.-
Front zach.: Ub.nocy dwa alarmy lotn. w Londynie, zrzucono pewną ilość bomb, były ofiary w ludziach.
Front śródz.: Niemcy donoszą, że samoloty z Bliskiego Wschodu wykonały wczoraj nalot na połud. Niemcy, w czasie którego stoczono szereg zaciętych walk nad szczytami Alp. Ze źródeł sojusz. brak jeszcze wiadomości.- Lotnictwo sojusz. atakowało linje komunikac. npl. na Rivierze franc.-
Na odcinku V-tej armii oddz. ameryk. przełamały się w dwóch punktach przez linje npl. Koresp. donoszą jednak, że pozycje niem. są tu b. silne i trzeba się liczyć z długimi walkami. Zdobycie poprzednio wzdłuż Monte Maggiore i Monte Camino nie jest bynajmniej równoznaczne z otwarciem drogi do Rzymu.-
Na odcinku VIII-ej armii atak na Orsognia był poprzedzony gwałtownym ogniem najnowszych dział ang. 25-funtowych, w czasie którego oddano przeszło

100.000 strzałów w ciągu 4-ch godzin.-
Jugosławia : Kom.kwatery gł. donosi o walkach na przedmieściach miasta Banialuka, oraz o przecięciu szeregu punktach linii kolej. Zagrzeb-Sarajewo.-
Koresp.radia bryt. w Kairze donosi, że ustalono nazwy pięciu dywizyj niem., które biorą udział w ofenzywie w Bośni. Uzyskały one wprawdzie lokalne sukcesy, ale koła wojsk. w Kairze są zdania, że Niemcom nie uda się uzyskać żadnego rozstrzygnięcia jak długo wojska powstańcze będą unikały starcia z oddz. pancer. na otwartym polu i trzymały się taktyki partyzanckiej. Prawie wszystkie wyspy dalmatyńskie są opanowane przez powstańców, wskutek czego Niemcy są zmuszeni do atakowania tych wysp, by zapewnić sobie dostawy morzem. Lotnictwo sojusz. oddaje w związku z tym wielkie usługi powstańcom, atakując żeglugę niem.-
Grecja : Rząd grecki donosi, że we wsch. Macedonii i Tracji Bułgarzy masowo mordują ludność grecką i wysiedlają, sami zajmując opróżnione budynki.
W związku z tym należy przypomnieć, że radio bryt. szereg razy uprzedzało rząd bułgarski, że musi wycofać swe oddziały z okup. terytoriów, jeśli chce uniknąć odpowiedzialności.-
Anglia : Wczorajszy biuletyn lekarski o stanie prem Churchilla donosi, że temperatura normalna, likwidowanie ogniska zapalnego postępuje pomyślnie.
We wszystkich kościołach ang. odprawiono wczoraj nabożeństwa na intencję premiera, a specjalne nabożeństwo odbyło się również w kościele polskim.
USA : Górnicy w kopalniach węgla brunatnego osiągnęli wczoraj rekord niespotykany od 26-ciu lat, wydobywając w ciągu jednego tygodnia 13.000.000 ton
Sprawy polskie : Do Londynu przybył przedstawiciel polskiego ruchu podziemnego Bielak. Oświadczył on, że kraj czeka tylko na sposobność wystąpienia przeciw Niemcom, jednakowoż brak jest broni.-

Londyn, dnia 21.XII.43r., wtorek, ~~kamxangxpaxaxy~~
Kom.franc. połud., serwis europ.

Front zach.: Ub.nocy nalot RAF. na Niemcy. Szczegółów jeszcze brak.- Wczoraj w ciągu dnia ciężkie bombowce ameryk. pod osłoną myśliwców wykonały gwałtowny nalot na Bremę. Widzialność doskonała, rezultaty bardzo zadawalające. Zestrzelono 40 myśliwców npl., straty własne 25 ciężkich bombowców i 5 myśliwców.-
Wczoraj w ciągu dnia również naloty RAF. na Francję i Belgię.-
Front śródz.: W niedzielę w ciągu dnia bombowce ameryk. z Bliskiego Wschodu zaatakowały pod eskortą myśliwców Insbruck i Augsburg. Poraz pierwszy eskort myśliwców dotarła do punktu, położonego tak daleko wgłębi Rzeszy, jak Augsburg. Miasto to jest siedzibą zakład.motor. Diessel`a, a ponadto wielkich zakład. lotn., oraz wyłomożniczych. Insbruck jest ważnym węzłem kolej., przez który są przesyłane dostawy dla armii niem. we Włoszech. Nad Insbruckiem bardzo silny opór myśliwców. Pośród 100-tu myśliwców npl. 35 zestrzelono napewno, dalszych 22 przypuszczalnie. Nie powróciło 11 samolotów.- Wczoraj w ciągu dnia samoloty sojusz. atakowały połączenia npl. we Włoszech, oraz objekty w Jugosławii. 5 samolotów nie powróciło. Straty npl. 6 samolotów.-
Na odcinku VIII-ej armii dalsze postępy lokalne.-
Na odcinku V-ej armii walki toczą się w odległ. 10-u km. od Casino.- Wczoraj w Kairze wydano urzęd.kom. donoszący, że w Kairze odbyła się konferencja ameryk. ang. i jugosłowiańskich przywódców wojsk. w sprawie pomocy, której sojusznicy mają dostarczyć powstańcom jugosłowiańskim. Osiągnięto pełne porozumienie w sprawie celów oraz środków. Oddz. gen.Michajłowicza popieranego przez króla Piotra jugosłowiańskiego nie były na konferencji reprezentowane.-

Rosja : Na połud.i połud. zach. od Newela dalsze postępy ros., odzyskano 70 miejscowości. Intensywny udział ros. oddz. partyzanckich. Rosjanie są oddaleni o 35 km. od Witebska w kier. płn., a ponadto zbliżają się do tego miasta od płn. zach. i płn. wschodu. Zagrożony jest również Połock. Bezskuteczne kontratataki niem. w ciągu których Niemcy stracili 1500 zabitych.-
Pod Korosteniem Niemcy podjęli kontrataki na 50 km. na zach. od Milina. Zostali odrzuceni na punkty wyjściowe, przyczym stracili 500 zabitych i 25 czołgów.- Pod Kirowogradem energiczne kontrataki niem. na połud. zach. od miasta. Niemcy stracili 1200 zabitych i 29 czołgów z pośród 100-tu, które rzucili do natarcia.-
Niemcy donoszą o ewakuacji Chersonia. W ten sposób pozostała im na zach. brzegu Dniepru, tylko jedna baza, mianowicie Nikopol.-
Stalin ukończył 64 rok życia. W związku z tym dzienniki ang.podnoszą jego wielkie kwalifikacje, jako wodza.- Rząd ros. ogłosił, że z dniem 25 marca 1944 r. Międzynarodówka przestanie urzędowym hymnem sowiec. i zostanie zastąpiona przez hymn narodowy.
Rumunia : Rząd upoważnił do rekwizycji wszystkich zasobów w okręgu między Dniestrem a Bohem, co stanowi widoczny wstęp do ewakuacji tych terenów.-
Hiszpania : Gen. Franco oznajmił, że milicja t.zw. "Falangi" została rozwiązana.-
Anglia : Wydany wczoraj biuletyn o stanie zdrowia prem.Churchilla donosi, że temperatura jest normalna i rekonwalescencja postępuje zadawalająco.-
Francja : Załoga franc. korwety, która w ciągu 10-ciu godz. zatopiła dwie npl. łodzie podwod.została udekorowana wysokimi odznaczeniami wojsjowymi.-
Były długoletni podsekretarz Stanu w ang. MSZagr. i długoletni główny doradca dyplomatycz. rządu Lord Vansittat ogłosił artykuł w dzienniku "Sunday Dispatch" pod tytułem " Przyszłość Francji".

Rosja : Na połud. i połud. zach. od Kowla [illegible]
[illegible] walk, odzyskano 70 miejscowości. Intensywną
działal. ros. oddz. partyzanckich. [illegible] w okol-
icy o 35 km. od [illegible] w [illegible], a [illegible]
zbliżają się do jego miasta od płn. wsch. i płn.
zachodu. Zagrożony jest również [illegible]. [illegible]
[illegible] w [illegible] Niemcy utracili
1500 zabitych.-
Pod Korosteniem Niemcy podjęli kontrataki na 30 km
na zach. od Wilna. Zostali odparci na punkty
wyjściowe, przy czym stracili 500 zabitych i 25 czoł-
gów.- Pod Kirowogradem energiczne kontrataki niem.
na połud. wsch. od miasta. Niemcy stracili 1200 za-
bitych i 29 czołgów z pośród 100-tu, które rzucili
do natarcia.-
Niemcy donoszą o ewakuacji Czerniowiec. W tem sposób
[illegible] na zach. brzegu Dniepru, tylko jedna
baza, [illegible] Nikopol.-
[illegible]
[illegible] ang. [illegible] jego [illegible], jest
[illegible] ros. [illegible], że z dniem 25 marca
1944 r. [illegible] przedstawicielstwa [illegible]
[illegible] prasa [illegible].
Szwecja : [illegible] do [illegible]
[illegible] w [illegible], co [illegible]
[illegible] do ewakuacji tych terenów.-
[illegible] : Gen. Franco [illegible], [illegible]
[illegible] rozwiązane.-
Anglia : [illegible] Ministra [illegible]
[illegible], że [illegible]
i [illegible].-
Francja : [illegible] Franc. [illegible], w [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible].-
[illegible] w ang. [illegible]
i [illegible] dyplomatycznej [illegible].
Lord Vansittart [illegible] "[illegible]
[illegible]" [illegible] "[illegible] Francji".

W artykule tym autor składa hołd świetnemu oporowi Francji w obecnej walce podziemnej i stwierdza, że tylko kilkadziesiąt km. przestrzeni morskiej ocaliło Anglię przed losem Francji. Francja zabezpieczona, zadowolona i mocna, czyli innymi słowy, Francja jako wielkie mocarstwo jest ze stanowiska Anglii niezbędna i winna tę pozycję odzyskać jaknajprędzej.-

USA.: Prez.Roosevelt odbył konferencję z przedstawicielami pięciu syndykatów kolejowców w celu zażegnania grożącego konfliktu w przemyśle kolejowym.-

Ocean Spokojny : Odz. ameryk.poszerzyły swą bazę na połud. zach. wybrzeżu Nowej Brytanii pod Arrawe w obu kierunkach, t.zn. wschod. i zachod. Baza japon. na Przylądku Gloucester była objektem najgwałtowniejszego nalotu, dotychczas wykonanego przez sojuszników w rej.Pacyfiku połud. zach. W czasie nalotu zrzucono 400 ton bomb.-

Londyn, dnia 16.XII.43r. A.J.Mac Whinnie, koresp. morski socjalistycz. "Daily Herald" : wojna na morzu.

Dla przyszłego historyka obec. wojny jednym z najciekawszych tematów będą niespełnione proroctwa. Jak dotąd Niemcy trzymają w tej dziedzinie prim. Na pierwszym miejscu stoi Georing z uroczystą obietnicą, że Berlin nigdy nie będzie bombardowany. Na drugim miejscu Hitler, zapowiadający, że nigdy stopa ameryk. żołnierza na stanie w Anglii. Do tej godnej kompanii przyłączył się na trzeciego adm. Doenitz, gdy w ub. r. oświadczył, że samolot nie więcej potrafi zaszkodzić łodzi podwod., niż wrona kretowi. Traf chciał, że niebawem po tej przechwałce przebywałem w pewnej gospodzie rybackiej na wybrzeżu ang., w której było również wielu rolników. Jeden z chłopów zauważył wtedy spokojnie, że jednak bardzo często się trafia, że właśnie wrony atakują krety i to z dobrym powodzeniem. Porównanie Doenitz`a okazało się w świetle ostat. wypadków b. niefortunne. Nasze wrony atakują niem. krety i to z dobrym powodzeniem. Zarówno bomby głębinowe, jak i oświetlające reflektory okazały się nader skuteczną bronią w walce z łodziami podwod. Nie zamierzam przytym bynajmniej Doenitz`a lekceważyć. Był on zawsze zaciętym wrogiem Anglii, jego nienawiść przerodziła jednak w fanatyzm od r.1918. Doenitz był wówczas komendantem łodzi podwod."U68", operującej na Morzu Śródz. Atakując jedną z naszych szalup, noszącej nazwę " Snapdragon", z jakichś jemu tylko znanych powodów wypłynął na powierzchnię i to przesądziło jego los. Wraz z całą załogą został przez szalupę wzięty do niewoli. Od tej chwili datuje się jego wściekła nienawiść do Anglii. Dostawszy się do obozu jeńców, zaczął symulować chorobę umysłową i to tak zręcznie, że

został zaliczony do pierwszego kontygentu jeńców woj., repatryjowanych do Niemiec. Powróciwszy do Reichu Doenitz żył tylko jedną myślą : powalanie W.Brytanii łodziami podwodnymi. Pamiętał on dobrze o tym, że w ub. wojnie brakowało tylko 6-ciu tygodni do tego, by kampania łodzi podwod. doprowadziła W.Brytanię do śmierci głodowej. Tym razem szanse przedstawiały się jeszcze pomyślniej. Rozpoczęliśmy wojnę z 22.000.000 ton mar. handl., a nasza flota woj. była słabsza, niż z wybuchem poprzed. wojny światowej. Nowe metody kampanii łodzi podwod., mianowicie operowanie całymi trzodami miały zapewnić jeszcze większą skuteczność. Od początku wojny światowej głównodowodzącym floty niem. był adm. Raeder. Był to przedstawiciel starej szkoły, który wierzył w znaczenie tradycyjnych potęgi morskiej i wierzył również w skuteczność floty nawodnej. Doenitz ze swej strony nie wierzył nietylko w potęgę morską W.Brytanii, ale wogóle żadną. Reprezentował on też że łodzie podwod. i miny położą raz na zawsze kres starodawnej koncepcji potęgi morskiej.
Te błyskotliwe pomysły trafiły na korzystną reakcję ze strony intuicji strategicz. Hitlera, który puścił Raedera w odstawkę i naczelnym dowódcą floty zamianował Doenitzà. Początek kampanii zapowiadał się dla Doenitz`a dobrze. Nasze straty ustawicznie wzrastały. Równocześnie jednak wzmogła się wytwórczość naszych stoczni i zakład. letn. Zaczęliśmy wyrabiać coraz więcej nietylko statków handl., ale także jednostek eskortujących, lotniskowców, długodystansowych samolotów ochrony wybrzeża i różnych typów broni przeciw łodziom podwodnym. Podczas, gdy w czasie wojny światowej nasza flota liczyła 134 jednostki, przeznaczone do walki z łodziami podwodnymi, to obecnie odnośna cyfra dwa i pół razy, gdyż posiadamy ich 352.

zostal zaliczony do przewozowego kontyngentu jednost woj., repatriowanych do Niemiec. Powróciwszy do Raedera Doenitz był tylko jeden cel: pozwol- nia W.Brytanii łodziami podwodnymi. Pamiętał on dobrze o tym, że w ub. wojnie brakowało tylko 6-ciu tygodni do tego, by kampania łodzi podwod. doprowadziła W.Brytanię do śmierci głodowej. Tym razem sprawy przedstawiały się jeszcze pomyślniej. Rozpoczęliśmy wojnę z 22.000.000 ton rej. handl., a nasza flota woj. była słabsza, niż z wybuchem poprzed. wojny światowej. Nowe metody zwalczania łodzi podwod., ulepszenie operowania ze- społami łodzi miały zapewnić jeszcze większą skuteczność. Od początku wojny światowej głównodowodzącym floty niem. był adm. Raeder. Był to przedstawiciel starej szkoły, który wierzył w znaczenie tradycyjnych potęgi morskiej i wierzył również w skuteczność floty nawodnej. Doenitz ze swej strony nie wierzył nietylko w potęgę morską W.Brytanii, ale wogóle żadną. Reprezentował on też że łodzie podwodne i miny położą raz na zawsze kres staroświeckiej koncepcji potęgi morskiej. Te błyskotliwe pomysły trafiły na korzystną reakcje ze strony intuicji strategicz. Hitlera, który pchnął Raedera w odstawkę i naczelnym dowódcą floty zamianował Doenitza. Początek kampanii zapowiadał się dla Doenitz'a dobrze. Nasze straty ostro wzrastały. Równocześnie jednak wzrosła wytrzymałość naszych stoczni i zakładów lotn. Zdołaliśmy wytrącić coraz więcej nietylko statków handl., ale także jednostek eskortujących, lotniskowców, dalekodystansowych samolotów ochrony wybrzeża i różnych typów broni przeciw łodziom podwodnym. Podczas, gdy w czasie wojny światowej nasza flota liczyła 134 jednostki, przeznaczone do walki z łodziami podwodnymi, to obecnie odnośna cyfra [illegible] i pół razy, gdyż posiadamy ich 532.

W czasie całej ub. wojny Niemcy stracili 178 łodzi podwod. Wg. mojej osobistej oceny w samym tylko roku bież., t.zn. w ciągu dotychczasowych 11,5 miesięcy Niemcy stracili około 200 łodzi podwod., t.zn. więcej, niż w ciągu całej ub. wojny światowej. Wielką rolę odegrały w tym nasze samoloty - owe wrony, z których Doenitz tak sobie pokpiwał. Co więcej jednak, ta strata jest równoznaczna z utratą 10.000 ludzi załogi - ludzi, których wyszkolenie było połączone z niezwykłym nakładem środków i czasu.
Wg. również mojej osobistej opinii ta cyfra 200 łodzi podwod. stanowi połowę całej podwod.flotylli niem.. Tak więc od 1 stycznia 1943 r. co druga łódź podwod., wypływająca na wyprawę, nie powróciła już do portu macierzystego. Swiadomość tych, strat, których niesposób ukryć napewno nie przyczyniła do poprawy nastrojów wśród marynarzy niem.- Mimo wszystko, nawet w najlepszych miesiącach musimy być jeszcze przygotowani na dalsze straty. Niem. łodzie podwod. będą zwracały szczególną uwagę na pływające luzem statki. Mamy wszelkie powody do przypuszczania,że Doenitz będzie czynił wszystko co w jego mocy, by swój prestiż uratować i wykazywać słuszność swej metody.-

Londyn,dnia 22.XII.43r.środa: Kom.franc. Serwis europ. i ang. zamorski.

Front zach. : W nocy z poniedziałku na wtorek Frankfurt doznał najcięższego ze wszystkich nalotów. W ciągu półgodz. czasu zrzucono ponad 2000 ton bomb. Równocześnie druga, mniejsza formacja RAF. wykonała atak na Manheim i Ludwigshaven. Ten podwójny atak zdezorientował obronę niem., która musiała rozproszyć eskadry myśliwców noc. na licznych punktach. Wykonano również naloty na Belgię, a inne samoloty zakładały miny na wodach npl. Ze wszystkich tych wypraw nie powróciły 42 bombowce.-
W czasie nalotu dzien. na Bremę samoloty ameryk. zrzuciły 1200 ton bomb. W ten sposób w ciągu jednej doby zrzucono na Niemcy ponad 3000 ton bomb.-
Ub. nocy trzeci nalot niem. na Londyn. Były ofiary w ludziach i straty.-
Berliński koresp. dziennika szwedzkiego "Svenska Dagbladet" donosi, że jednym z nieoczekiwanych następstw nalotów na Niemcy jest niebezpieczeństwo inflacji. Władze niem. muszą bowiem wypłac odszkodowania ludności niem., pozbawionej dachu nad głową wskutek nalotów, czego następstwem jest znaczne powiększenie ciążącej na rynku dodatk. siły kupna, której z drugiej strony brak zrównoważenia odpowiednią ilością towaru. Wzrost cen już teraz przybiera niepokojące rozmiary.-
Wczoraj w ciągu dnia setki ciężkich bombowców, oraz bombowców śred. ang. i ameryk. atakowały pn. Francję. Bardzo silna eskadra myśliwska. Wszystkie bombowce powróciły, siedem myśliwców nie powróciło. Straty npl. 8 myśliwców.-
Ocean Spokojny : Szef sztabu generał. USA. Marshall przybył do kwatery gen. Mac Arthura w celu odbycia konferencji. Poprzednio odwiedził Nową Gwineę, wyspy w archipelagu Salomona, Nową Zelandię i wyspy Hawaja, gdzie odbył konferencję z adm. Nimitzem.-

Na Nowej Brytanii w walkach lądowych zastój.
Na Przylądek Gloucester lotnictwo sojusz. rzuciło 200 ton bomb.- Na Nowej Gwinei postępy sojusz. zarówno wzdłuż wybrzeża na Półwyspie Huon, jak wgłębi lądu wzdłuż doliny rzeki Ramu. Wczasie próby nalotu zestrzelono 14 samolot. japon.-
Chiny : Dzisiejszy kom. z Czungkingu donosi o odzyskaniu miasta Li-Sien na płn.wsch. od jeziora Tung-Ting, oraz miasta Tsi-Kiang na połud. zach. od Iczang.-
Rosja : W toku ofenzywy na połud. od Newela Rosjanie posuwając się ku Witebskowi od płn. i płn. zach., zdobyli stację kolej. Rosianki, oddaloną o 20 mil ang. od Witebska.-
Na połud. wsch. od Żłobina odparto ciężkie ataki niem. Niemcy próbowali tu przełamać front przez skupienie na wąskim odcinku olbrzymiej ilości czołgów. Te próby kosztowały ich utratę 40 czołgów oraz 3000-4000 ludzi.-
Pod Korostenieme gwałtowne ataki niem. odparte.-
Na połud.wsch. od Kirowogradu ataki niem. odparto poprawa pozycji ros.-
Pod Chersoniem Niemcy ewakuowali przyczółek na lewym brzegu Dniepru. Odwrót nastąpił tak szybko, że Niemcy nie mieli czasu na zebranie mater. woj.-
W dekrecie, wprowadzającym z dniem 15 marca nowy hymn narodowy, rada komisarzy ludowych stwierdza, że dotychczasowy hymn, t.zn. Międzynarodówka nieodźwierciadla fundamentalnych zmian, jakie zaszły w Rosji i nieodpowiada istotnym zasadom reżimu socjalistycznego.-
Bułgaria : Port czarnomorski Warna został zupełnie odizolowany od reszty kraju. Cała komunikacja przecięta, autobusy miejskie skasowane, mieszkańcom niewolno opuszczać domów, w przeciwnym razie narażeni są na strzały bez ostrzeżenia.-

Front środz.: Na odcinku VIII-ej armii droga między Ortona a Orsogna została przekroczona o 1 milę ang.-
Na odcinku V-ej armii zwolnione postępy wskutek deszczów. Oddz. ameryk. opanowały górę Spinuzzio wysok. 3000 stóp, która podobnie, jak inne góry jest pokryta śniegiem.- Na czele wojsk franc. we Włoszech stoi gen.Juin, który odznaczył się swego czasu podczas kampanii w Tunisie.-
Przedwczoraj ciężkie bombowce ameryk. atakowały lotnisko Eleuzis, oraz składy towar., dworce towar, i zakłady reperac. w Sofji. Straty npl. 28 samolotów, straty własne 2.-
Na Adriatyku zatopiono jeden npl ścigacz, jeden pościgowiec, jeden okręt eskortujący i dwa małe statki zaopatrzeniowe.-
Do Włoch przybyła brazylijska misja wojskowa. Niebawem zostanie wysłana pierwsza dywizja brazylijskich sił ekspedycyjnych na front europ.-
Jugosławia : Kwatera gł. gen. Tito donosi o zajęciu dwóch miejscowości na zach. Chorwacji.
Radiostacja wolnej Jugosławii zaatakowała gwałtownie rząd jugosłowiański w Kairze. Radiostacja zażądała pozbawienia tego rządu agend i uznania jugosłowiańskiego komitetu wyzwolenia narodowego za reprezentacją Jugosławii. Radiostacja zaatakowała rząd w Kairze w szczególności z powodu udzielania pomocy tego rodzaju agentom, jak gen. Tito.-
Radiostacja doniosła również, że Niemcy utworzyli w Cytynii w Czarnogórze marionetkowy rząd, złożony z ośmiu zdrajców.- Rząd jugosłowiański w Kairze wystąpił ze swej strony przeciw stanowisku rządu i radia bryt.-
Komentator radia bryt., omawiając wypadki w Jugosławii stwierdza, że niewątpliwie najsilniejszy opór stawiają dzisiaj Niemcom siły, pozostające pod dztwem gen. Tito. Siły te są podzielone na

Front środa.: Na odcinku VIII-ej armii droga między Ortoną a Orsogną została przełamana 1 milę ang.-

Na odcinku V-ej armii zwolnione postępy wskutek deszczów. Oddz. amerykańskie opanowały górę Sammuccio wysok. 3000 stóp, która podobnie, jak inne góry jest pokryta śniegiem.- Na czele wojsk franc. we Włoszech stoi gen.Juin, który odznaczył się swego czasu podczas kampanii w Tunisie.-.

Przedwczoraj ciężkie bombowce amerykańskie atakowały lotnisko Eleuzis, oraz składy towar., dworce towarowe, i zakłady reperacyjne w Sofji. Straty npl. 25 samolotów, straty własne 2.-

Na Adriatyku zatopiono jeden npl. ścigacz, jeden kontrtorpedowiec, jeden okręt eskortujący i dwa małe statki zaopatrzeniowe.-

Do Włoch przybyła brazylijska misja wojskowa. Niebawem zostanie wysłana pierwsza dywizja brazylijskich sił ekspedycyjnych na front europ.-

Jugosławia : Komunikat gen. Tito donosi o zajęciu dwóch miejscowości na zach. Chorwacji. Radiostacja wolnej Jugosławii zaatakowała gwałtownie rząd jugosłowiański w Kairze. Radiostacja ta żąda pozbawienia tego rządu władzy i uznania jugosłowiańskiego komitetu wyzwolenia narodowego za reprezentację Jugosławii. Radiostacja zaatakowała rząd w Kairze w szczególności z powodu udzielania pomocy tego rodzaju agentom,jak gen. Tito.-

Radiostacja donosiła również, że Niemcy utworzyli w Cetynii w Czarnogórze marionetkowy rząd, złożony z odpadków narodów.- Rząd jugosłowiański w Kairze wystąpił ze swej strony przeciw stanowisku rządu i radia bryt.-

Komentator radia bryt., omawiając wypadki w Jugosławii stwierdza, że niewątpliwie najsilniejszy opór stawiają dzielnie Niemcom siły, pozostające pod dowództwem gen. Tito. Siły te są podzielone na

regularne korpusy i dywizje. Ponadto korzysta on ze współpracy oddz. partyzanckich. Ogółem wszystkie te siły razem są oceniane na jakie ćwierć miljona ludzi. Kontrolują one poszczególne izolowane, ale często znaczne okręgi. Należy tu wyliczyć : Czarnogórę, okolice Dubrownika, znaczną część Bośni,znaczne części wybrzeża i wysp adriatyckich. Gdzieś na granicy serbsko-bułgarskiej znajdują się siły gen. Michajłowicza brak jednak co do nich bliższych wiadomości.
Gen. Tito wiąże conajmniej 12 dywizyj niem., oraz krajów wasalskich. Niemcy rozpoczęli już trzecią z rzędu ofenzywę przeciwko gen. Tito, pragnąc go zlikwidować, zanim jeszcze dojdzie do koncentrycznego natarcia na Niemcy ~~na~~ od zach., połud. i wsch., o którym jest mowa w k om.z konferencji w Teheranie. ~~Dzisiejszy~~ "Times" stwierdza w artykule, że należy ~~gen.~~ Tito wszelkiej pomocy, jakiej tylko potrzebuje.-
Komentator zaznacza, iż jest rzeczą pożałowania godną nieporozumienie międzynarodowym komitetem jugosłowiańskim a królem Piotrem. W związku z tym komentator przechodzi do omówienia ogólniejszego problemu nieporozumień między poszczególnymi ruchami wolnościowymi. Wczorajszy apel, zwrócony przez premiera Grecji do rodaków o zaprzestanie zewnętrznych sporów był wzruszający i wymowny, ale i tragiczny. Każda ze zwalczających się grup ubiega się o jaknajwiększy prestiż i pragnie wyeliminować przeciwników. Komentator wyraża również nadzieją, iż dojdzie do szybkiego porozumienua między Polską a Rosją.-
Watykan : Urzęd. organ Watykanu "Oservatoro Romano" potępił zarządzenie władz faszystowskich we Włoszech okup., grożące rozstrzelaniem 10-ciu zakładników za każdego zamordowanego faszystę.-

regularne korpusy i dywizje. Ponadto korzysta on ze współpracy odłamów partyzanckich. Ogółem wszystkie te siły razem są oceniane na jakie ćwierć miljona ludzi. Kontrolują one poszczególne dzielnice, ale, czy to znaczne okręgi. Należy tu wyliczyć : Czarnogórę, okolice Dubrownika, znaczną część Bośni, znaczne części wybrzeża i wysp adriatyckich, gdzie: na granicy serbsko-bułgarskiej znajdują się siły gen. Michajłowicza brak jednak co do nich bliższych wiadomości.
Gen. Tito wiąże conajmniej 12 dywizji niem., oraz krajów wasalskich. Niemcy rozpoczęli już trzecie z rzędu ofensywę przeciwko gen. Tito, pragnąc go zlikwidować, zanim jeszcze dojdzie do skoncentrowanego natarcia na Niemcy od zach., połudn. i wsch., o którym jest mowa w kom. z konferencji w Teheranie. Tygodnik "Times" stwierdza w artykule, że należy gen. Tito udzielić pomocy, jakiej tylko potrzebuje.-
Komentator zaznacza, że jest rzeczą pożądaną godne nieporozumienie między narodowym komitetem jugosłowiańskim a królem Piotrem. W związku z tym komentator przechodzi do omówienia ogólniejszego problemu nieporozumień między poszczególnymi rządami wolnościowymi. Wczorajszy apel, zwrócony przez premiera Greckiego do rodaków o zaprzestanie wewnętrznych sporów był wzruszający i wymowny, ale i tragiczny. Każda ze zwalczających się grup ubiega się o jaknajwiększy prestiż i pragnie wyeliminować przeciwników. Komentator wyraża również nadzieję, iż dojdzie do szybkiego porozumienia między Polską a Rosją.-
Watykan : Urzęd. organ Watykanu "Osservatore Romano" potępił zarządzenie władz faszystowskich we Włoszech okup., grożące rozstrzelaniem 10-ciu zakładników za każdego zamordowanego faszystę.-

Jugosławia : Koresp. szwedzki z Oslo donosi, że z 30.000 robotników jugosłowiańskich, wywiezionych do Norwegii tylko 800 pozostało przy życiu.
Anglia : Wczorajszy biuletyn o stanie zdrowia prem.Churchilla został podpisany tylko przez dwóch lekarzy i stwierdza, że puls jest znacznie lepszy. W depeszy do prem.Nowej Zelandii prem.Churchill oświadczył, że znajduje się na najlepszej drodze do odzyskania zdrowia.-
Dania : Sabotażyści wykonali zamach na elektrownię dostarczającą prądu fabryce kopenhaskiej, dostarczającej motorów Diesel'a dla niem. łodzi podwod. Wskutek zamachu dostawa prądu została zupełnie przecięta.-
Francja : Małżonka prez.Roosevelta w orędziu do kobiet franc. oświadcza, że obecne święta będą dla nich już mniej smutne. Kobiety ameryk. zdają sobie dobrze sprawę z cierpień kobiet franc. Pani Roosevelt w imieniu kobiet ameryk. składa Francuskom życzenia szczęśliwszego roku. Przyniesie on wam koniec waszych cierpień.-
USA.: Od początku b.r. spuszczono na wodę 1796 statków handl.-
Hiszpania : Dwaj członkowie organizacji "Falanga" wdarli się przemocą do gmachu konsulatu USA. w Walencji, pozdzierali fotografie na ścianach i znieważyli personel. Ambasador USA. złożył protest.-
Norwegia : W depeszy ze Sztokholmu o wielkich eksplozjach w porcie Oslo w niedzielę. W poniedziałek dalsze eksplozje, dzielnica portowa ewakuowana.-

Londyn, czwartek, dnia 23.XII.43r. Kom. ang. poranny.
Serwis zamorski i franc. europ.

Rosja : W ciągu dnia wczorajszego niewielkie, ale stałe postępy na froncie białoruskim. Na połud. od Newela Rosjanie odzyskali 20 miejscowości. Natarcie na Witebsk rozwija się zarówno od frontu, jak i manewrem oskrzydlającym od północy. Koresp. radia bryt. donosi, że najzacięt̨sze walki rozgrywają się na 20-25 mil ang. na płn. od Witebska. Najbliższym objektem walk jest węzeł kolej. Gorodek. Drugim objektem jest połączenie kolej. między Połockiem a Witebskim, od którego Rosjanie znajdują się w odległ. 17-tu mil ang.-
Kontrataki niem. były podejmowane w ciągu wtorku na trzech odcinkach, mianowicie nad Berezyną na połud. zach. od Żłobina, na płd. od Korostenia i na połud. wsch. od Kirowogradu. Na wszystkich trzech odcinkach napór niem. nie doprowadził do żadnych rezultatów.-
Po obu stronach wzmożona działalność lotnictwa. Na samym tylko odcinku na połud. od Newela zestrzelono 30 samolot. niem. W ciągu całego wtorku unieruchomiono 140 czołgów niem., z tego jedną trzecią pod Korosteniem.-
Niem. prasa, jak dotąd milczy, o procesie w Charkowie, jedynie agencja "Transocean" w audycji radiowej dla zagranicy zakomunikowała, że jeśli ten proces ma być wykonaniem zasad, uchwalonych na konferencji trzech mocarstw w Teheranie, w takim razie niem. trybunały wojsk. przystąpią do rozpatrzenia w skróconym trybie oskarżeń, ciążących na ameryk. i ang. jeńcach woj.- Wczoraj wymieniono na Kremlu dokumenty ratyfikacyjne traktatu czesko-ros.
Rosję reprezentował Mołotowa, Czechosłowację jej ambasador. Wieczorem Stalin wydał bankiet na cześć Benesza. Benesz oświadczył, że układ stanowi część powszechnego planu bezpieczeństwa, mającego w szczególności za cel obronę przeciwko agresji niem.

Trzy kraje słowiańskie są szczególnie zagrożone przez Niemcy, mianowicie Czechy, Rosja i Polska. Zwłaszcza Czechy ryzykują zawsze, że pierwsze zostaną przez Niemców napadnięte i okupowane, a ostatnie dopiero oswobodzone.-

Ocean Spokojny : Na Nowej Brytanii pod Arrawe wzmożone naloty japon. na przyczółek ameryk. 16 samolot. zestrzelono. W czasie nalotu na Przylądek Gloucester, oddalony o 60 mil ang. na płn. zach., zrzucono 200 ton bomb. W ten sposób w ciągu b.m. zrzucono na wspomniany okręg ponad 2000 ton bomb.-

Pod Nową Irlandią zatopiono japon. transportowiec 6000 ton, oraz uszkodzono kontrtorpedowiec.

Birma : Wzmożona działalność na lądzie w okręgu Aracan w pobliżu miejscowości Maungdaw i Ratehidam w odległ. 100 km. na płn. od Akyab.-

Front zach. : Ub. nocy nalot RAF. na tereny okup. Szczegółów jeszcze brak.-

Wczoraj w ciągu dnia silne formacje ameryk."latających fortec" i "Liberator'ów" zaatakowały ze swych baz w W.Brytanii pod osłoną długodystansowych myśliwców objekty w Niemczech płn. zach. Zestrzelono 38 myśliwców npl., straty własne 21 bombowców i 4 myśliwce.-

Wczoraj w ciągu dnia trzeci z rzędu dzienny nalot śred. bombowców sojusz. i myśliwców na Francję płn. 4 myśliwce nie powróciły.-

Zastępca szefa sztabu RAF. oświadczył, że wszystkie dotychczasowe informacje wskazują na to, że RAF. wyrządziła olbrzymie szkody niem. przemysłowi wojennemu. W ciągu b.r. przeszło połowa nocy została wykorzystana dla nalotów na Niemcy. W ciągu sześciu nalotów od 18 listopada począwszy zrzucono na Berlin 8500 ton bomb. Wszystkie gmachy ministerstw poniosły ciężkie uszkodzenia, jak również 70 zakład. przemysł., pracujących na wojenne potrz

tery, armje [illegible] do operacji [illegible] przez Niemcy, [illegible] Czechy, [illegible]. [illegible] twierdzi, że [illegible] przez Niemców [illegible] i [illegible], a ostatnie dopiero [illegible].-

Front zachodni : Na froncie [illegible] pod Arras [illegible] przeniosło [illegible] na przyczółek [illegible]. 15 samolot. [illegible]. W czasie nalotu [illegible] Gloucester, [illegible] o 60 mil [illegible] na płn. [illegible], strącono 300 ton bomb. [illegible] w [illegible] b.m. strącono na [illegible] ponad 200 ton bomb.-

Pod [illegible] zatopiono japoń. transportowiec 5000 ton, oraz uszkodzono kontrtorpedowiec.

[illegible] : [illegible] działalność na [illegible] w [illegible] w pobliżu [illegible] i [illegible] w odległ. 10 km. na płn. od [illegible].-

Front wsch. : [illegible] nie ma [illegible] na [illegible] ważniejszych [illegible].-

[illegible] w ciągu dnia silne formacje [illegible] i "Liberator"ów" zaatakowały [illegible] pod osłoną [illegible] w [illegible] [illegible]. Zestrzelono 35 myśliwców npl., [illegible] i 4 myśliwce.-

[illegible] w ciągu dnia [illegible] bombowców [illegible], i myśliwców na [illegible] i myśliwca nie powróciły.-

Zastępca szefa sztabu RAF, [illegible] dostarczanie informacji [illegible] RAF, wyzwoliła [illegible] z [illegible] najsilniejsze. W ciągu [illegible] przeszło [illegible] wykorzystane dla [illegible]. W ciągu ostatnich [illegible] od 18 listopada [illegible] na Berlin 8500 ton bomb. [illegible] nie [illegible] co [illegible]. [illegible] przeszł., przeciwko nam [illegible]

by Rzeszy.-
Front środz.: Oddz. VIII-ej armii obsadziły większą część fortu Ortona nad Adriatykiem. Niemcy bronią zaciekle każdego domu. Zdobycie Ortona oznacza dla Niemców utratę cennej bazy zaopatrzenia, zaś dla aljantów zdobycie ważnego punktu kontrolnego nad Adriatykiem.-
Na odcinku V-tej armii wzmożony nacisk na pozycje niem. pod Monte Cassino.-
Ożywiona działalność lotnictwa, zwłaszcza silny nalot na Terracino.-
Minister w marionetkowym rządzie faszystowskim i sekretarz general. partii faszystowskiej Farinacci oświadczył, że w ciągu ub. 20-tu dni wskutek zamachów straciło życie 70-ciu faszystów i 20-tu oficerów niem.-
Jugosławia : Kom.kwatery gen. Tito donosi o odzyskaniu miejscowości Preniawo we wsch. Bośni. Między Belgradem a Zagrzebiem powstańcy wykoleili npl. pociąg.-
Anglia : Wczoraj poraz pierwszy nie ukazał się biuletyn lekarski o stanie zdrowia prem.Churchilla. Dzisiejsze poranne dzienniki londyńskie donoszą, że premier podjął normalne urzędowanie.-
Papież Pius XII powołał na następcę zmarłego kardynała Hincleya na stanowisko arcybiskupa Westminsteru biskupa dr. Grifitha, liczącego 44 lat, który w czasie ub. wojny światowej pełnił służbę w ang. lotnictwie morskim.-
Hiszpania : W odpowiedzi na protest amb.USA. w sprawie incydentu w Walencji rząd złożył wyrazy ubolewania. Winni zostali zaaresztowani i wykluczeni z organizacji "Falanga" i niebawem staną przed trybunałem.-
Półurzęd. dziennik turec. "Ulus" donosi, że ostat. wypadki przekonały Hiszpanię o błędności jej rachub na zwycięstwo Niemiec hitlerowskich.Obecnie jedyną troską Hiszpanii jest zapewnienie so-

nie bezpieczeństwa.-
Sprawy polskie : Podano nazwiska trzech funkcjonariuszy hitlerowskich / niezrozumiałe/, zlikwidowanych przez polski ruch podziemny, w czym dwócu w Zrasmyntawie.-
Dania : Radiostacja duńska donosi o dalszych sabotażach.-

Londyn, poniedziałek, dnia 27.XII.43r. kom.ang.po połud
Serwis europ.

Wojna na morzu : Wydany dziś kom. Admiralicji donosi o zatopieniu przez flotę bryt.na Morzu Arktycznym pancernika niem. "Schanhorst" w czasie ataku na konwój płynący do Rosji. Pancernik został spuszczony na wodę w roku 1936 i miał pojemn. 26.000 ton. Szczegółów starcia jeszcze nie podano.-
W Ameryce powitano wiadomość entuzjastycznie, określając to zwycięstwo za największe, odniesione na morzu od czasów zatopienia "Bismarck'a".-
Ocean Spokojny : Oddz. piech. ameryk. wykonały nowy desant na Nową Brytanię, tymrazem na przeciwległy brzeg od Arrawe, mianowicie na Cap Gloucester. Desant został wykonany przez potężną formację mar. ameryk.-
USA.: Położono kil pod dwa dalsze pancerniki, należące do klasy największych, liczących po 45.000 ton. Kil pod trzeci pancernik zostanie położony z początkiem następnego roku.-
Rosja : W toku ostat.kontrofenzywy ros., podjętej pod Kijowem Rosjanie posunęli się wzdłuż frontu dług. 80-ciu km., osiągając na niektórych odcinkach postępy aż na 40 km. wgłąb. Niemcy czynią rozpaczliwe wysiłki, by przegrupować swe siły. Kom.ros. z ub.nocy donosi, że w toku obecnej kontrofenzywy Rosjanie rozbili 10 dywizyj niem., w tym 4 pancerne. Niemcy stracili 15.000 zabitych i 150 miejscowości.-
Pod Witebskiem Rosjanie odzyskali dalszych 60 miejscowości i znajdują się w odległ.15-tu km. od miasta.
Front śródz.: Na odcinku VIII-ej armii toczą się zacięte walki pod Ortoną. Niemcy są wypierani z jednej pozycji za drugą.-
Na odcinku V-ej armii odzyskano dwa ważne wzgórza przy drodze do Rzymu.-

Londyn, dnia 28.XII.43.wtorek. Kom.ang.poranny. Serwi[s] amerski i franc. europ.

Front zach.: Wydany dziś rano wspólny kom.prem. Churchilla i prez.Roosevelta donosi, że zastępcą gen.Eisenhovera, jako głównodowodzącego na froncie zach. europ. został mianowany marszałek lotnictwa i dotychczasowy głównodowodzący lotnictwa na Morzu Śródz., Sir Arthur Tedder. Zważywszy wielki zakres władzy, sprawowanej przez gen.Eisenhovera, jako głównodowodzącego wszystkich sił zbroj.sojusz., które mają wykonać inwazję na Europę od zachodu, nowe stanowisko gen.Teddera przedstawia szczególne znaczenie. Poraz pierwszy tak ważne stanowisko, obejmujące dztwo zarówno nad siłami powietrz., jak i lądowymi, zostaje powierzone oficerowi lotnictwa. Jest to najlepszy dowód olbrzymiej roli, jaką w inwazji na Europę odegra lotnictwo. Już rok temu prem.Churchill oświadczył, że gen.Tedder ustanowił wzór w dziedzinie współpracy lotnictwa, który będzie odtąd stale przyświecał w organizowaniu operacyj kombinowanych. Marszałek Tedder doprowadził współpracę między wojskami lądowymi a lotnictwem do nieznanego przedtym stopnia doskonałości. Odznaczył się on najpierwm w czasie kampanii na Pustyni Zach., następnie zaś, organizując niszczące naloty na Niemców we Włoszech. On zorganizował metodę systematycznych nalotów przez bombowce pod osłoną myśliwców, znaną, jako " dywan Teddera", gdyż atakujące eskadry przykrywały uptarzone pozycje jak gdyby dywanem. Komentator radia bryt. podkreśla, że obecnie odbywa się jak gdyby odwrotny proces. Dotychczas szereg kierujących stanowisk lotnictwem bryt. obsadzono wojskowymi, którzy rozpoczęli swą karierę w armii lądowej. Ostatnia nominacja dowodzi zwrotu w przeciwnym kierunku.-Komentator podkreśl[a] również, że przy obecnych nominacjach kierowano się jedynie zasadą " właściwy człowiek na właściwym miejscu", zgóry odrzucając stosowanie jakiegokolwiek klucza narodowościowego, jako zupełny nonsens.

Londyn,dnia 23.XII.43.wtorek. Gen.Eis.,Tedder. Genr.
niemieccy i Franc. Gotów.

Cecil Sprigg: Wybory dokonane wspólnie przez prem.
Churchilla i prez.Roosevelta donosi, że zastępcą gen.
Eisenhowera, jako głów-dowodzącego na inwazję
zach. Europy, został mianowany marszałek lotnictwa
i dotychczasowy głównodowodzący lotnictwa na Morzu
Śródz., sir Arthur Tedder. Zaszczyty wielki władzy
władzy, sprawowanej przez gen.Eisenhowera, jako
głównodowodzącego wszystkich sił zbroj. w jedn., które
mają wyrzucić Niemców z Europy od zachodu, nowe sta-
nowisko gen.Teddera przedstawia szczególne znaczenie.
Po raz pierwszy tak ważne stanowisko, obejmujące
dowództwo zarówno nad siłami powietrznymi, jak i lądowymi,
dostaje powierzone oficerowi lotnictwa. Jest to naj-
lepszy dowód olbrzymiej roli, jaką w inwazji na
Europy odegra lotnictwo. Już od dawna gen.Churchill
przekonał się, że gen.Tedder docenia wagę ścisłej
współpracy lotnictwa, które będzie odtąd stale przy-
datne w organizowaniu operacyj kombinowanych.
Gen.Eisenhower i Tedder doprowadzili współpracę między wojskami
lądowymi a lotnictwem do niespotykanego dotąd stop-
nia doskonałości. Odznaczył się on najpierw w cza-
sie kampanii na Pustyni Zach., niszcząc szyki, organi-
zując niszczenie szeregów Niemców we wszystkich.
On zorganizował metodę systematycznych nalotów przez
bombowce pod osłoną myśliwców, zwan., jako "dywan
Teddera", gdyż atakujące eskadry przykrywały nieprzyjacielskie
pozycje jak gdyby dywanem. Komentator radia bryt.
podkreśla, że obecnie odbywa się jak gdyby odwrotny
proces. Dotychczas szereg stanowisk lot-
nictwa bryt. obsadzono najlepszymi, którzy rozpoczęli
swą karierę w armii lądowej. Ostatnie nominacje dowo-
dzą zwrotu w przeciwnym kierunku.- Komentator podkreśla
dalej, że przy obecnych nominacjach decydowała się
jedynie zasada " właściwy człowiek na właściwym
miejscu", który odrzucając stosowanie jakiegokolwiek
klucza narodowościowego, jako zupełnie zbędne.

Marszałek Tedder liczy podobnie, jak gen.Eisenhower 53 lat i jest Szkotem.-
Gen.Sir Bernard Paget, który od dwóch lat był głównodowodzącym całej armii ang., stacjonowanej w W.Brytanii i dowodził jej szkoleniem do inwazji na Europę, został mianowany obecnie dowódcą wojsk ang. na Bliskim Wschodzie w miejsce gen.Maytlanda Wilsona, który z kolei objął stanowisko głównodowodzącego wszystkich sił sojusz. w rej.śródz.
Gen. Paget odznaczył się m.in. mistrzowskim odwrotem z Norwegii, skąd wycofał swój korpus z pod Andelsnes, nie tracąc dosłownie ani jednego żołnierza.-
Gen. Eisenhover oświadczył, że w r.1944 aljanci odniosą zwycięstwo w Europie.-
Gen. Montgommery został mianowany głównodowodzącym wszystkich sił ang. w W.Brytanii.-
W wywiadzie pras. oświadczył on, że nie do pomyślenie jest wygranie bitwy lądowej bez wygrania bitwy w powietrzu. Współpraca lotnictwa z armią lądową musi być tak ścisła, by oba te gatunki broni tworzyły jedność. Ofenzywa ros. łącznie z ofenzywą od południa i nalotami od zachodu, które stanowią jedno z najważniejszych narzędzi zwycięstwa wywrą łącznie taki nacisk na Niemcy, że nie zdołają mu one sprostać.-
Dzisiejszy "Times", omawiając te wszystkie nominacje, stwierdza, iż wykazują one oczywiście, że rozpoczęła się końcowa faza przygotowań do ofenzywy na Europę.-
Komentator radia bryt. zaznacza, że te dobre wiadomości posiadają także i odwrotną stronę. Niema mowy o zaskoczeniu wroga pod względem strategicznym, będącego jeszcze wg. słów samego gen.Montgommery bardzo, bardzo potężnym.
Musimy być przygotowani na b.ciężkie straty.-

Ocean Spokojny : Desant ameryk. na Przylądek Gloucester na Nowej Brytanii został wykonany w niedzielę rano.Jednostki ameryk. i austral. floty woj. wsparły go gwałtownym bombardowaniem, samoloty zaś sojusz. zrzuciły w czasie jednego nalotu ponad 300 ton bomb. Japończycy byli wprawdzie przygotowani na desant sojusz.z tej strony, ale mimo tego ich opór się zupełnie załamał wskutek straszliwego bombardowania sojuszniczego.-
Po przeciwległej stronie pod Arrawe sojusznicy odparli trzy japon. kontrataki.-
Pod Bougainville lotnictwo sojusz. zatopiło jeden japon. kontrtorpedowiec i dwa wielkie statki zaopatrz.-
Lotnictwo na Przylądku Gloucester znajduje się już pod ogniem artyler. oddz. sojusz., które rozpoczęły również wysadzać na ląd czołgi.-
Azja Połud. Wsch. : Gen.Wilfred Linseln, który przez dwa lata kierował obsługą zaopatrz.VIII-ej armii gen. Montgommery, objął obecnie analogiczne stanowisko w sztabie gen. Mountbattena w związku z przygotowywaną ofenzywą na Japonię.-
Rosja : W czwartym dniu ofenzywy ros. pod Kijowem Niemcy utracili dalszych 100 miejscowości. Głównym objektem jest obecnie Żytomierz, który Rosjanie zdobyli w połowie listopada i w niewiele dni później musieli ewakuować. Rosjanie zajęli obecnie miejscowość Iwnica 12 mil ang. na połud. wsch. od Żytomierza. Pod Berdyczowem oddz. ros. zajęły dwie miejscowości, położone na 13 mil ang. na połud. wsch. od tego miasta.-
Na Białej Rusi Rosjanie odzyskali 30 miejscowości z których żadna wprawdzie nie przedstawia szczególnego znaczenia, ale wszystkie razem tworzą sieć ważnych dla Niemców pozycyj.- Natarcie na Witebsk postępuje z czterech stron, a przednie formacje jednej z tych kolumn znajdują się już w odległ. 5-ciu mil ang. na połud. wsch. od tego miasta.-

Połączenie kolej. Połock-Witebsk jest przerwane.-
Koresp. radia bryt. w Moskwie donosi, że Niemcy zapewne niedługo będą musieli Witebsk opuścić. Przed oddz. ros. stanie wówczas otworem droga na Połock i ku Polsce.- Radio Moskwa oświadczyło, że r.1944 rozstrzygnie o losach Niemiec.-
Radiostacja podała w pełnym tekście ang. kom. o zatopieniu "Scharnhorst'a".-
Wojna na morzu : Admiralicja wydała drugi kom. w sprawie zatopienia "Scharnhorst'a". W związku z niem. twierdzeniami o ciężkich stratach, jakie rzekomo poniosła w czasie starcia flota ang., kom.donosi, że tylko dwa okręty woj. poniosły nieznaczne szkody. Cały konwój dotarł na miejsce przeznaczenia, nie będąc nawet w drodze niepokojony. Podanie bliższych szczegółów nie jest jeszcze możliwe.- Niemcy nie posiadają obecnie żadnego pancernika. "Tierpitz" został unieruchomiony z powodu szkód, jakie poniósł w czasie raidu miniaturowych ang. łodzi podwod. we wrześniu, " Gneisenau" wskutek nalotów, których był objektem szereg razy w r.1941-42 w Brest, a ostatnio w Gdyni, nie wchodzi w rachubę do końca wojny, tak, iż Niemcom pozostały jedynie dwa pancerniki " kieszonkowe" "Scheer " i " Lutzow", liczące po 10.000 ton, które nie mogą być jednak uważane za pancerniki we właściwym tego słowa znaczeniu.-
Dzisiejszy "Times" podkreśla wielkie znaczenie tego ostat. zwycięstwa. Droga między USA. a Rosją stanowiła jedno z głównych ogniw, łączących zasoby gosp. USA. z siłą militarną Rosji. Gdyby nieprzyjacielowi udało się drogę tę przeciąć, byłoby to równ znaczne z wypadnięciem szeregu dywizyj z frontu wschodnego. Dlatego Niemcy zgromadzili swe jednostk nawodne na płn. w najdogodniejszym miejscu, by móc atakować konwoje do Rosji. Te jednostki wiązały zarazem znaczną część byrt. floty metropolitalnej.

obecnie liczne jednostki floty ang. zostaną zwolnione i wzmocnią siły sojusz. na wodach europ. bądź też w rejonach walki z Japonią.-
Front śródz.: Na odcinku VIII-ej armii pozostały w rękach niem. w mieście Ortona tylko przedmieścia płn. wsch.-
Na odcinku V-tej armii oddz. ameryk. zajęły dwa wzgórza, położone na zach. od Venafro a na wsch. od drogi do Rzymu. Wieś San Witorio, panująca nad doliną między obu wzgórzami wciąż jeszcze pozostaje w posiadaniu silnych oddz. niem.-
Silne naloty na połączenia na płn. i połud. od Florencji, na linję kolej. na połud. od Ancona, oraz na Frato i Pistoia. Straty npl. 4 samoloty, strat własnych nie było.-
Jugosławia : Nalot sojuszników na port. niem. na wybrzeżu dalmatyńskim, gdzie zatopiono jeden statek. Kwatera gł. gen. Tito donosi o zniszczeniu lotniska w Welika-Gorica pod Zagrzebiem i wykolejeniu pociągu na linii kolej. Zagrzeb-Belgrad. W miejscowości Towarnik na zach. od Zagrzebia zlikwidowano garnizon niem. Oddz. partyzanckie, współdziałające z włoską dywizją Garibaldi zadały Niemcom ciężkie straty w miejscowości Plewlja na zach. Sandżaku Nowy-Bazar.-
USA.: Wobec bezskuteczności rokowań w przemyśle kolej. prez. Roosevelt zarządził obsadzenie kolei przez wojsko. Oświadczył on, że obecnie, gdy są przygotowywane wielkie operacje wojskowe nie można czekać na rozwiązanie konfliktu do ostat. chwili i narażać w międzyczasie na niebezpieczeństwo wysiłek wojenny. Przywódca związku zawod. w stalowniach, Philipp Murray zalecił robotnikom przyjęcie warunków zaproponowanych przez urząd pracy w przemyśle woj.-

M.p.28.XII.43r.

Londyn,dnia 22.XII.43r.A.J.Mac Whinnie : przegląd morski.

" Śmiejący się kadłub" - oto tytuł, którybym najchętniej nadał mojej dzisiejszej pogawędce. Wiadomo wszystkim, że Hitler, rozpoczynając wojnę nie wierzył w potęgę morską, Uważał on, że Niemcy nie potrzebują nią rozporządzać tak długo, dopóki sami mogą za pomocą swych łodzi podwod. niszczyć naszą potęgę morską. W rzeczywistości jednak i w Niemczech byli tacy, którzy zdawali sobie sprawę z tego, że jeśli wojna będzie się przeciągała, to jednostki nawodne prędzej czy później podobnie wystąpią na scenę. Koła kierownicze w Niemczech pragnęły jednak tę ewentualność zgóry wykluczyć i flotę bryt. przepędzić z oceanów. Bywały okresy niewątpliwie dla nas groźne, nigdy jednak, nie udało się Niemcom naszych okrętów w rzeczywistości z morza przepędzić. Niedalej,jak rekxtemx w styczniu b.r. Goebbels umieścił artykuł w "Das Reich", w którym twierdzi, że z floty ang. pozostało już niewiele więcej ponad okaleczony kadłub.
W tym roku inny publicysta niem., mianowicie sprawozdawca morsji dziennika "Berliner Local Anzeiger" umieścił kilka dni temu artykuł, który ujrzał światło dzienne chyba tylko przez niedopatrzenie cenzury. Artykuł w gruncie rzeczy stanowi wyznanie winy zzxxxxxxxxxxxxxxxx - a raczej akt oskarżenia pod adresem dztwa niem. Autor stwierdza, że Niemcy zostały zmuszone okolicznościami do rozpoczęcia wojny z flotą, zaledwie zasługującą na wzmiankę Niemcy muszą wystarać się o potężną flotę nawodną. Dopóki nie będziemy posiadali zasługującej na to określenie, prawdziwej floty woj., brak ten musi wpływać na dalszy przebieg wojny.-

Tak oto Niemcy zdobywają się na spóźnione przyznanie racji nam, którzy od stuleci wierzyliśmy w potęgę morską, jako najskuteczniejszy sposób zapewnienia sobie łączności między poszczególnymi kontynentami i zasobami, jakie reprezentują, a zarazem przeszkodzenia pfzeciwnikowi w korzystaniu ze szlaków morskich i zmuszenia go do krycia się w swym gnieździe lądowym. Szanowny autor zapomina jednak, że dziś wybudowanie pancernika, to kwestia przynajmniej trzech lat. Nasze samoloty przyczyniły się zaś ze swej strony walnie do paraliżowania wytwórcziści stoczni niem., pracujących zresztą głównie nad konstrukcją mniejszych jednostek. Niemcom pozostały dziś z ich floty bojowej tylko pokaleczony "Tierpitz", "Scharnhorst / pisane przed zatopieniem tego okrętu - uwaga słuch./ -"Gneisenau", który jest unieruchomiony na dłuższy okres czasu w jednym z portów bałtyckich i wreszcie oba pancerniki kieszonkowe.
Tak zatym naszym pietnastu pancernikom pełniącym obecnie służbę na morzach Niemcy mają do przeciwstawienia wszystkiego jeden pancernik, jeden ciężki krążownik i dwa krążowniki kieszonkowe. Podczas, gdy my posiadamy 60 krążowników, Niemcy mogą tej cyfrze przeciwstawić tylko kilka.
Nasza flota liczy obecnie sześć lotniskowców,podczas gdyNiemcy przystąpili wprawdzie osiem lat temu do budowy lotniskowca, ale od tej pory wszelki słuch o nim zaginął.
Niem. łodziom podwod. mamy do przeciwstawienia ponad 300 kontrtorpedowcó i około 300 korwet. Okaleczony kadłub, nad którym w styczniu tak litował się dr. Goebbels śmieje się teraz od ucha do ucha. Prawdą jest, że jeszcze nie tak dawno cierpieliśmy na brak jednostek eskortujących. Wyrównywanie tych braków odbywało się w stoczniach naszych i ameryk. w gorączkowym tempie.

kontrtorpedowiec bryt. "Duncan"
Niedawno temu powrócił do portu z 25-ciu dniowej wyprawy, w czasie której przebył 7000 mil. W tym okresie 25-ciu dni brał on udział w obu akcjach morskich, w czasie których nasze jednostki eskortujące zatopiły conajmniej siedem łodzi podwod, a trzy dalsze uszkodziły, straty zaś handl.statków konwojowanych nie wyniosły nawet półprocent. Tenże sam kontrtorpedowiec trzy lata temu musiał sam jeden eskortować konwój, złożony z 72-ch frachtowców ! Obecnie część naszych lekkich jednostek jest już wolna od zadania konwojowania i może wypełniać inne zadania.-
" Flota wojenna, zaledwie gődna wzmianki" - oto słowa niem. fachowca, które padły kilka dni temu. Niemcy zorientowali się już, jak była im potrzebna potężna flota. Poznanie błędu nastąpiło jednak zapóźno - a okaleczony kadłub śmieje się.-

M.D.28.XII.43r.

Londyn, dnia 24.XII.43r. Major Oliver Stewart : przegląd lotniczy.

Niem. propaganda od dłuższego czasu nie ustaje w spekulacjach na temat możliwości ofenzywy aljantów jeszcze w ciągu obecnej zimy od zachodu. Wyliczają wciąż ilość dywizyj, do tego potrzebnych jak również lotniczych eskadr. Gen. Montgommery napisał niedawno krótką broszurę na temat współzależności i współpracy sił lądowych i morskich. Broszura niestety nie jest dostępna dla publiczności. Ujawnienie jednak samego jej opracowania przez tak wybitnego autora dowodzi najlepiej, jaką wagę nasze dztwo do tej współpracy przywiązuje. Nie jest zresztą tajemnicą, że tej współpracy zawdzięczaliśmy nasze sukcesy na Pustyni Zach., jak z drugiej strony brakowi współpracy lotnictwa z flotą i naszymi miejscowymi garnizonami należy przypisać utratę wysp Kos, Leros i Samos.
Obecnie na froncie walki w rej. śródz. korzystamy z przewagi lotniczej i możemy ją wykorzystywać według naszej woli. Podobnie, jak marszałek Tedder jest wyznawcą ścisłej współpracy lotnictwa z armią lądową, tak adm. Cunningham współpracy z marynarką.-
Jeśli Niemcy liczą się z możliwością inwazji od zachodu jeszcze podczas zimy, to tymsamym wystawiają najlepsze świadectwo usprawnieniu współpracy naszego lotnictwa z pozostałymi obu gatunkami broni Jest dziś rzeczą jasną, że poparcie lotnictwa w operacjach inwazyjnych jest uzależnione od dwóch czynników : 1/ od zasięgu jednoosobowego myśliwca, 2/ od warunków atmosferycznych w poszczególnych rejonach, wchodzących w rachubę. Pierwszy z tych czynników, t.zn. zasięg jednoosobowego myśliwca jest dzisiaj powszechnie znanym. Podejmowano szereg prób, by ten zasięg powiększyć, np. doczepianiem

dodatk. zbiorników z benzyną pod skrzydłami i pod kadłubem, które mogą być w każdej chwili odczepiane i zrzucane. Wyspecjalizowali się w tym zwłaszcza Amerykanie. Są to jednak wszystko sposoby doraźne, nie mogące zasadniczo usunąć największej trudności w operowaniu jednoosobowym myśliwcem, jaką przedstawia jego krótki zasięg.
Z chwilą podjęcia inwazji nie wystarczy rozporządzać bazami myśliwskimi w takiej odległości od npl. wybrzeży, by zapasy benzyny wystarczały na przelot w obu kierunkach, ale nadto pilot myśliwca musi posiadać dosyć benzyny, by mógł w odpowiedni przeciąg czasu manewrować nad wybrzeżem, chroniąc lądujące własne wojska. Im mniej czasu samolot myśliwski może manewrować nad miejscem desantu, w tym większej mierze musi być ten brak wyrównywany przez ilością myśliwców. Wg. przyjętej opinii odległość od bazy do punktu walki nie powinna przenosić 70-ciu mil ang., jeśli myśliwiec ma być w stanie skutecznego działania nad terenem walki. Pod Salerno próbowaliśmy zapewnić ochronę naszym wojskom przez myśliwce, startujące z lotniskowców. Bitwa pod Salerno wykazała jednak najlepiej połączone z tym trudności. Jeśli atakowane wybrzeże jest dobrze umocnione, to trzeba wprost niezliczonej ilości lotniskowców, by liczebnością myśliwców morskich wyrównać ich braki, polegające na mniejszej sprawności w porównaniu z myśliwcami lądowymi.- Niem. lotnictwo wciąż jeszcze jest b.silne. Obrona p.lotn. jest potężna. Jedne tylko lekkie bombowce "Moskito" mogą sobie na to pozwolić, by atakować objekty gdziekolwiek w Rzeszy położone wg. własnego wyboru.Jest to jednak możliwe tylko dzięki ich niezwykłej szybkości, która jak zawsze okazuje się najlepszą obroną przed npl. obroną p.lotn. Wszystkie te sprawy,związane z zagadnieniem ochrony myśliwskiej są nader ważne, gdyż lądowanie bez potężnej ochrony myśliwskiej jest

sadzi. słoweników z bazyną pod szczydłami i ron bandobem, który może być w każdej chwili odszyfrowany i zmieniony. Specjaliści nie są w tym zainteresowani szczególnie. Że, że jednak wszystkie sposoby działania, nie mogące zaniedbać również najwięcej trudności w opanowaniu jednotorowym myśliwcem, jest przedstawienie jego krótki zarys.
W odniesieniu do techniki nie wystarczy wyposażenie dość bazami myśliwców w takiej odległości od mgł. wybrzeży, aby załogi bombowców widziały na powietrzu obok siebie, ale także przed myśliwcem musi posiadać jeszcze tarczę, by mógł w odpowiedni przedział czasu zareagować nad wybrzeżem, oznaczając lądujące własne wojska. Ale mniej więcej zawsze myśliwiec może zmierzać nad miejscem docelowym, z tym większej pewności musi być ten tor wyrównywany pewnie ilością myśliwców. Np. przy tej opinii odległość od bazy do punktu walki nie powinna przekraczać 75 mil ang., jeśli myśliwiec ma być w stanie skutecznego działania nad terenem walki.
Od dalszego prowadzenia zależy ochrona samych bombowców przez myśliwce, startujące z lotniskowców. Niewątpliwie wykazała jednak najlepiej połączenie z tym trudności. Jeśli stale mamy wybrzeże jest dobrze oświetlone, to trzeba wypuścić niezbędną ilość lotniskowców, by liczebności myśliwców zezwoliła wyrównać ich braki, polegające na mniejszej sprawności w porównaniu z myśliwcami lądowymi. Nie. Zasadniczo wciąż jeszcze jest b. silna ochrona p.lotn. jest potężna. Jedna tylko lecąca bombowców "Boeing" może sama na to pozwolić, by atakować obiekty gdziekolwiek w Rzeszy położone wg. własnego wyboru. Jest to jednak możliwe tylko dzięki ich niezwykłej szybkości, która jak wiemy okazuje się będąca obecną przed nalotami nieprzyjaciela. Wszystkie te sprawy, związane z zadaniem ochrony myśliwskiej na naszej wersji, gdyż ludzie bez potężnej ochrony myśliwskiej jest

ryzykiem, którego rozmiary są aż zbyt oczywiste.- Celem niem. propagandy, rozpisującej się nad perspektywami inwazji sojusz. jest pobudzenie własnego narodu do zdobycia się na maksymalny wysiłek i podtrzymania jego ducha. Byłoby to najtrudniejszym zadaniem, co Niemcom dzisiaj doradzić : czy mają dać wiarę własnej propagandzie, czy też nie. Niezależnie jednak od tego, czy inwazja nastąpi niebawem, czy też później, jedno pozostaje pewnym, mianowicie, że ofenzywa lotnicza na Niemcy będzie wciąż przybierała na sile.-

Londyn, dnia 29.XII.43r., środa, kom. franc. poranny, serwis europ.

Anglia : Ogłoszony dziś w Londynie kom. z Waszyngtonu donosi, że prez. Roosevelt powołał szefa VIII-go korpusu lotn. USA. w Anglii, gen. Deversa na stanowisko zastępcy głównodowodzącego sojusz. sił zbroj. w rej. śródz. gen. Wilsona.-

Wojna na morzu : Admiralicja ogłosiła ub. nocy kom. zawierający szczegóły zatopienia "Scharnhorst`a". Starcie nastąpiło na wysok. Przylądka Północnego w czasie eskortowania konwoju do Rosji przez dwie formacje. Pierwszą z nich stanowiły 4 kontrtorpedowce, mianowicie 3 bryt. i 1 norweski, płynące zdała za konwojem, oraz krążownik "Jamajka", wszystkie pod dztwem pancernika " Duc of York", na którym znajdował się głównodowodzący całej floty metropolitalnej, adm. Fraser. Na pancerniku tym prem. Churchill odbył w grudniu 1942 r. podróż do USA. Drugą formację stanowiły 3 krążowniki: "Belfast", " Norfolk" i " Sheffield", które płynęły bezpośrednio za formacją transportowców. W niedzielę z rana pancernik "York" wyśledził "Scharnhorst`a". Pancernik otworzył ogień, jednak "Scharnhorst" oddalił się. W czasie pościgu krążownik "Norfolk" został poraz pierwszy trafiony pociskiem z okrętu niem. Wówczas " Scharnhorst" zaczął się wycofywać na południe, by znaleźć schronienie w jakimkolwiek porcie norweskim. O godz. 15.16 pancernik "York" poraz drugi otworzył ogień i wówczas "Scharnhorst" został trafiony. Rozpoczął wtedy gwałtowny odwrót w kier. wsch. i wtedy rozpoczęła się najdramatyczniejsza chwila całego starcia, gdyż groziło niebezpieczeństwo, że okręt niem., szybszy od ang. pancernika zdoła ujść. Wówczas 4 kontrtorpedowce rozpoczęły brawurowy atak, zabiegając drogę "Scharnhorst`owi" i otwierając ogień z bliskiej odległości, aczkolwiek okręt niem. posiadał nad nimi przygniatającą przewagę ognia. Pancernik został trafiony trzema torpedami i zmuszony do zwolnienia biegu.

Wówczas przybliżył się "York" i otworzył ogień, a dzieła dokończył krążownik "Jamajka", podpływając blisko do pancernika i zatapiając go ze swych dział. Okręt niem. zatonął w odległ. 60-ciu km. na płn. zach. od Przylądka Północnego o godz. 19.45.- Po otrzymaniu wiadomości o zatopieniu król ang. wysłał depeszę do dowódcy floty : " Swietnie spisaliście się, jestem z was dumny".- Churchill w depeszy do adm. Fresera oświadczył : " Zwycięstwo zawsze towarzyszy temu, kto potrafi czekać".- Bojowa fleta bryt. istotnie czekała 9 miesięcy na sposobność zaatakowania "Scharnhorst'a". Prasa ros. poświęca zwycięstwu ang. floty obszerne artykuły. W czasopiśmie "Czerwona Flota" nazywa wysłanie przez Hitlera "Scharnhorst'a" do ataku na konwój rzuceniem na stół ostatniego atuta przez gracza, który wszystko na tę ostatnią kartę postawił. Po klęsce niem. łodzi podwod. Niemcy nie mieli jednak innego wyjścia, jak rzucenie do walki swych ostat. ciężkich jednostek, podczas, gdy poprzednio woleli samym trzymaniem ich na dalekiej północy szachować i więzić znaczną część floty bryt.-

Min. mar. USA.Knox oświadczył, że w ciągu pierwszych 11-tu miesięcy b.r. stocznie USA. skontruowały więcej okrętów woj., niż ich liczyła z początkiem wojny cała flota ameryk. Zastosowano również szereg nowych rodzajów broni, o której skuteczności Niemcy i Japończycy mieli już sposobność przekonać się na własnej skórze.-

Kanada : Minister amunicji oświadczył, że od początku wojny zbrojeniowe zakłady kanad. skontruowały 150 okrętów woj., 8000 samolotów, 20.000 samochodów i wozów pancer., oraz 500.000 wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych. Kanada wyrabia ponadto wielkie ilości przyrządów precyzyjnych, jak telemetry i soczewki do szkieł. 40% produkcji aluminium Kanada przekazała sojusznikom.-

swoich przykładem ale "Vorta" i otworzył ogień,
a któremu towarzyszył kr. torpedy "Lasojka", podpływa-
jąc bliżej do pancernika i miotając się ze swych
dział. Okręt niem. zatonął w odległ. 60-ciu mil
na płn. wsch. od przylądku północnego ok. godz.
19,45.- Po otrzymaniu wiadomości o zatopieniu
król ang. wysłał depeszę do Londynu floty :
" Dzielnie spisaliście się, jestem z was dumny".-
Churchill w depeszy do adm. Frasera oświadczył :
" Wszystko zawdzięczamy temu, kto potrafił
oszukać".- [illegible] flota bryt. [illegible] czekała
9 miesięcy na sposobność zaatakowania "Scharnhorst'a"
Przez ten czas, [illegible] floty obsadowej
artylerii.- W [illegible] "Scharnhorst" [illegible]
wydano przez Hitlera "Scharnhorst'a" do ataku
na konwój [illegible] ostatniego [illegible]
przez [illegible], który [illegible] o ostatnią [illegible],
postawił. Po klęsce niem. [illegible]
nie [illegible] jednak także wyjaśnić, [illegible]
walki swych załóg. ciężkich jednostek, podczas
gdy [illegible] swoje [illegible]
[illegible] i wszystkie [illegible] części
floty bryt.-
Płn. zach. 13. [illegible], że w ciągu pierw-
szych 11-tu miesięcy b.r. stocznie USA wyprodukowa-
ły [illegible] okrętów woj., od ich liczby z począt-
kiem wojny [illegible]. [illegible]
[illegible] swych [illegible], a których [illegible]
od [illegible] i [illegible] jak [illegible] prze-
kazać się na [illegible].-
Kanada : Minister amunicji oświadczył, że od po-
czątku wojny stoczniowe zakłady kanad. wyprodukowa-
ły 130 okrętów woj., 8000 samolotów, 20.000 samo-
chodów i wozów pancer., oraz 500.000 [illegible]
rodzaju pojazdów mechanicznych. Kanada wysłała
ponadto wielkie ilości przyrządów precyzyjnych, jak
telemetry i [illegible] do [illegible]. 40% produkcji
[illegible] Kanada przekazała [illegible].-

Rosja : Kom.ros. donosi, że w toku kontrofenzywy pod Kijowem Rosjanie odzyskali dalszych 50 miejscowości, m.in. Kosielówkę, położoną na zach. od Korostenia i Dobryniec, położony na południe. Znajdują się oni obecnie o 10 km. od linii kolej., na której się zatrzymała ich poprzednia ofenzywa. Front rozciąga się obecnie na 120 km.dług., poczynając od Korostenia, a kończąc się na wschód od Berdyczewa.- Odzyskano miejscowość Korostyszew na 20 mil ang. na wsch. od Żytomierza. W toku tych walk Niemcy stracili 35 czołgów.-
Nacisk na Witebsk wzrasta. Niemcy ponieśli ciężkie straty.-
W łuku Dniepru natarcia Niemców na płn. od Kirowogradu odparto z wielkimi stratami w ludziach i [illegible]
Front śródz.: Na odcinku V-tej armii franc. oddz. marokańskie zajęły dwa blokhausy na płn. zach. od Cassino, oraz ważny szczyt Menardi.-
Na zach. od Ortona kanad. oddz.VIII-ej armii oczyszczają teren od nieprzyjaciela.-
Ciężkie bombowce ameryk. trafiły w poniedziałek dwa wiadukty na linii kolej. Genua-Spezia, inne zaś formacje atakowały składy towar. na połud. od Florencji, oraz przecięły połączenia między Ancona i Pescara. Atakowano również żeglugę npl. w pobliżu Zara na wybrzeżu dalmatyńskim.-
Włochy : Szwajcarski dziennik " Tribune de Geneve donosi, że w siedmiu fabrykach Medjolanu wybuchły strajki robotników na znak protestu przeciw rozstrzelaniu zakładników. Strajkami są objęte m.in. wielkie zakłady "Pirelli", oraz "Alfa Romeo".-
Kardynał Neapolu Ascaleri, który nie opuszczał miasta przez cały okres okup. niem. ostro potępił Włochów, którzy współpracują z Niemcami.-
Jugosławia : Kom.kwatery gł. gen. Tito donosi o odparciu formacyj niem., które próbowały przedzierać się z Liwno ku płn. Bośni. Ciężkie straty npl.

Front zach.: Wczoraj w ciągu dnia naloty myśliwców bombardujących RAF. na objekty niem. w płn.Francji. Dztwo RAF. komunikuje, że w ciągu pierwszych 8-miu miesięcy b.r. RAF. zestrzeliła około 200 nocnych myśliwców niem.- Dztwo lotnictwa ameryk. w W.Brytanii donosi, że od 3-ch miesięcy stosuje ono nową metodę ataków, pozwalającą na dokładne bombardowanie objektów mimo zachmurzenia. Metody te zostały m.in. zastosowane w czasie nalotów na Bremę, Schweinfurt, Wilhelmshaven i Kilonię. We wspomnianym okresie uczestniczyło w nalotach 8000 maszyn.- Dowódca lotn. ameryk. w W.Brytanii zapowiedział, że w miarę, jak będzie wzrastał zasięg nalotów dziennych wgłąb Niemiec, należy przygotować się na straty, jeszcze cięższe od tych, które zostały poniesione w czasie nalotu na Schweinfurt.-

Francja : Komisarz obrony narodowej oznajmił, że uzgodniono z aljantami liczebność sił franc., które wezmą udział w inwazji na Europę.-

Komitet Wyswobodzenia Narod. przedłożył zgromadzeniu doradczemu projekt przewrócenia praw republikańskich we Francji z chwilą jej wyswobodzenia. Natychmiast zostaną przeprowadzone wybory do organów samorządowych. Te organy ze swej strony wybiorą przedstawicieli do zgromadzenia tymczasowego w ogólnej liczbie około 400. Zgromadzenie prowizoryczne wskaże osobę, która utworzy nowy rząd. Rządowi temu zgromadzenie będzie później mogło w całości udzielić swego zaufania, lub go odmówić. Uregulowanie wyborów do normalnych ciał ustawodawczych, przewidzianych z chwilą powrotu jeńców woj. zostanie przeprowadzone przez komisję z 80-ciu członków, wybraną przez zgromadzenie tymczasowe.-

Front zach.: W czasie w ciągu dnia naloty wykonało bombardujących RAF na objekty niem. w płn. Francji. Dowództwo RAF. komunikuje, że w ciągu pierwszych 8-miu miesięcy b.r. RAF. zestrzeliła około 2000 niem.(?) myśliwców niem. Dowództwo lotnictwa amerykańskiego w W.Brytanii donosi, że od 3-ch miesięcy stosuje ono nową metodę ataków, pozwalającą na dokładne bombardowanie objektów mimo zachmurzenia. Metody te stosowały m.in. zastosowane w czasie nalotów na Bremę, Schweinfurt, Wilhelmshaven i Kilonię. Na wspomnianym obrazie specjalnie w nalotach 8-ej armii lotn. Dodatce latu. amerykańskiego w W.Brytanii wypowiedział, że w miarę, jak będzie wzrastał zasięg nalotów dziennych wgłąb Niemiec, naloty przygotowane się na straty, jednak cięższe od tych, które zostały poniesione w czasie nalotu na Schweinfurt.-

Francja : Komisarz obrony narodowej oznajmił, że uzgodniono z aliantami liczebność sił franc., które wezmą udział w inwazji na Europę.-

Komitet Wyzwolenia Narod. przedłożył zgromadzeniu doradczemu projekt przywrócenia praw republikańskich we Francji z chwilą jej wyzwolenia. Natychmiast zostaną przeprowadzone wybory do organów samorządowych. Te organy, ze swej strony wybiorą przedstawicieli do zgromadzenia tymczasowego w ogólnej liczbie około 400. Zgromadzenie przedstawi wskaże osobę, która utworzy nowy rząd. Następnie zgromadzenie będzie mogło w całości wznowić swego działania, lub się odnowić. Uregulowanie wyborów do naczelnych władz państwowych, przewidzianych z chwilą powrotu jedności zostanie przeprowadzone przez komitet z 80-ciu członków, wybranych przez zgromadzenie tymczasowe.-

Ocean Spokojny : Dalsze postępy sojusz.pod obu przyczółkami na Przylądku Gloucester, oraz Arrawe. Lotnisko pod Przylądkiem Gloucester jest stale ostrzeliwane przez zbliżające się oddz. ameryk. Ponadto na całej Nowej Brytanii intensywna współpraca ameryk. lotnictwa i floty.-
Z kwatery gł. gen. Mac Arthura komunikuje, że w czasie desantu pod Przylądkiem Gloucester Amerykanie stracili jeden kontrtorpedowiec i jeden transportowiec. W tym samym rejonie ameryk. łodzie podwod. zatopiły 12 statków japon.-

29.XII.1943

Londyn,czwartek,dnia 30.XII.43r.Kom.ang.wieczorny.
Serwis kraj.

Rosja : Wczorajszy rozkaz spec. Stalina donosi o sukcesach odniesionych przez I-szą armię ukraińską w ciągu ostat. 6-ciu dni, t.zn. od rozpoczęcia w ub. piątek nowej ofenzywy pod Kijowem. W tym okresie oddz. ros. posunęły się wgłąb terytorium npl. na 30-60 mil ang. wzdłuż frontu, który doszedł do dług.200 mil ang. 14 dywizyj piech. i 8 dywizyj pancer., w tej liczbie dwie elitarne dywizje " Reich" i "Adolf Hitler" zostały rozbite. Ponad tysiąc miejscowości odzyskano. Lewe skrzydło armii gen. Batutina opanowało Korosteń, podczas gdy prawe skrzydło posunęło się jeszcze dalej w kier.zach. Oddz. ros. znajdują się obecnie na 20 mil ang. poza odcinkiem kolei Korosteń-Żytomierz, tak, iż ta ostatnia miejscowość została całkowicie oskrzydlona. Rosjanie przekroczyli już obecnie w kier. zach. punkt; z którego wystartowała kontrofenzywa niem. i przednie formacje znajdują się już na 100 mil ang. na zach. od Kijowa. M.in. zostały zajęte miejscowości Czerwonoarmiejsk na 20 mil ang. na płn.zach od Żytomierza, oraz Ługiny na 15 mil ang. na płn. zach. od Korostenia. Kom. spec. został powitany 20 salwami z 224-ch dział.-

Front zach.: W czasie ciężkiego nalotu, wykonanego ub. nocy na Berlin największe bombowce RAF. zrzuciły ponad 2000 ton bomb. Pożary były widoczne na 200 mil ang. Nalatujące samoloty trzymały Niemców do ostat. chwili w niepewności co do właściwego objektu nalotu, pozorując atak na pobliskie cele. Nalot rozpoczął się o godz.20-ej. Silne zachmurzenie utrudniało znacznie obronę naziemną. Samoloty, lecące na czele formacji, oświetliły tak rzęsiście objekty, że były widocznie prawie równie dobrze, jak w świetle dziennym.

Jak zaznaczył jeden z lotników, ta jasność sprzyjała idealnie użyciu myśliwców, gdyby były one mogły wziąć udział w walce. Nad Berlinem myśliwców npl. jednak nie było, aczkolwiek wiele pojawiło się na wybrzeżu morskim. Cały nalot trwał pół-godziny. Formacje samolotów były tak liczne, że jeden z lotników porównał je do dobrze wymustrowanych oddziałów, maszerujących w paradnym szyku. Tej samej nocy samoloty "Moskito" atakowały zach. Niemcy i Francję, oraz zakładały miny na npl. wodach. Z tych wszystkich operacyj nie powróciło tylko 20 bombowców. Odsetek strat był mniejszy, niż w czasie ostatniego 2000-tonowego nalotu w listopadzie. W ten sposób w ciągu ostat. 6-ciu tygodni spadło na Berlin ponad 12.000 ton bomb. Nalot został wykonany dokładnie w 3-ch letnią rocznicę wielkiego niem. nalotu na Londyn, w czasie którego wybuchło 1500 pożarów, z tego dziesiąta część b.wielkich. Całkowitemu zniszczeniu uległo wtedy 8 kościołów i starodawny ratusz londyński, oprócz wielu innych cennych zabytków. Propaganda niem., zarówno na użytek krajowy, jak dla zagranicy szalała z zachwytu. Oto główne zdania z audycyj radiowych i artykułów prasowych : " Nalot niweczy raz na zawsze złudzenie ang. co do możliwości i zesłabnięcia niem. nalotów. Churchill porównywany do Nerona nad zgliszczami Rzymu. Panika w Londynie sięga niebywałych rozmiarów, kokaina i morfina dochodzą do fantastycznych cen wskutek masowego zapotrzebowania ".-

<u>Front śródz.:</u> Oddz. kanad. znajdują się o 1 milę ang. poza Ortona. W samym mieście wciąż jeszcze wybuchają pozostawione przez Niemców bomby czasowe. Walki w mieście były tak zacięte, że trzeba było zdobywać nietyle dom za domem, co piętro za piętrem. Nalot "latających fortec" na komunikacje w pobliżu Rimini i Ferrara, oraz śred.bombowców ameryk. na

na połud. od Florencji i płn. od Rzymu. Przy wybrzeżu dalmatyńskim naloty na żeglugę.-
Ocean Spokojny : Głównodowodzący floty ameryk. adm. King oznajmił, że są już opracowane plany przerzucenia części floty sojusz. z Atlantyku i Morza Śródz. na Daleki Wschód przypuszczalnie już w r.1944 po pobiciu Niemiec. Amerykanie znajdują się w najlepszej pozycji do kontynuowania inicjatywy na Pacyfiku dzięki zdwojeniu swych sił morskich.-
Najwyższe odznaczenie bojowe krzyża "Wiktorii" zostało nadane żołnierzowi austral. za bohaterstwo w czasie jednego z desantów na Nową Gwineę. Npl. karab. maszyn., odległe tylko o 50 yardów, z miejsca zabiły pięciu żołnierzy, wysiadających z barki, a trzech dalszych zraniły, grożąc wystrzelaniem całej załogi. Wówczas rekrut na własną rękę podsunął się na odległ. 30-tu yardów i ręcz.karab. maszyn. całe gniazdo zlikwidował.-

Londyn, piątek,dnia 31.XII.43r. Kom.ang.poranny. Serwis kraj. i franc. europ.

Rosja : Dzisiejszy poranny kom. ros. donosi, że przy zajęciu Korostenia Rosjanie zdobyli ponad sto dział, cały pociąg pancer. i tysiąc pojazd. motor. W środę unieruchomiono 128 czołgów npl., wczoraj 70.-
Koresp. radia bryt. w Moskwie donosi, że siła i tempo ofenzywy ros. pod Kijowem przewyższa nawet najbardziej optymistyczne przewidywania. Armie niem. w łuku Dniepru znajdą się niebawem w sytuacji bez wyjścia. Niemcy często bronią się z rozpaczliwą determinacją.- W toku natarcia w łuku Dniepru Rosjanie oswobodzili dalszych 30 miejscowości, z których część znajduje się w odległ.tylko 35 km. od Nikopola. Rosjanie posuwają się od Zaporoża w dalszym ciągu w kier. połud. zach., przyczym opanowali Tomakówkę w odległ.35 km. od Nikopola.-

Kom. nic nie wspomina tym razem o niem. atakach pod Kirowogradem.- Na płn. zach. i wschód od Witebska dalsze postępy ros.-
Front zach.: Experci lotniczy w Londynie oceniają ilość samolotów sojusz., które atakowały terytorium npl. w ciągu jednej doby, jaka upłynęła wczoraj wieczorem, na 3000.-
W czasie nalotu na Berlin poniosły znaczne szkody dzielnice połud. i połud. zach. w szczególności Tempelhof i Neukön.-
W wczorajszych nalotach dziennych uczestniczyło ogółem około 2000 samolot. sojusz. Składały się one z dwóch operacyj. W pierwszej uczestniczyła najliczniejsza ze wszystkich formacyj ameryk., jakie-kiedykolwiek atakowały kontynent. Ponad 1300 samolotów ameryk., w tym ponad 500 ciężkich bombowców atakowało wczoraj ze swych baz w W.Brytanii nie wyszczególnione bliżej objekty w Niemczech połud. zach. Eskortujące długodystansowe myśliwce wykonały zarazem najdalej wgłąb Niemiec sięgający nalot. Silne zachmurzenie uniemożliwiło stwierdzenie rezultatów. Ogień artylerii p.lotn. niezwykle silny. Opór myśliwców nierówny co do rozmieszczenia, gdziekolwiek jednak występował, był nader gwałtowny. Niemcy walczyli z szaleńczą zaciętością, jeden z lotników opisuje, jak pojedyńczy samolot rzucił się w sam środek formacji ameryk. Straty npl. 23 samoloty, straty własne 20 bombowców i 12 myśliwców.-
W czasie drugiej operacji blisko 500 bombowców i myśliwców bombardujących, eskortowanych przez myśliwce RAF. i sojusz. atakowały objekty wojsk. w płn. Francji, głównie nad Pas de Calais. Opór npl. słaby. Straty własne 3 myśliwce.-
Front śródz.: Bez zmian.
Jugosławia : Po stronie jugosłowiańskiej walczy ochotnicza brygada bułgarska.-

Wojna na morzu : Niemcy ogłosili dziś swoją wersję na temat starcia w Zatoce Biskajskiej. Przyznają utratę trzech własnych kontrtorpedowców, ale twierdzą zarazem, że zatopili pięć ang. Ponieważ po stronie ang. uczestniczyły tylko dwa lekkie krążowniki, więc żadnych strat w w ang. kontrtorpedowcach być nie mogło.-
Berliński koresp. hiszpańskiego dziennika "Madrit" donosi, że największą klęską Niemiec w r.1943 były nie naloty aljanckie, tylko zawód nadziei, pokładanych w łodziach podwodnych. Sojusznicy posiadają obecnie przyrządy, pozwalające wykrywać obecność łodzi podwod. na kilka mil. W następstwie cała koncepcja strategiczna Niemiec została obrócona ww niwecz.-
Ocean Spokojny : Ameryk. piech. mar. opanowała na Nowej Brytanii Przylądek Gloucester wraz z lotniski Japończycy ponieśli ciężkie straty.-

Londyn, dnia 30.XII 43r. czwartek. Kom. ang. poranny, sefwas krajowy i franc. europ.

Front zach.: Ub. nocy nalot RAF. na Berlin. Brak jeszcze szczegółów. Koresp. berliński jednego z pism szwedzkich donosi o olbrzymich pożarach. Fatalna pogoda, zwłaszcza silne zachmurzenie utrudniły bardzo zadania obrony p.letn.-
Niemcy donoszą, że nalot był wykonany przez liczną formację RAF.-
W nocy z wtorku na środę naloty "moskitów" na Niemcy zach.- Głównodowodzącym floty aliianckiej, wchodzącej w skład sił inwazyjnych pod naczelnym dztwem gen. Eisenhovera został mianowany admirał Ramsey, który przygotował swego czasu największą Armadę w dziejach świata, złożoną z 850 jednostek morskich, na których został wykonany desant w płn. Afryce. On również przygotował desant morski na Sycylii. Został również mianowany naczelny dowódca wszystkich sił letn., podlegających gen. Eisenhoverowi / nazwisko niezrozumiałe/.-
Komentator radia bryt. zaznacza, że niektórzy Amerykanie zapytywali się go z pewną obawą, czy Anglicy nie czują się urażeni tym, że głównodowodzącym na zachodzie został Amerykanin. Współżycie różnych narodowości weszło Brytyjczykom w krew. Nikt nie pyta się, czy dane stanowisko jest piastowane przez Anglika, Szkota, czy Walijczyka. To samo stosuje się w szerszej skali do Imperium Bryt., gdzie warunki zmuszają do współżycia przedstawicieli różnych społeczności i również niema zawiści pomiędzy Australijczykami, Kanadyjczykami, czy Anglikami. Jeszcze w szerszych rozmiarach stosuje się to do obecnej wspólnoty wszystkich szczepów anglosaskich.-
Rosja : Armia gen. Batutina pozbawiła Niemców prawie wszystkich korzyści, jakie z takim trudem uzyskali w ciągu 7-mio tygodniowej ofenzywy pod Kijowem.

Kom.sowiec. z ub.nocy donosi, że pod Kijowem Rosjanie odzyskali ponad 250 miejscowości, w tej liczbie Korosteń, Czerniachów / na płn. od Żytomierza/, oraz węzeł kolej.Swira na 20 mil ang.na zach. od Białej Cerkwi. Linja kolej.Leningrad-Odesa została zatym ponownie przecięta. Straty Niemców w ludziach i sprzęcie woj. olbrzymie.-
Koresp. radia bryt. w Moskwie donosi, że obecnie dopiero okazuje się, jak lekkomyślna była niem. metoda forsowania ofenzywy za wszelką cenę. Obecnie, gdy wojska ros. znajdują się w odległ. 10-ciu mil ang. od Berdyczowa i Kazatynia / na połud. wsch. od Berdyczowa/, straceni żołnierze i broń przedstawialiby dla Niemców bezcenną korzyść. Z chwilą utraty Berdyczowa i Żytomierza Niemcom pozostanie jedynie przeciążony już węzeł kolej. Zmerynka na połud. zach. od Winnicy.-
Rosjanie rozpoczęli natarcie na łuk Dniepru z pod Zaporoża, gdzie opanowawszy wysepkę Hortyca, położoną w środku łożyska Dniepru, utworzyli przyczółek na zach. wybrzeżu. W ten sposób zostaje zagrożona ostatnia pozycja niem. w kolanie Dniepru, mianowicie Nikopol.-
Na płn. od Kirowogradu kontrataki niem.odparto, 45 czołgów unieruchomiono.-Pod Witebskiem również dalsze postępy ros.-
Komentator radia bryt. przypomina dwa powody niem. kontrofenzywy pod Kijowem, 1/ konieczność odciążenia armii niem. w łuku Dniepru, 2/ chęć wykorzystania chwilowych trudności, w jakiej znaleźli się Rosjanie, gdy po wielkich sukcesach terytorialnych nie mogli na czas zorganizować swych wydłużonych linij łączności. Niemcy potrzebowali w końcu nowej podniety dla podtrzymania swych nastrojów. Pierwsze dwa tygodnie istotnie znacznie pogorszyły sytuację Rosjan, ale obecnie niebezpieczeństwo, któremu kontrofenzywa niem. miała zapobiec,mianowicie presja ros. w kier. połud. zach., odżyło z powrotem.

sytuacja na mapie przedstawia się wprawdzie podobnie, jak sześć tygodni temu, ale w rzeczywistości pozycja Niemców pogorszyła się. Po poniesionych ciężkich stratach znacznie trudniej będzie im powstrzymać ros. napór obecny, niż wówczas.-
Na całym froncie b. ożywiona działalność ros. lotnictwa.-
Ocean Spokojny : Na Nowej Brytanii oddz. ameryk. zbliżyły się na 1 milę ang. do lotniska pod Przylądkiem Gloucester. Opór japon. wzrasta. Naloty na lotnisko w Gasmata.- Na Nowej Gwinei oddz. austral., posuwając się wzdłuż półwyspu Huon dotarły do punktu na 30 mil ang. na płn. od Finschhaven.- Flota sojusz. ostrzeliwała wsch. wybrzeże wyspy Bougainville.-
Japonia : Były ambasador USA. w Japonii Jozeph Grew, przemawiając wczoraj w Chicago oświadczył, że bezpośrednim zadaniem sojuszników po pokonaniu Japonii będzie zupełne pozbawienie jej potęgi militarnej. Znacznie trudniejszym będzie drugie zadanie, mianowicie przystosowanie Japonii do życia w warunkach pokojowych i unicestwienie raz na zawsze ducha agresji./ Dalszy ustęp niezrozumiały z powodu przeszkód/. Podkreślając, że wypowiada jedynie swą osobistą opinię, ambasador zaznaczył na końcu, że Mikado osobiście był zwolennikiem pokoju, lecz padł ofiarą otaczającej go mafii militarystycznej.-
Chiny : Z Chung-Kingu donoszą, że wielka bitwa o tereny ryżowe w rej. jeziora Tung-Ting, tocząca się od 2 listopada, przyniosła dotychczas Chinom sukces w postaci odzyskania 15.000 km. kwadrat. najżyźniejszych terenów.-

Anglia : Prezydium Rady Ministrów ogłosiło tekst depeszy, otrzymanej dziś rano od prem.Churchilla. Premier donosi, że niebawem uda się w nieznanym kierunku, by ukończyć rekonwalescencję."Po powrocie z Teherenu miałem zamiar odwiedzić front włoski. 11 grudnia czułem się jednak tak fatalnie, że poprosiłem gen. Eisenhovera o kilka dni zwłoki, których mi z chęcią udzielił. W dzień później dostałem gorączki, a 13 b.m. fotografia wykazała ognisko w płucach. Dzięki wspaniałemu nowemu środkowi przeciw zapaleniu płuc " M.B." udało się z miejsca wroga zmusić do odwrotu i pragnąłbym, by w stosunku do innych wrogów równie dobrze poszło. Czuję się znacznie lepiej, niż po ostat. zapaleniu płuc, które miałem rok temu. Przez cały czas byłem w stanie pozostawać w łączności z Londynem i zajmować sie sprawami bieżącymi. Również i teraz nie mam zamiaru spędzać czasu bezczynnie".-
Prasa londyńska wita z radością powrót premiera do zdrowia, podkreślając, że wykazuje on więcej tężyzny w czasie choroby, niż inni w czasie zdrowia.-
Wojna na morzu : Z powodu zatopienia "Scharnhorst'a" Churchill otrzymał depeszy gratulacyjne od Roosevelta i Stalina, który winszuje świetnego sukcesu dzielnym marynarzom pancernika ang.-
W poniedziałek lotnictwo sojusz. wykryło na Atlantyku statek niem. w pobliżu Francji, który próbował przełamać blokadę. Został on trafiony w rufę bombą przez bombowiec czeski, a następnymi bombami zatopiony. Załoga 70-ciu ludzi wyratowała się.-
We wtorek dwa lekkie krążowniki ang. wykryły w pobliżu Zatoki Biskajskiej eskadrę 11-tu kontrtorpedowców. Okręty niem. nie okazywały ochoty do walki i wnet się rozproszyły. Krążowniki zaatakowały formację z 4-ch kontrtorpedowców i 3 z pośród nich, należące do klasy nowoczesnych i wielkich, zatopiły. Pozostałe kontrtorpedowce uszły pod ochroną ciemności, ponosząc jednak liczne szkody. Jeden z krążowników ang.poniósł lekkie szkody.-

Komentator radia bryt. zaznacza, że wobec trudności przełamania blokady Niemcy ryzykują tego rodzaju próby tylko wtedy, gdy chodzi o jakiś nader cenny ładunek. W danym przypadku statek wiózł zapewne transport z Japonii.-

Front śródz.: Kanad. oddz. VIII-ej armii po zupełnym oczyszczeniu Ortona posuwają się wzdłuż wybrzeża w kier. Pescara. Korespondenci określają Ortona po ostat. walkach, jako olbrzymię trupiarnię.- Marokańskie oddz. franc. V-ej armii obsadziły ważne wzniesienie na płn.zach. od Cassino. Oddz. ameryk. odparły liczne gwałtowne ataki niem. nad rzeką Garigliano.-

Lotnictwo sojusz.atakowało objekty w pobliżu Rzymu i Vincenza, składy towar. pod Rimini, oraz zatopiły trzy statki w porcie Pireus. Straty npl. 20 samolotów, straty własne 11.-

Omawiając walki we Włoszech, komentator radia bryt. zaznacza, że mimo wolnego tempa stanowią one jeden bezustanny łańcuch niem. porażek, co nie może w końcu pozostać bez wpływu na ducha bojowego żołnierzy niem.-

Jugosławia : Kwatera gł. wojsk powstańczych donosi, że po 4-ch dniach zaciętych walk powstańcy musieli pod naporem przeważających wojsk niem. opuścić wyspę Korcula. W Chorwacji i Bośni ataki niem. odparto. W czasie walk w Wielika-Gorica pod Żagrzebiem uwolniono 800 żołnierzy włoskich.

USA.: Po konferencji delegatów kolejowców z władzami wojsk. strajk kolej. został odwołany.-

Prawie wszystkie stalownie, gdzie również groził strajk podjęły pracę z powrotem.-

M.p.30.XII.43r.

Londyn, dnia 30.XII.43r. H.M.Brailsford: Odczyt z cyklu " Perspektywy światowe".

W ciągu mego długiego życia zdążyłem zebrać już dosyć wspomnień wojennych. Jako dziennikarz niejedno zaobserwowałem, poczynając od wojny hiszpańkiej, a kończąc na wojnie w Rosji w latach 1914/18. Wspomnienie, które mi najsilniej utkwiło w pamięci był widok całych procesyj uchodźców, tłoczących się na drogach Grecji w ucieczce przed Turkami z końcem ub. stulecia. Najbardziej wstrząsający był widok dzieci. Obraz ten stanął mi żywo przed oczyma teraz przy czytaniu broszury na temat problemu uchodźców, wydanej przez"Unra". Na 170-ciu stronach zebrane są tylko suche fakty i cyfry, ale mimo tego, jeśli następne pokolenie potrafi sobie w wyobraźni uzmysłowić, choćy setną część jej treści, to możemy być pewni, że wojna już nigdy się nie powtórzy. Ilość osób, zmuszonych do opuszczenia swych siedzib została przez autorów oceniona na 30-40.000.000. Ilu z nich dożyje końca wojny ?
Na pierwszym miejscu stoi Rosja z 12.000.000 ludności, która schroniła się przed okup.niem. na wschód kraju. Ilość wysiedlonych Żydów, przeważnie zresztą potym wymordowanych, dochodzi 4.000.000. Przeszło 6.000.000 robotników różnych narodowości, głównie Polaków, Francuzów i Czechów zostało zmuszonych do porzucenia swych siedzib i stałych miejsc zatrudnienia i przerzuconych do Rzeszy, by wzmonić jej potencjał wojenny. Wymienione cyfry nie obejmują ludności, która musiała schronić się z miast przed nalotami. Przedewszystkiem jednak cyfry nie obejmują olbrzymich ilości mieszkańców Chin, którzy opuścili swe ojczyste strony przed inwazją japon. Mimo tego cyfry, dotyczace tylko samej Europy, są przerażejące.

Nasz kontynent nie przeżył czegoś podobnego od epoki najazdu hord azjatyckich. U podstawy tego całego kataklizmu tkwi jedna idea :
Idea manii wielkości Hitlera.
Przyświecały mu dwa cele : zabezpieczenie Niemcom obszaru życiowego i skupienie przestrzenne rasy niem. Z punktu widzenia idei przewodnich hitleryzmu postępowanie Niemców jest logiczne. Nowością jest jedynie brutalna metodyczność, z jaką Niemcy tą ideę realizują. Z tego stanowiska niem. niema nic dziwnego w traktowaniu, jakie się stało udziałem Żydów i Polaków. Ciekawe natomiast, że wysiedlenia dotknęły ~~xxxxxx~~ również członków samego Herenvolku. Narazie jednak parę szczegółów co do narodowości podbitych. Prawie półmiljona Francuzów wysiedlono z Alzacji i Lotaryngii. Na ich miejsce przybyło 300.000 Niemców. W Morawach i Czechach, gdzie Niemcom zależało na złamaniu siły oporu tego ośrodka słowiańskiego, poobsadzali oni swymi kolonistami wszystkie ważniejsze ośrodki strategiczne. W samej Pradze osiadło 200.000 Niemców. Dokoła miasta został utworzony, jak gdyby żelazny pierścień 70.000 kolonistów niem. Jeśli już los Czechów jest zły, to bez porównania cięższy jest los Polaków. Celem niem. było odcięcie od Polski wszystkich jej prowincyj zach. i wcielenie ich do Rzeszy. Gubernator Franck sam oświadczył : nasi koloniści będą zwalczali polskiego chłopa bez litości. W pierwszym rzędzie wysiedlenia dotknęły rolników i Żydów, charakterystycznym było jednak także masowe wysiedlanie inteligencji. Jeśli niem. program wysiedleń na ziemiach zach. Polski nie został wpełni zrealizowany, to w każdym razie nie z powodu litości. W szeregu przypadków Polakom dano tylko 20 min. czasu na zebranie swych rzeczy, pozwalając im zabrać z sobą tylko walizki podręczne. Cała reszta uległa konfiskacie.

W końcu jednak i w hitlerowskich mozgach zaświtało zrozumienie faktu, że bez rolników trudno się obejść. Dztwo niem. żądało coraz więcej ludzi, a tymsamym kolonizowanie nie mogło być wykonywane wg. pierwotnych zamierzeń. Półmiljona ludzi w każdym razie zdołano wyrzucić. Zostali oni umieszczeni przeważnie w okręgu warszawskim, obecnie silnie przeludnionym.-
O ile chodzi o Kubań i Ukrainę, to Niemcy zamierzali tutaj utworzyć rodzaj kolonii z ludnością miejscową w roli niewolników. Niemcy zamierzali tam osiedlać nietyle rolników, co specjalistów w dziedzinie agronomii, mających tworzyć klasę rządzącą. Ciekawym był plan niem., opracowany na wielką skalę i przewidujący wysłanie setek tysięcy Holendrów na zach. Rosji. W zach. Polsce Niemcy już osadzili 10.000 Holendrów. Przeprowadzeniem planu miała się zająć specjalna w tym celu utworzona holend. kampania wschodnia, wyposażona w olbrzymie środki finansowe.-
Wysiedleniami zostali jednak również dotknięci i sami Niemcy, jak to na początku wspomniałem. W pierwszym rzędzie dotyczy to Niemców z krajów bałtyckich i bałkańskich, przesiedlonych do zach. Polski.-
Gdy wojna się skończy, to 40.000.000 ludzi będą chciały do swych siedzib. Rosjanie już teraz powracają w ślad za swymi armiami, a również niemieccy koloniści będą pragnęli powrotu do Rzeszy. Naczelnym zadaniem "Unra" będzie organizacja tego powrotu, sprowadzająca się nietylko do zagadnienia transportu, ale również wyposażenia rolników w nasiona i inwentarz, oraz zapewnienia robotnikom możliwości pracy.-
Jeden moment jednak góruje nad wszystkim. Tragizm tej przymusowej wędrówki ludów, przewyższający wszystko, co nam obecna wojna przyniosła.-

M.n.31.XII.43r.

Londyn,dnia 31.XII.43r. Lord Winstern / socjalista, b. podsekretarz Stanu Admiralicji Ang./ - przegląd sytuacji. / Powtórzenie odczytu z przed kilku dni./

Obecna wojna trwa już dłużej, niż ub.wojna światowa. W porównaniu z poprzednią odznacza się ona mniejszymi, jak dotąd, ofiarami ludzkimi na frontach, natomiast znacznie ją przewyższa, jeśli chodzi o rozmiary mobilizacji mater. i ludzkich zasobów stron walczących - mobilizacji, zasługującej w całym tego słowa znaczeniu na miano totalne. Z upływem obecnego roku nasuwa się z natury rzeczy pytanie, co przyniesie rok 1944 ?
Na wstępie trzeba jednak przypomnieć oczywistą prawdę, że zupełnie błędnym jest rozpatrywanie przebiegu wojny ze stanowiska dowolnie wybranych odcinków czasowych. Wojna jest procesem ciągłym, przebiegającym według własnych praw i w niczem nie przypominającym tych dziedzin działalności, w których Nowy Rok jest zamknięciem jednego okresu i rozpoczęciem następnego.-
Siła każdej ze stron walczących przedstawia również organiczną całość, na którą składają się łączne i współzależne cztery czynniki : armia lądowa, marynarka, lotnictwo i to, co nazywamy frontem wewnętrznym, t.zn. produkcja w dziedzinie materialnej i "morale" ludności w dziedzinie duchowej.
Stosując to kryterium przy ocenie siły Niemiec, dochodzimy do wniosku, że załamanie nastąpi wtedy dopiero, gdy którykolwiek z tych czynników do tego stopnia zesłabnie, że całą strukturę zdezorganizuje i spowoduje jej runięcie.
Jak te poszczególne czynniki się przedstawiają ?
Armia poniosła wprawdzie wielkie straty, ale wciąż jeszcze przedstawia straszliwą potęgę i posiada

zręczne dztwo. Jeśli chodzi o front wenętrzny, to w dziedzinie materialnej przemysł wciąż jeszcze mżxxmakxxhyxx nie jest zniszczony, a w dziedzinie moralnej nastroje ludności, ujętej w dyscyplinę przez świetnie zorganizowanymm aparat partyjny i państwowy, daleki od załamania. Jak przedstawia się sytuacja co do pozoszałych dwóch czynników ? Swą potęgę morską Niemcy oparli, jak wiadomo, wyłącznie na łodziach podwodnych. Dzisiaj udało się nam tę broń prawie zupełnie pozbawić skuteczności. Jeśli chodzi o lotnictwo, to ostatni kierunek niem. propagandy, rozwodzącej się nad rzekomo nową bronią najlepiej dowodzi fiasca nadziei, jaki Niemcy pokładali w swym lotnictwie. Ilość ich maszyn bojowych pierwszej linii wszelkiego typu jest oceniana na 5000, t.zn. nieco więcej, niż z początkiem wojny. Natomiast rezerwy są zapewne znacznie słabsze. Niemniej jednak opór lotnictwa niem. wciąż jeszcze jest b. silny.-

Z kolei przejdźmy do rozpatrzenia sił drugiej strony. Udział USA. w wojnie wzrasta w tempie zdumiewającym. Ameryk. siły zbroj. liczą już ogółem ponad 11.000.000 ludzi. Na Pacyfiku Amerykanie potrafili już wyrwać Japonii z rąk inicjatywę. W Europie dzienne operacje lotnictwa ameryk. również bezustannie wzrastają. Nie jest może rzeczą powszechnie wiadomą, że ameryk. koncepcja dziennyc nalotów spotkała się na początku z gwałtowną krytyką i wielkim niedowierzaniem. Dowódca lotnictwa ameryk. bombardującego w W. Brytanii, gen. Acher mimo tegoprzystąpił do rozwiązania tych trudności z typowo ameryk. pomysłowością i elastycznością umysłu. Warunki nalotów dziennych nie są łatwe. Konieczność atakowania z bardzo wysokiego pułapu nader utrudnia działanie pilotom, narażonym na ciężkie odmrożenia.

Na froncie wewnętrznym wreszcie produkcja USA. osiąga cyfry astronomiczne.-
Co do Rosji, to nasz sojusznik poniósł wprawdzie pewne niepowodzenia pod Kijowem, ale z drugiej strony jeśli von Manstein nie osiągnie swych celów sytuacja Niemców na froncie stanie nader krytyczna. Rosjanie rozpoczęli zresztą już ze swej strony przeciwnatarcie pod Lewelem. / Pisane prze rozpoczęciem ofenzywy ros.pod Kijowem - uwaga słuch./.-
Nie koniec na tym. wzrastający opór wewnętrzny w Norwegii, Belgii, Holandii, Polsce, Jugosławii, Grecji i Chechosłowacji odgrywa coraz większą rolę w procesie dojrzewania masowego powstania przeciw Niemcom. Jeśli chodzi o Francję, to pozostawiam starszym mężom stanu dyskusje na temat, czy będzie nadal mocarstwem, czy nie.
W moim przekonaniu, naród franc. nie stracił ani jednego z tych warunków, które stanowią niezbędne założenie wielkiej potęgi, chodzi tylko oto, by znalazł się człowiek, który te czynniki potrafi zeespolić i wyzwolić. Franc. armia, flota i lotnictwo już walczą zgodnie ze swymi wielkimi tradycjami pod trójkolorowym sztandarem.-
Rok 1943 był okresem nietylko operacyj wojsk.,ale również serii narad, poświęconych kształtowaniu przyszłości. Nie zapominajmy o tym, że na tych naradach była reprezentowana połowa świata.
Doprowadziły już one do uzgodnienia czasu i miejsca operacyj wojsk., oraz do uzgodnienia stanowisk co do wielu, chociaż nie wszystkich zagadnień.
Nader ważnym faktem jest nawiązanie osobistego kontaktu i poznanie się wzajemne kierowników głównych mocarstw, który to warunek nie był spełniony w czasie wojny ub.-

Powracając jeszcze do pracy naszego lotnictwa, to warto przypomnieć, że z siedemnastu wielkich miast niem. w płn. części Rzeszy, dziewięć stanowi już nie pozycje dodatnie ale ujemne dla niem. produkcji ze względu na wiązanie wielkich zasobów ludzkich i materiałowych przy usuwaniu szkód. Z tym wszystkim odsetek strat naszego lotnictwa w ciągu ostat.kilku miesięcy zmalał.-
Na naszej mar. woj. ciąży w dalszym ciągu zadanie konwojowania dostaw i utrzymywanie łaczności między sojusznikami. Przyszły historyk obecnej wojny być może przyzna pokonanie łodzi podwod. pierwsze miejsce w szeregu zwycięstw, prowadzących do ostatecznego tryumfu. Mimo tego niema mowy o zluźnieniu wysiłków w dziedzinie powiększania naszej floty.
F l o t a h a n d l. i w o j. s o j u s z n i k ó w j e s t d o m i n u j ą c y m c z y n n i k i e m w s t r a t e g i i a l j a n t ó w. / dosłownie/. Jeśli ma być wykonany uzgodniony plan ataku na Niemcy od połud., wschodu i zachodu, to potrzebne są do tego olbrzymie ilości tonażu. Oto dlaczego nasz minister transportu towarzyszył prem. Churchillowi we wszystkich jego ostat. konferencjach Jego zadaniem właśnie jest zapewnienie odpowiedniej ilości statków, niezbędnych dla tych gigantycznych operacyj.-
Na północy nasza bojowa flota metropolitalna trzyma w szachu niem. jednostki nawodne / pisane przed zatopieniem "Scharnhorst`a"/. Na południu kontrolujemy prawie całe Morze Śródz., z wyjątkiem Adriatyku i Morza Egejskiego. Na Dalekim Wschodzie nasza najważniejsze zadanie w wojnie z Japonią, to nawiązanie komunikacji morskiej z kontynentem chińskim. Rozwiązanie g ciąży na adm.Mountbatten.- Nasi marynarze nie będą mieli spoczynku nawet w Wigilię. Zbyt łatwo nawet u nas zapomina się o ich niewymownie ciężkiej pracy, o długich godzinach ciężkich zmagań, z mroźnym wichrem,mgłą i lodem na konwojach do Rosji, o licznych bezsennych

nocycn, spędzonych na pokładzie. Oczywiście i tym razem nie odmówię sobie chwili beztroski i wesołości. Trzeba by na to nieco ważniejszego powodu, niż jakiś Hitler.
Mimo zmian w technice prowadzenia wojny zasady strategii morskiej okazały się niezmienne.
Gdy Napoleon w toku kampanii z Anglią przybył do Boulogne, zawołał : " Dajście mi sześć godzin panowania nad tą cieśniną, a zawładnę całym światem". Los odmówił mu jednak tych 6-ciu godz. i Napoleon panem świata nie został - a przecież póniej jeszcze odniósł cztery decydujące zwycięstwa : Jena, Austerlitz, Wagram i Frydland, zapanował nad całym kontynentem i dotarł dalej wgłąb Rosji niż Hitler. Ta cieńka struga wody, dzieląca wysepkę Brytyjską od kontynentu europ., stała się dla pana Europy barierą nie do zdobycia na drodze pochodu ku owładnięciu światem. A wówczas byliśmy przecież krajem, liczącym połowę ludności Francji, posiadaliśmy niewielką armię, rządzi nami król napół obłąkany, gabinet był rozdarty wewnętrznymi waśniami, między przywódcami politycznymi ~~zxx~~ intryki, zacięta i rozgoryczona opozycja. Dziś mamy doczynienia z jednostką, nie dorastającą Napoleonowi po pięty, stanowimy wspólnotę narodów, liczącą 460.00.000 mieszkańców mamy króla, otaczanego głębokim uczuciem i powszechnym szacunkiem, gabinet jedności narodowej a na czele przywódcę, popieranego przez cały naród. W tych faktach i właściwościach naszej rasy tkwi pewność zwycięstwa.-

Gościmy wśród nas w Anglii wielu Polaków, których poznaliśmy i nauczyliśmy się cenić. Oni ze swej strony również nas poznali i m.in. nauczyli się naszych szkockich pieśni.-
Po tych słowach polski chór "/jedyny zespół chóralny w ramach całej imprezy/ odśpiewał piękną pieśń szkocką w polskim przekładzie, a następnie znanego Kujawiaka " Gęsi za wodą ". Wykonanie było na b.wysokim poziomie, przewyższającym bezwzględnie inne, zresztą również amatorskie występy i spotkało się z nader gorącym aplauzem.